

Historie města Libochovice a okolí

část čtvrtá

Římsko - katolická farnost

Historie farnosti do roku 1558

Počátky Libochovické farnosti jsou pravděpodobně na konci 13.století a na počátku 14.století. Když v roce 1292 udělil Heiman z Lichtenburka Libochovicím „magdeburské právo“, stál již dřevěný kostel a Libochovická farnost byla již zavedena.

Důkaz o farnosti podává také zachovaná zmínka o koupi Klepského panství Janem Lucemburským, kdy se v listině, zapsané okolo roku 1335, uvádí: „...dicti Egrae inibi defluentis sitis, pomeriis, censibus, redditibus, fructibus, proventibus et afflictibus, honore, dominio, iuribus, patronatus Ecclesiarum, libertatibus et pertinentis universis, in quibuscunque rebus et usufructibus consistant, quae pro nunc ibi sunt vel in futuro fieri possunt, quibus ad fidelem nostrum Hynconem de Sleben,...“

Česky: „...řeky řečené Ohře tam tekoucí ležícími, se sady, poplatky, příjmy, požitky, důchody a činžemi, poctivosti, panstvím, s právy podacími (patronátními) kostelů, svobodami a příslušenstvími všemi, v jakýchkoliv věcech a užíváních pozůstávají, která nyní tam jsou neb budoucně povstati mohou, s kterými věrnému našemu Hynkovi ze Žlebu, od kterého tato zboží jsme koupili,.....“

Tato listina je kupní smlouvou Zbyňka Zajíce z Valdeka a ze Žebráka z 26.prosince roku 1335, potvrzená Karlem IV., v roce 1350.

Podle zachovalých církevních pramenů patřily Libochovice za arcibiskupa Arnošta z Pardubic, v roce 1344 vikariátu Třebeňickému a arcijáhenství Litoměřickému.

19.listopadu roku 1359 je uváděno, že „kněz Friczko kanovník Mělnický na praesentaci pana Hynka (Zbyňka) z Hasenburga, nejvyššího mistra komory císařské, ke kostelu do Libochovic po smrti faráře Folmara uprázdněnému ustanoven a od děkana Třebeňického uveden byl...“. Farář Folmar je vůbec prvním známým Libochovickým farářem. Spravoval farnost možná i za Lichtenburků. Novým farářem, dosazeným Zbyňkem Zajícem byl Friczko Pětipeský z Egerbergu.

Farnost se počala rozrůstat od roku 1391 a průběžně do roku 1852. byly během času spojeny s libochovickou farou: fara v Dubanech, Křesíně, Solanech, Klapém, Slatině a v Chotěšově.

V roce 1382 přiznal Libochovický farář, že je nadací pana Viléma Zajíce z Házmburka zavázán mít u sebe svého zástupce – kaplana. Jedná se o první zmínku o kaplanovi při Libochovickém kostele. Jméno se bohužel nedochovalo.

V roce 1390 je na faru dosazen farář Ondřej.

Po smrti Viléma Zajíce se jeho majetek rozdělil mezi 8 potomků. Majetek postupně získal Oldřich Zajíc z Házmburka, který od roku 1399 spoluvládl se svojí matkou Annou ze Slavětína a Libochovic.

Kupní smlouva Zbyňka Zajíce ze Žebráka na Klapské panství byla potvrzena králem Karlem IV., v celé své výši, 10.března roku 1350:

(Sbírka listin k I. dílu “Kaiser Karl der IV. König von Böhmen”, Pelcl Praha 1780, str. 71)

Český překlad :

„Karel z Boží milosti Římský král vždy rozmnožitel říše a Český král Všem svaté říše věrným milost královskou na níže psané věci pamět věčnou.

Podaná Veličenstva královského Vznešenosti snažná urozeného Sbinka z Hasenburga, mistra komory naší a věrného našeho milého žádost obsahovala, abychom jisté privilegium (výsadu) dávno jemu od jasné paměti osvědčeného Jana někdy Českého krále, otce našeho nejmilejšího, dané a povolené z dobrotivosti královské obnoviti, za slušné uznati, schváliti a potvrditi ráčili, kteréhožto privilegia obsah následuje v tato slova:

„Jan z Boží milosti Český král a Lucemburský hrabě Chceme, aby k vědomosti všech obsahem přítomného listu veřejně došlo: že jsme prodali a titulem prodeje odevzdali dobrovolně a s rozmyslem hrad Klepy a ves Klepy pod tímto hradem ležící se zbožím a vesnicemi: Lubichovicemi, tvrzi a městečkem, Radověsicemi, Lhotou a Poplzemí, se svými poplužími, s dědinami ornými i neornými, s porostlinami, lukami, pastvístěmi, honitbami, čížbami, rybníky, rybolovy, vodami, řekami neb vodotočinami, mlýny na obou stranách řeky řečené Ohře tam tekoucí ležícími, se sady, poplatky, příjmy, požitky, důchody a činžemi, poctivosti, panstvím, s právy podacími (patronátními) kostelů, svobodami a příslušenstvími všemi, v jakýchkoliv věcech a také nám pozůstávají, která nyní tam jsou neb budoucně povstati mohou, s kterými věrnému našemu Hynkovi ze Žlebu, od kterého tato zboží jsme koupili, následovně také nám patřila a patřiti mohla, s plným právem věrnému našemu Sbinkovi Zajícovi z Valdeka,

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Anna z Libochovic založila v Libochovicích roku 1398 kaplanství a v kostele oltář Navštívení Panny Marie, k němuž jí synové Zbyněk, Jaroslav a Jan, v roce 1402, prodali plat v Kostelci – 7 kop pražských grošů. Kostel byl pravděpodobně již tehdy zasvěcen „Všem svatým“.

Zbyněk Zajíc z Házmurka, syn Viléma Zajíce a Anny ze Slavětína, se stal Mělnickým proboštem, posléze kanovníkem Pražským a nakonec po smrti Mikuláše Puchníka byl v roce 1403 jmenován, papežem Bonifaciem IX., za arcibiskupa Pražského.

Po rezignaci faráře Ondřeje byl, 20.března roku 1411, prezentován Mikulášem a Janem z Házmurka a generálním vikářem Janem z Němčic na Libochovickou faru uveden bývalý farář z Počápel, Václav.

19.února roku 1412 uvedl Libochovický farář Václav, nového faráře do Kostelce nad Ohří, kterého prezentovali opět Mikuláš a Jan z Házmurka.

Po roce 1413 vládli Házmurskému panství Oldřich a Vilém Zajíci z Házmurka. Po smrti arcibiskupa Zbyňka Zajíce v roce 1411 nabraly události v Čechách rychlý spád. 6.července roku 1415 byl upálen Mistr Jan Hus, v dubnu roku 1416 napsalo Kostnické concilium bratrům Zajícům z Házmurka, že „...Hus zaslouženou odměnu obdržel, aby tehdy nepravé učení a učitelové ze svých hranic mužně odstranili, se o své přátelé a podané starali, aby nepřátelům zlikvidovali a pomoc nedávali...“

V nastálých husitských bouřích stáli Házmurkové, jako věrní katolíci, na straně Zikmundově. To se stalo zdejší farnosti osudné.

pánovi na Žebráce, za dva tisíce tři sta kop grošů pražské mince, kterými v celosti jsme zaplacení, k jeho a dědičů jeho právem dědičným držení, užívání a majetnosti, neb také v celosti neb v díle odprodání, vyměnění, zadání a též spravování dle jeho a jeho dědičů svobodné vůle libosti, přislubující dobrou věrou, řečený hrad Klepy s výše jmenovaným zbožím proti komukoliv napadajícímu neb napadnutí obmýšlejícímu podle království Českého práv a obyčeje v celosti neb v kterémkoliv díle vyprostiti, slibující též za nás a naše dědičové, České králové, jej Sbinka a jeho dědičové proti všemu násilí podporovati a chrániti rukou královskou proti všem, kteří by jemu neb dědičům jeho v pokojném držení zboží nadřečených hleděli právem neb skutkem jakkoliv překážeti, tak aby on Zbinko se svými dědičemi zboží nadřečená všechna a jednotlivá vždy mohl pokojně držeti odříkajíce se výslovně za nás a dědičové naše ve všech těchto věcech vši žaloby a námitky podvodu, nevypočtených peněz, nezaplacení, neodvážení, nevybrání stříbra a každé jiné námitky práva, obyčeje neb skutku a jiných jakýchkoliv, které všechny a jednotlivé aby žádné platnosti, také z cela žádného oučinku neb váhy nebyly, chceme a ustanovujeme. Dle následku a svědomí tohoto listu. Dáno v Praze ve svátek svatého Štěpána roku 1336."

My (Karel) tehdy víceronásobné věrné služby, které výše řečený Sbinko připomenutému našemu otci a nám odtud dále ve skutcích mnohých úsilovnou bedlivostí dlouho a často prokázal a ještě nicméně prokazovati moci bude v budoucnosti, v dobrotivém uvážení rozjímajíce, jemu a jeho prosbám nadřečeným milostivou přízni protož nakloněni jsouce, výše řečené privilegium v předstojícím způsobu se všemi jeho články, punkty, klausulemi a oddíly obnovujeme, uznáváme a schvalujeme mocí královské Vznešenosti a obsahem přítomného listu potvrzujeme, ano kdyby ve věcech souvislých a nadřečeného obsahu se týkajících co opominuto bylo, toto přítomným listem doplňujeme královskou mocí.

Tomu na svědomí přítomný list pod pečeti naší Majestátnosti dán v Praze leta Páně 1350 jubilejního, za indikce 3., desátého dne měsíce března, království našich roku čtvrtého."

Vratislavský rukopis Starých letopisů českých, z konce 15.století uvádí:

„139a/ Na sv. Jiljí (1. září) bratr Žižka v městečku Libochovicích, půl míle od Házmurku, dal upálit kněze. Byli spáleni kněz Pavel řečený Rybka, kněz Jíra řečený Tibist, kněz Tobiáš řečený Vlček, z Litoměřic a kněz Václav řečený Passer, kaplan z Vraního. Ale kněz Jindřich, ten byl zabit za blízkou vsí. Tak dal spálit ty lotry mnichy i kněze, ty násilníky, kteří se dopouštěli násilí na dívkách i ženách. „

Podle nejnovějších studií se však letopisec dopustil omylu. Tato událost se vztahuje k datu 23.dubna roku 1424, když Jan Žižka táhl k Lounům a Žatci a odtud dál do Plzeňska, až ke Klatovům. Městečko nechal vypálit a tehdy vzaly za své i kostel a fara. Na náměstí, v místech nynější Statue, byli upáleni dva oltářníci (altaristae) pražského metropolitního chrámu (nostrae ecclesiae) Pavel Rybka a Václav Passer, uváděni jsou jako oltářníci pražského kostela a jako mučedníci (martyres), dva kněží z Litoměřic Jiří Tobiášek a Jan Vlček

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

a dva šlechtici (viri nobiles) Jan ze Mšena a Hynek z Račínovsi. A stalo se to v den sv. Jiří. (die festo S. Georgii), kdy tehdy byla neděle velikonoční. Proto také v Libochovicích meškali cizí kněží. Zemané Jan ze Mšena u Budyně nad Ohří a Hynek z Račínovsi u Roudnice nad Labem, byli zajati na svých venkovských sídlech a dovedeni na smrt upálením do Libochovic. Posledním mrtvým byl místní kněz Jindřich, o kterém vypravuje starý letopisec, že byl sťat za vsí, za poplužním dvorem. (Pravděpodobně v Dubanech, nebo Křesíně.)

Po smrti Oldřichově a Vilémově, ujal se panství Vilémův syn Zbyněk Zajíc z Házmburka, oblíbenec Jiřího z Poděbrad. Zem byla pustošena náboženskou válkou a Libochovice se těžko zdvihaly z popela. Kostel a fara byly opraveny, stejně jako tvrz, na které Zbyněk Zajíc sídlil.

Hrad Házmburk sloužil za husitských válek jako klenotnice a to nejen pro královské poklady. Zbyněk Zajíc vrátil opatu Strahovskému v roce 1448 tři perlové humerály, ornát s perlami, albu s perlovými rukávy, štolu, kaplu, dvě dalmatiky s obrazy vpředu i vzadu perlovými. Svědkové byli Jindřich Berka z Dubé, Jindřich z Duban, Vilím ze Lstiboře a jiní.

V roce 1452 daroval Zbyněk Zajíc, nemaje potomstvo, svůj veškerý majetek, svému strýci Mikulášovi z Házmburka a Kosti a jeho synům, Janovi a Oldřichovi.

Majetek po smrti Jana Zajíce z Házmburka a Kosti přebírá jeho syn Mikuláš Zajíc. Ne však na dlouho. Těsně před jeho smrtí vlastní rodinný majetek jeho syn Jan Zajíc z Házmburka.

V Libochovické staré farní knize se nachází kopie nápisu z času nového vysvěcení oltáře v Klapském kostele ze dne 26.dubna roku 1493, který zní:

„Anno Domini 1493 26. aprilis Reverendissimus in Christo pater et dominus d. Benedictus Dei gratia episcopus Camensis et baro de Waldstein chorum leptom et altaria de novo consecravit et ecclesiam reconciliavit ad instantiam generosi et magnifici domini d. Joannis Leporis cognominati de Hasenburg et Kost etc. consanguinei sui. Item hoc altare consecratum est in honorem S. Joannis Baptistae.“

Česky:

„Leta Páně 1493, 26.dubna nejdůstojnější v Kristu, otec a pán, Benedikt, z milosti Boží biskup Kamenský a baron z Waldšteina chór a oltář znovu posvětil po předchozím znesvěcení, na žádost vysoce váženého pána Jana Zajíce z Házmburka a Kosti etc., příbuzného svého. Oltář zasvěcen byl ke cti sv. Jana Křtitele.“

Jan Zajíc, který byl přítelem umění a důkladných staveb, nechal libochovický kostel znovu vystavět, pravděpodobně ve slohu renesančním a z kamene, a ke kostelu nechal postavit věž o čtvercovém základu cca 7m širokém, nad jejíž vchodem z pravoúhlého neprofilovaného ostění se dosud nachází letopočet 1541, za vchodem se nachází schodiště a dole jsou prolomena malá obdélníková okénka. V jedné třetině věže se zachoval erb pánů Zajíců z Házmburka. Okolo kostela byl zřízen hřbitov, kde se pohřbívalo do roku 1583.

Po Janově smrti zdědil Libochovice Kryštof Zajíc z Házmburka. Co všechno tehdy patřilo k Libochovicím můžeme číst z rozdělení pozůstalosti, z dílu patřícímu Kryštofovi Zající.

Ovšem Kryštof dlouho Libochovice nevlastnil. 7.října roku 1558 prodává veškerý svůj Libochovický majetek panu Janu nejstaršímu z Lobkovic. Ve smlouvě jsou uvedeny 3 farnosti na Libochovicku: „...podacími kostelními v Libochovicích, v Dubanech, v Klepy, -...“. Tehdy spadaly pod Libochovickou farnost fary v Dubanech a Klapém.

V roce 1557 odkázal Wolf Fuxa k Božímu domu, na vystavění špitálu pro chudé jedno sto kop míšenských. Peníze byly uschovány u Kašpara Smetany, úředníka pánů z Lobkovic, pro pozdější použití.

Historie Libochovické farnosti od roku 1558 do roku 1594

V roce 1560 začíná rozsáhlá přestavba staré Libochovické tvrze na renesanční zámek a v témže roce vyžádal si Jan z Lobkovic na císaři Ferdinandu I. povýšení Libochovic na město.

Další fara, Křesínská byla připojena 17.března roku 1564, když Jan nejstarší z Lobkovic zakoupil další část Libochovického panství od Jiřího Zajíce z Házmburka.

Po dlouhé odmlce se opět objevují jména Libochovických farářů. Roku 1564 nastupuje na uvolněnou faru bývalý Tachlovický farář, Jan Jonáš z Velryby. Ze spisů Klapského faráře Jiřího Pamphyluse z Poličky vyplývá, že to muselo být někdy v polovině roku, protože byl Jan Jonáš z Velryby přítomen obchodu mezi Klapským a Křesínským farářem Janem Křeseynským.

Jonášovo farářování nemělo dlouhé trvání. Již v roce 1565 věděl, že odchází, jak dokazuje dopis adresovaný arcibiskupu Antonínovi z Mohelnice.

Na uvolněné místo faráře nastoupil v roce 1566 kněz Jiří Řadoch.

21.listopadu roku 1567 přísedící Ondřej Ježíšek dal Božímu domu křížek ze stříbra se svatými ostatky v aksamitovém měšci, (pacem), pod podmínkou, že jestliže by si jej chtěl Libochovický farář Jiří Řadoch vyzvednout, musí na Libochovickou záduši složit 2 kopy 44 grošů a 5 denárů. Pakliže by tak neučinil, nemá mu být vydáno. (Není zjištěno zda tak učinil).

Dopis libochovického faráře Václava arcibiskupu Antonínu z Mohelnice v němž si stěžuje na svého kaplana Šimona Višňového.

„Reverendissime antistes!

Princeps gratiosissime!

W. K. M. z potřeby důležité a s radou JM. kollatora svého pána Jiříka z Lobkowic etc. w známost upřímně wedu, kterak kněz Šimon Wišňový kaplan můj bez vědomí a vůle JMP. kollatora mého i mé, také nevím koho návodem z fary Libochowické kradně zběhl a od WKM. někoho kwapným fedrowáním psaní sobě wyjednal z kanceláře WKM., aby za kaplana na děkanství Litoměřické dosazen byl etc. etc. Protož nemaje na tento čas kaplana jiného toho při WKM. pokorně a prosebně hledám, nýbrž pro rychlý odjezd JMP. kollatora mého a s JM. raddou, s připsáním kněze Jeremiáše děkana kraje Řipského, ponížene žádám, aby autoritate WKM. jmenovaný kaplan k službě kostela našeho předepsaného nawrácen byl etc. etc.

Datum Dominica post Galli ai 1574.“

Jan nejstarší z Lobkovic zemřel ve stáří 79 let na zámku v Libochovicích dne 6. června 1569. Jeho nástupcem se stal Jiří Popel z Lobkovic.

Dne 12.prosince roku 1570 píše Jiří Popel, Pražskému arcibiskupu Antonínu z Mohelnice, žádost o pomocníka – kaplana – pro libochovického faráře Václava, který v tento rok nastoupil a nestačil na rozrůstající se farnost.

O čtyři roky později roku 1574 píše farář Václav tomu samému arcibiskupu stížnost na svého kaplana Šimona Višňového.

Tuto stížnost faráře Václava z Libochovic podporoval děkan traktu Řipského a Třebenického Jeremiáš Brodecký, tehdy farář v Klapým, později také v Budyni a v Charvátcích, dopisem na p. Jindřicha Scribonia, probošta kostela Pražského z dne 16. října 1574.

Spor mezi farářem Václavem a kaplanem Šimonem se protahoval. Ze spisů vedených okolo tohoto sporu vylívá, že v roce 1574 byl farářem v Křesíně jakýsi David, Chotěšovská fara byla prázdná, taktéž Dubanská. V obou přísluhoval s pomocí kaplana Libochovický farář.

Farář Václav brzy na to odešel a fara se vyprázdnila.

Ve starém manuálu města Libochovic se nalézá tento zápis:

„Leta 1583 ve středu po sv. Michalu Archandělu, (5. října), páni purkmistr a konšele města Libochovic nad Ohří s povolením slovutného pána Jakuba Lhoty, hejtmana na Libochovicích, prodali jsou kus lada tři čtvrtě p. šíří a tolikéž z dílí k dědině kněžské náležející a podle vinice urozeného pána Karla Vodolana ležící židům v Libochovicích bydlejícím nynějším i budoucím k pohřbu jejich mrtvých, a to na způsob tento: aby každého půl leta počnouc při sv. Jiří leta 1584 a při sv. Havle téhož leta po 12 groš. míš. a také potom na časy budoucí a věčné ouroku pololetního z téhož kusu farářům, kteřížby koliv tu v Libochovicích na faře bytem stálým byli, platili. A kdybykoliv který přespólní žid s vůli však Libochovských židův tu na témž místě pohřben byl, od toho každého má též pánu farářů Libochovskému 10 gr. míš. se dávat. -- Actum zápisem za ouřadu Floriana Rakovnického v pátek po provedě t. j. 13. dubna l. 1584.“

Židé tak dlouhá léta platili jakýsi poplatek Libochovickému farářovi.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Dle městských zápisů byli purkmistrem a konšely města dne 25.dubna 1584, vyslání Florián Rakovnický a Jakub Petřík k arcibiskupovi se žádostí o obsazení fary knězem Janem Volyňským, který krátký čas místo faráře v Libochovicích zastával.

Ovšem již v roce 1589 je na Libochovickou farnost jmenován Jan z Víně. Jako nezvratný důkaz jsou Boží muka u hřbitova, kde je na jedné straně špatně čitelný nápis

Boží muka u hřbitova, na jedné straně špatně čitelný nápis:

„Presbyter haec primasque, fides quos jungit avita,
Vivificae statuunt vota trophaea cruci.“

Česky:

„Slibnou primas a kněz, zděděná jež spojuje víra, Zde životvornému kříži trofeji kladou.“

Na straně východní a severní téměř nečitelný nápis:

„Leta 1589 tato Boží muka ke cti a chvále Boží od ctitelného kněze Jana z Víně, faráře v městěčku Libochovicích, a slovutného muže Václava Kunatky, měšťana a primasa tohož města, nákladem společným jsou postavena byla.“

V roce 1591 udělil Jiří Popel z Lobkovic městu Libochovicům výsadu na vaření piva, ale hlavně se mu díky ní povedlo doslova vymítit z Libochovic jinou víru, než-li křesťanskou (Římsko-katolickou). Výsada totiž obsahuje podmínku:

„.....Však milosti tyto, svobody a obdarování všeckny z štědroty a lásky dané bez přerušení všelijakého na časy budoucí a věčné trvati mají na tento nížepsaný způsob: totiž aby oni měšťané města Libochovic nynější i budoucí po všechny časy v jednotném náboženství, to jest, v pravé křesťanské, svaté katolické římské víře a řádném velebné svátosti pod jednou způsobou přijímání zůstávali a žádného mezi sebe, kdož by se s nimi u víře srovnati nechtěl, nepřijímali, a přijímati ani živnosti mezi sebou příti povinni byli, a k tomu od žádného z dědičův mých a budoucích dotčeného města Libochovic držitelův, aby lidé jiné religii (krom katolické) mezi sebe přijímali, jím se osazovali aneb k provozování nějakého postranného náboženství v domech též místech

posvátných dopouštěti měli, ni žádným vymyšleným způsobem, jakžbykoli to lest lidská vymysleti mohla, nuceni býti nemají.

Pakli by toho pod jakýmkoli obmyslem, jakžkoli to lest lidská vymysleti může, nezdrželi, a někteří by se mezi nimi, ježby se od nich v náboženství dělili, nacházeli, tehdy katoličtí těm a takovým, jakožto postranního a cizího náboženství lidem, těchto milostí ode mně daných a v tomto listu obsažených pod ztracením těch všech obdarování užívati dáti nemají, a kdyby se i to od nich pod srozuměním stalo, žeby někdy potomci jich s budoucí vrchností na tom se snesli, aby změníc náboženství a od církve svaté katolické Římské i řádného pod jednou přijímání odstoupíce, sobě této milosti podobnou strany odúmrtí, pivováru a jiných artikulův vyžádali, tehdy milost tato má žádným jiným, jedině těm samým, kteříž v předdotčené religii katolické a pod jednou přijímání zůstávají budou, sloužití má a ta nová milost proti této žádné moci míti nemá. Jestli že by pak kdo z dědičův mých a budoucích držitelův města Libochovic jím a budoucích jich v dotčených milostech, svobodách a obdarováních, obzvláštně pak strany religii katolické římské jakou překážku činiti a je k nějakému jinému novému postrannímu náboženství nutiti chtěl, tehdy tiž měšťané Libochovští v téměř katolickém římském náboženství a řádném pod jednou přijímání zůstávající mimo všechny jiné budou míti napřed tu plnou moc, právo a svobodu, kterouž jím tímto listem dávám, v tom se k Jeho Milosti Králi Českému nynějšímu i k budoucímu utéci a v tom od JM. skutečného zastání a opatření vyhledávati a dostati, což jím k žádné všetečnosti a neposlušnosti, jakoby se vrchnosti své zprotivili, žádným vymyšleným způsobem přičteno a vyloženo býti nemá. A protože tomu konečně chci, kdožbykoliv panství Libochovské aneb samé město Libochovice nápadem, trhem, aneb jakýmkoliv jiným způsobem a právem držel, ten a takový každý aby povinnen byl, je při těchto milostech a obdarováních netoliko zůstaviti ale jim je všechna zouplna tak a pod těmi výminkami nahoře dotčenými stvrditi, a kdoby toho neučinil a nebo učiniti nechtěl, tehdy oni také aby jemu žádné poddanosti a člověčenství dotud, dokudžby se tomu všemu zadost nestalo, neslibovali a slibovati povinni nebyli. Jestli by pak přes to k tomu moci je míti chtěl, aby se v tom tolikéž k JM. Králi Českému, jako o nahoře dotčené věci tím způsobem utéci a opatření svého vyhledávati mohli.....“

K roku 1591 se vztahuje další neméně důležitá událost, mající vliv na Libochovickou farnost. V tento rok Jan Popel z Lobkovic zakládá v Chomutově Jezuitskou kolej, pod kterou dává veškeré patronátní práva všech kostelů, které mu patří. Do desek zemských byla zanesena po schválení císařem Rudolfem II. dne 25. ledna 1592.

Od vzniku Jezuitské koleje jsou Libochovičtí faráři pouze Jezuité.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Ani Jan z Vnoře dlouho v Libochovicích nezůstal, protože již v roce 1594, okolo 17.června, byl zajat za války s Turky a společně s Václavem Vratislavem z Mitrovic uvězněn. Výkupné činilo 200 dukátů, které složil jeho bratr Adam z Vnoře a matka Václava Vratislava z Mitrovic, prostřednictvím španělského kupce Alfonsa di Strada.

Jan z Vnoře se do Libochovic již nevrátil.

Rok 1594 byl nešťastným rokem pro Jiřího Popela z Lobkovic. Po rozepři s císařem Rudolfem II., byl 20.ledna 1594 zbaven úřadu a posléze odsouzen, majetek mu byl zkonfiskován a on sám byl do roku 1607 vězněn, až 28.května roku 1607 na hradě Lokti umírá.

Libochovice přešli pod královskou správu.

Historie Libochovické farnosti od roku 1594 do roku 1700

Komora královská chtěla Libochovické panství prodat nekatolickému pánu Tiburcímu Žďárskému ze Žďáru. Proti tomuto rozhodnutí se zdvihla silná vlna nevole. Arcibiskupu Zbyňkovi Berkovi z Dubé byly adresovány stížné dopisy, datované rokem 1595, nejen od konšelů města, ale i od farářů Libochovického panství:

Listina je důležitá pro získání přehledu obsazenosti Libochovické farnosti. Je jisté, že již v roce 1594 byl Libochovickým farářem Jan Purgkrabek z Plzně. Klapskou faru držel Silvestr Jiljího ze Strakonic, Křesínskou Martin Jiljího ze Strakonic a Chotěšovskou faru pak František z Bíliny. Dubanská a Slatinská tehdy nebyly obsazeny.

Arcibiskup orodoval u císaře písemnou žádostí ze dne 15.května roku 1602. Z prodeje pak sešlo. Arcibiskup dokázal vysvětlit císaři, že ztráta na katolickém obyvatelstvu by přecišlila příjem 150 000 kop míšenských, které by za prodej královská komora získala.

V roce 1604 bylo Libochovické panství propůjčeno Sedmíhradskému knížeti, Zikmundu Báthorymu.

Po odchodu faráře Purgkrábka nastoupil na uvolněnou faru páter Ondřej Franc. Ihned po jeho jmenování, děkanem Litoměřickým, na Libochovickou faru, podal proti jeho jmenování protest rektor Jezuitské koleje v Chomutově, Martin Bautius.

S farářem Ondřejem neměl problémy jen rektor

Jezuitské koleje, ale i Libochovičtí radní. 3.dubna roku 1601 píše arcibiskupovi, aby kněze Ondřeje, který k němu do Prahy odešel, poslal zpět, či za něho našel náhradu. Důvodem byly blížící se velikonoční svátky (22.dubna 1601).

V roce 1601 byl dostavěn kostel sv.Vavřince. Město požádalo arcibiskupa Zbyňka Berku z Dubé, aby jej vysvětil.

Pravděpodobně po dalších neshodách mezi farářem a městem vznikl další dopis psaný, 1.února 1602, purkmistrem a radními města, kde prosí arcibiskupa o odvolání farářovo, který již v roce 1601 si u nich vyžádal propuštění z farnosti, ale prý, že jinou faru nedostal, tak své propuštění odvolal a chce v Libochovicích zůstat až do 24.dubna 1602. Ostatně za jeho přeložení orodoval i Jaroslav Bořita z Martinic dne 10.dubna roku 1602. Zda byl nakonec farář Ondřej Franc odvolán není známo.

Žádost farářů libochovického děkanátu k Zbyňkovi Berkovi z Dubé, arcibiskupu, o pomoc proti prodeji libochovického panství nekatolíkovi Tiburcímu Žďárskému ze Žďáru. (Spisy Pražské konsistoře 1595)

Nejdůstojnější a nejoswícenější Kníže !

Pane, Pane nejmilostiwější!

Dozwěděli jsme se z jistého wyprawowání mnohých lidí, že Sw. Cís. Weličenstwo, pán náš a král nejmilostiwější, panství Libochowické prodal, a sice takowému pánu, který wíře katolické oddán není, pročez se právě obáwáme, aby owce Christowy, jeho králowskou krwi wykoupené a nám ačkoliw nehodným swěřené a welkou těžkostí do owčince nazpět uведенé żywota wěčného a duši zkázu neutrpěly, a aby my jsme nějakou obtížnosti dotknuti nebyli a aby se s námi nehodným způsobem nezacházelo, zwlášť' poněwadž takowý způsob lidí kněžím Božím newelmi přeje. Pročez se k Waši nejdůst. a nejosw. Wýsosti utíkáme, o obranu a ochranu otcowskou prosíce, ráciž nás a owce naše chrániti, a při Sw. Cís. Weličenstwu tolik wyjednati, aby jsme s našimi příjmy jako předchůdcowé naši welební otcowé prawowěřící i my byli jisti, osadníci ale wírou katolickou swatou římskou se těšili. Takowým činem sobě jmeno wěčné a po smrti sláwu prawou a wěčnou nejdůst. a nejosw. Wýsost Waše wydobude.

Nejdůst. a nejosw. Wýsosti Waši nejponiženější kaplani

Jan Purgkrabek z Plzně farář Libochowický,

Silwester Jiljího ze Strakonic farář Klapský,

Martin Jiljího ze Strakonic farář Křesínský,

František z Bíliny farář Chotěšowský.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Libochovický hejtman Jan Hannover nechal v roce 1608 ulít nový zvon do Chotěšovského kostela, farářem v Chotěšově byl tehdy kněz Šebastián.

V roce 1610 byl kníže Zikmund Báthory, pro zradu na císaři, zatčen a uvězněn. Ve vězení nakonec roku 1613 umírá.

V ten samý rok získává, od císaře, Libochovické panství nejvyšší purkrabí pan Adam ze Šternberka.

V roce 1613 nechává Jakub Petřík, do hlavní levé zdi kostela Všechn svatých, zazdít náhrobní desku s tímto nápisem:

„Memoria lugubris mortis et sepulturae prae nobilis viri domini
Joannis Kavkovecii de Kavkovic, capitanei ditionis
Libochovicensis, qui obiit 21. maji anno 1613.
A Jacobo Petrik N. P. S.
Quis tegitur saxo hoc? Janus, Caesar Rudolfus
Cui de Kavkovic nobile stemma dedit.
Terrenum quod erat, terram hanc petit. Deus alme!
Ad coelos animam fac remeare piam.”

Česky:

„Památka smutková smrti a pohřbu urozeného muže, pána Jana
Kavkovce z Kavkovic, hejtmana panství Libochovického, který
zemřel 21. května roku 1613.
Od Jakuba Petříka postavena.
Koho kryje kámen tento? -- Jana, kterého Císař Rudolf
do stavu šlechtického přijímá: z Kavkovic povýšil.
Což pozemného bylo, zem tuto hledá.
Nech milostivý Bože, duši do nebes se navrátiti.”
Jakub Petřík, byl Libochovickým písařem.

Adam ze Šternberka však majetku moc dlouho neužívá, protože přichází rok 1618 a s ním vzbouření Českých stavů. V roce 1619 opouští Adam ze Šternberka Čechy. Majetek jeho je zkonfiskován. V roce 1619 bylo Libochovické panství prodáno městu Krupka, odtud jej získává Petr ze Švamberka. Ten jej drží až do bitvy na Bílé hoře. V roce 1620 jej zpět získal Adam ze Šternberka.

Po Adamově smrti, 10. února roku 1623, panství Libochovické přešlo pod Marii Maxmilianu ze Šternberka, manželku. Jeho syn byl tehdy nezletilý.

Po dlouhé době se zde objevuje jméno Libochovického faráře, kterým byl, (možná již i dříve), v roce 1624 Matouš Erinacius (Ježek).

O dalším zvonu svědčí datum jeho vzniku na jeho těle: „Leta 1630 zvon tento slit jest ke cti a chvále Pána Boha k záduší chrámu Všechn Svatých v městě Libochovicích nákladem slovutného pána Jana Harcouna měšťanína téhož města a Anny manželky jeho.

Tomáš Fryč zvonař měšťanín města Roudnice.”

Tento zvon dnes již také neexistuje.

Syn Adama ze Šternberka, František Matyáš Karel, se v roce 1634 ujímá vlády nad zděděným panstvím.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1624, 7.srpna, postihl Libochovice veliký požár, při kterém lehl popelem kostel i fara. Žár ohně byl tak velký, že došlo k roztavení zvonů. To dokazoval nápis na velkém zvonu „Marii“, který dnes již neexistuje:

„Leta Páně 1625 zvon tento slit jest ke cti a chvále Boží a k poctivosti blahoslavené panny Marie a všem Božím Svatým, kterýž leta 1624 ve středu po proměnění Krysta Pána (t. j. 7. srpna) skrze nešťastnou příhodu ohně k skáze přišel a zase od Tomáše Fryče, zvonaře v městě Roudnici nad Labem slit jest nákladem vši obce města Libochovic a všech ostatních k témuž záduši náležejících, toho času za dvojí ctihodného kněze Matouše Erynacia, pána Valentina Svobody hejtmána, pána Floriána Farvusa důchodního, pána Tana Makovce obročního, pisaře pána Jiřího Wrány, primasa pána Víta Kunatky, purkmistra pána Jana Rabuský ho, pána Jana Harcouna radního. Samému Bohu bud čest sláva všech svatých Jeho.“

V roce 1642 byl Libochovickým farářem Vavřinec Hostmann

Z časů třicetileté války se o duchovní správě téměř nic nezachovalo. Zmínky se týkají zničení vsi Lhota, která ležela mezi Poplzemí a Evaní.

9.srpna roku 1648 umírá, na následky poranění ruky švédskou kulkou, František M.Karel ze Šternberka. Libochovické panství spravuje jeho manželka Ludmila Benigna.

V té době byl již na Libochovické farnosti farářem kněz Blažej. Po jeho odchodu byli do Libochovic posláni kněží z Tovaryšstva Ježíšova, z nichž je známo jméno kněze Daniela Felixe, který zde byl ještě v roce 1650. Ovšem v tom samém roce nastoupil na zdejší faru Jan Krubius,

(Krubu), který si stěžoval, že faru obdržel pozdě a že ji spravovali Jezuité a on nemůže pracovat mezi tolika nekatolíky. Proto ještě v roce 1650 odchází coby děkan do Slaného.

Farnost však nebyla dlouho osamocena. V ten samý rok, totiž 1650, přichází páter Duchoslav Ignác Mitis, který 45.let v Libochovicích zůstal a mnoho dobrého vykonal.

Za jeho duchovní správy měla Libochovická farnost 5 far: Chotěšovská, Klapská, Křesínská, Solanská a Libochovická. Kostel Dubanský a Slatinský byly filiální, protože nebyly obsazeny farářem.

Okolo roku 1650 žádal farář Mitis na osadnících i vrchnosti dvojnásobného desátku a daň z hovězího dobytka, tzv. „železné krávy“. Osadníci z Chotěšova a Černiva tehdy žádali na panstvu, aby nedovolili farářům tyto desátky vybírat. Zřejmě ale u vrchnosti nepochodili.

Farář Mitis nechává v roce 1660 založit první Libochovickou matriku. Z ní lze vyčíst, že farnost zasahovala, pro velký nedostatek farářů v období třicetileté války, i mimo své hranice. Zejména na: Brníkov, Břežany, Žabovřesky, Budyni, Kostelec, Vrbku, Podbradec, Vorasice, Strádonice a jiné.

Další velký požár vznikl v roce 1661, vylétající jiskry z komína zámeckého pivovaru zapálily zámek, radnici, kostel a faru a poté polovinu města. Hraběnka Ludmila Benigna ze Šternberka, vědoma si zodpovědnosti za požár, povolala na znovupostavení kostela stavitele Vlacha Dominika. Ten však ve snaze ušetřit si peníze do vlastní kapsy špatně vedl stavbu a když hrozilo její zřícení, sebral vše co mohl a utekl. Hraběnka byla nucena najmout nového stavitele a nechat kostel přestavět.

Bohoslužby se vykonávaly v zámecké kapli.

V matrice se nachází záznam: „.... zdržoval se okolo roku 1668-1670 pán Jan rytíř Taaffe co stolba v Libochovicích.“

Z 1.října roku 1644 pochází zpráva o „kšeftu“ Víta Kunatky z Libochovic, kde doslovně stojí psáno, že:

„Dvojí ctihodný kněz Vavřinec totiž Hostmann neb Hartmann, farář náš Libochovský takovou krávu na sebe bere, a kdeby toho potřeba ukazovala, z ní sám odpovídati chce. Peněz, které k záduší vykládati povinen jsem na rok budoucí, vydal jsem dvojí ctihodnému knězi Vavřincovi 4 zl. 36 kr. Relatores kšaftu: Jan Makovec, Václav Varnuška, Václav Mařík, spoluradní, Jan Střelec rychtář městský, Václav Kochtan místopisár..“

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Ohledně požáru byl v matrice učiněn tento zápis:

„Leta Páně 1664 dne 23. junii s povolením dvojctihodného PP. Duchoslava Mitise a dle žádosti rodičův po zmaření matriky skrze nešťastný oheň zapisují se dítky v městě Libochovicích pokřtěné a v předešlé knize zapsané, jakž níže následuje: leta Páně 1650 atd.“

Dne 21.května roku 1672 prodala Ludmila Benigna hraběnka ze Šternberka svému synu Václavu Vojtěchovi hraběti ze Šternberka, pánu na Zelené Hoře, Vršovicích a Dürnholzi, dvornímu maršálku K.Č. panství Libochovické a Budyňské spolu s vesnicí Malé Vojnice. Ten však již v roce 1676 prodává Libochovické panství hraběti Gundakarovi z Dietrichsteina a jeho manželce Alžbětě Konstancii.

Zápis z matriky hovoří o velkém požáru, při němž lehlo popelem celé město, dne 16.září roku 1676. O čtyři roky později v roce 1680 probíhala po celých Čechách epidemie moru. V matrice je jen velice krátká zmínka: „Annus 1680 contagiosus secutus non sunt inscripti, qui in domino, muniti tamen, obiverunt. Requiscant in pace.“

Česky:

Roku 1680 následující zápis je o nakažených, které však náš vládce ochraňuje. Odpočívejte v míru.

V roce 1690 zemřel kníže Gundakar z Dietrichsteina. Nemaje však potomky, převzal Libochovické panství jeho synovec kníže Ferdinandovi z Dietrichsteina.

Po téměř 43 letech samostatného farářování obdržel konečně farář Mitis v roce 1693 kaplana na výpomoc, jménem Jan Funek a v roce 1694 pak pátera Víta Václava Marka.

Farář Duchoslav Mitis umírá 21.května roku 1695. Po něm nastupuje na Libochovickou farnost děkan Karel Hofer z Lobensteina, který měl za kaplany : pátera Matěje Feliře, pátera Šimona Zeplichala a pátera Canuta Maxu, minoritu z Klatov, kteří zde zůstali až do farářovi smrti.

Po smrti knížete Ferdinanda se ujímá panství, v roce 1700, jeho syn Leopold z Dietrichsteina.

Historie Libochovické farnosti od roku 1700 do roku 1800

14.května roku 1700 začal, na náklady důchodu zádušního, stavět polír Filip Czok, podle plánů stavitele Jana Jiřího Lechleithnera z Budyně, novou barokní stavbu kostela Všem svatých.

V městském manuálu je zapsáno, že:

„Leta Páně 1702 dne 5. novembu město Libochovice drželo posvěcení chrámu Páně, na kteréž nejosvěcenějšího Římského a Uherského Krále jmenem Josefa I. s Jeho nejmilejší choti Amalii Vilhelminou, též milostivou svou vrchnost J. W. O. K. M. Leopolda uvítali, 6. pak dtto v Šebíně a v bažantnici Kostecké střelba držána byla a při ní 106 zajíců, 12 srn, 10 bažantů a 1 veverka zastřeleno bylo. Po objedích pak se ten vzácný host s celým dvorem do Roudnice na noc odebral. Pán Bůh je sám odevšeho zlého chrániti rač. Amen.“

Ve farní knize v manuálu z roku 1761 pochází následující zpráva. - Nedostavěný kostel byl 1.listopadu roku 1705 vysvěcen doksanským proboštem Brunorem Kunovským.

V roce 1702 bylo slaveno staré posvěcení chrámu Páně a v roce 1705 byl ještě nedodělaný kostel znovu vysvěcen.

Po celou dobu stavby kostela, odbývaly se bohoslužby v zámecké kapli.

V roce 1708 zemřel kníže Leopold z Dietrichsteina bez potomstva. V témže roce umírá i děkan Karel Hofer z Lobensteina, je pohřben v kostele Všem svatých vedle oltáře bolestné Panny Marie. Nástupcem se stal jeho bratr Bohumír Hofer z Lobensteina děkan Budyňský, později Litoměřický, potom kanovník a děkan kapitulní a nakonec generální vikář biskupa, hraběte Vratislava z Mitrovic.

Panství Libochovické po knížeti Leopoldovi přebírá jeho mladší bratr kníže Valter Xaver z Dietrichsteina.

Děkan Bohumír Hofer z Lobensteina předal Libochovickou farnost již 9.ledna roku 1709 páteru Václavu Vojtěchu Hennigerovi, rytíři ze Seebergu, který pocházel ze starého šlechtického rodu. Václav Henninger byl na faru prezentován Chomutovským Jezuitským rektorem Kašparem Fligerem.

On to byl, kdo dovedl kostel Všem svatých a kostel sv.Vavřince téměř do dnešní podoby. Zde také můžeme poprvé spatřit začátek Libochovického děkanství. Během roku 1709 nechal vydláždit kostel Všem svatých, postavit do něj stolice a nové varhany. Okolo kostela nechal postavit zeď. Od základů nechal přestavět faru, dřevo na stavbu dostal z křivoklátských lesů od svého příbuzného Jana Josefa z Waldštejna. Tím dokončil přestavbu kostela započatou jeho předchůdci.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Během svého děkanování nově postavil kostel sv.Vavřince. Svoji pozornost obracel i na okolní farnosti. Nechal nově postavit Chotěšovský kostel, přední stranu Klapského kostela a plánoval i přestavbu kostela v Křesíně. Tak jako kostely nechal ve jmenovaných obcích stavět i nové fary.

Aby posílil nově vznikající děkanství musel přijmout dva kaplany. Jména kaplanů, jakož i kaplanů následujících jsou uvedeny v jiné kapitole.

Těsně po nastoupení do nového děkanátu, světil v roce 1709, děkan Václav z Hennigeru nově postavenou Statui postavenou nákladem paní Anny Tayzíkové.

Roku 1717 byla vytvořena městská komise přezkoumávající stav majetku světských i církevních, měšťanů i řemeslníků. V jedné části zprávy se hovoří:

„.....Těž také městský špitál, ku kterémuž pod 45 str. 3 věřt. od města nadaných rolí orných jest vždy jsme v possesu jeho byli a počty k městu kladli pak p. patres Societatis Jesu Chomutovští, jakožto zdejší zádušní kollatores, (že pak ale v letu 1676 skrze nešťastný oheň všechny knihy a paměti shořely) zajisto věděti se nemůže, jak dávno se jej ujali a dosavad inšpekci nad tímž sobě pozůstávají. Item pole jmenem lampa pod 13 str., které před visitací 1654 ad Nr. 30 a 31 (nyní č. p. 51 a 52) domu zdejšího Libochovského, kdež předešle jeden dům byl, na světlo do lampy kostela Libochovského Všem Svatých, když jen toliko possesor domu téhož oleje do lampy důstatek opatří, že týž pole užívati moci bude, na tu kondici odkázány jsou, že již mnoho let páni kollatores takové na 3. mandel zde mezi námi sousedům a také při kostele sloužícím lidem užívati dávají, což ale s křivdou hospodáře domu Palatovského, poněvadž jen toliko z užitku těch poli possesor oleje do lampy důstatek opatřiti zavázán jest.....“

Znamená to, že při kostele Všem svatých bylo pole, které bylo pronajímáno za dodávku oleje do kostelních lamp.

V roce 1719 zakládá pod vlivem děkana Václava z Hennigeru, kaplan Jan Josef Podhorský, pamětní knihu Libochovické fary.

Pod jeho vlivem pravděpodobně vznikala sestava soch na původním nábřeží pod zámek. Socha – Kalvárie – nese datum 1719. Sochu sv.Václava nechal dokonce postavit na vlastní náklady již v roce 1715. Řadu soch uzavírá sv.Jan Nepomucký postavený v roce 1729.

Kostel sv.Vavřince byl od základu přestavován v roce 1720. V téže roce se v městském manuálu zachoval záznam o sporu mezi městem a Jezuitskou kolejí v Chomutově. Příčinou sporu bylo již citované lampovní pole. Spor došel tak daleko, že Jezuité přestali přijímat zdejší chlapce do své koleje. Nakonec ale město při vyhrálo.

Jak bylo již uvedeno nechal děkan okolo kostela Všem svatých postavit zeď. Stalo se to v roce 1721.

Po dostavbě kostela sv.Vavřince byl do věžičky uschována pamětní listina, která je důležitá zejména pro přesná jmenování občanů Libochovických a také datováním přestavby kostela sv.Vavřince.

Během dalších let byl interiér kostela Všem svatých vybaven dalšími oltáři, vybudovanými různými dárci.

26. – 27.dubna roku 1726 byly učiněny prohlídky u všech občanů města, za příčinou hledání „podezřelých knih“. Knihy, které se nesrovnávaly s vírou byly odneseny na děkanství. Co se s nimi dělo dál, není již nikde zaznamenáno. Jejich rejstřík byl, podle A.Kaubka, dlouho v městském archívu.

V městském manuálu je záznam žádosti děkanovi o „zřízení cimbálu pro bytí hodin na výlohy obce, kdežto snešeno, že obec k tomu svoliti nemůže, poněvadž od dávných časů hodiny vždy na zvon tloukly a že obecní důchod k tomu nepostačuje.“

Děkan ještě v roce 1727 nechal zvýšit kostelní věž, která byla do té doby nižší než kostel samotný.

Kostel v Chotěšově nechal děkan zcela přestavět. Stavba započala v roce 1730. Toho času byla do kostela v Libochovicích přenesena socha rodičky Boží a postavena na hlavní oltář. Po dostavění kostela, jehož stavba stála 7000 zlatých, (1000 zlatých daroval kníže Valter z Dietrichsteina), byla socha dne 15.srpna roku 1737, za slavného procesí, doprovázená střelbou z hmoždířů, vrácena zpět do nově postaveného kostela.

Kostel Všem svatých na plánu města z roku 1727

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1732 nechal zdejší kaplan Jan Josef Podhorský ulít zvon zvaný „Umíráček“.

Varhany v kostele Věch svatých, začal stavět v roce 1736 Čistecský varhaník Matěj Gut a jeho práci dokončil jeho syn František Gut v roce 1739. Staré varhany byly dány do Chotěšovského kostela.

11.října roku 1737 při ranní modlitbě, ranila děkana mrtvice. Byl převezen do Teplic, ale tamní lázně mu zdraví nevrátily. Za přítomnosti kaplana Podhorského, ve středu 14.srpna roku 1738, o sedmé hodině ranní, umírá. Pochován je pod kazatelnou kostela Věch svatých. Kámen, který ho kryl je dnes zazděný.

Varhany a kazatelna

4.listopadu roku 1738 zemřel kníže Valter Xaver z Dietrichsteina. Panství po něm převzal jeho syn, Karel Maxmilián z Dietrichsteina dne 7.dubna roku 1739.

Po smrti děkana Václava Henningera byl na Libochovickou faru dosazen rektorem Jezuitské koleje v Chomutově, Františkem Kelčem, dne 15.srpna roku 1738 děkan Josef Jan Nepomucký Gallas, kanovník kaple Věch svatých v Praze, děkan Velvarský a vikář arcibiskupský. Farnosti se ujal 25.srpna téhož roku. Na farnosti sloužilo i několik kaplanů.

V roce 1739 byl znovu přelit prasklý zvon Vavřinec, který byl původně umístěný na dvou sloupech u starého hlavního vchodu na hřbitov

sv.Vavřince. Později byl pověšen v kostele Věch svatých. Dnes již neexistuje. Nápis na něm potvrzoval přítomnost Josefa Gallase:

„Tento zvon roku 1605 pro kapli Libochovickou sv. Vavřince ze štědrosti Ludmily Melicharky jest opatřen, potom ke kostelu farnímu Věch Svatých přenešen.

Po druhém roztrhnutí na výlohy kostela přelit roku 1739 za nejvyššího knížete a pána pána Karla svatě Římské říše knížete z Dietrichsteina na Mikulově (atd. atd.) toho času pána majoratu Libochovického za patrona pravého kostelního toho času vele důstojného a vznešeného otce Františka Rekölsche z řádu Jezuitského koleje Chomutovské rektora, za místního děkana, nejdůstojnějšího, převzácného a převýtečného pána Josefa Jana Nepomuckého Gallase, s. theologie bakaláře zřízeného, kolegiatního chrámu a královské kaple u Věch Svatých na hradě Pražském kanovníka a v částce kraje Litoměřického biskupského vikáře venkovského."

Ve vrchní části byl nápis v němčině: „Valentín Lisčiak mě lil v královském malém sídelním městě Praze leta 1739."

V roce 1739 byla v Libochovicích přítomna Jezuitská misie.

Libochovicím se nevyhýbaly ani přírodní pohromy. V létě roku 1742 byla děkanem vypravována procesí z hlavního kostela do kostela sv.Vavřince, protože 8.července roku tohoto přišlo na město mnohonásobné velké krupobití.

A.Kaubek zajímavě popisuje setkání děkana Gallase, za prusko-rakouské války, s pruským králem Bedřichem dne 29.srpna 1744:

„Následujícího dne přijel sám král se svým komonstvem ze zámku, jež prohlížel, malou brankou vedle bytu sládka k hřbitovu.

Děkan Gallas a jeho tři kaplanové běželi k mostu na hřbitov zřízenému a učinili jemu poklonu. Král se svým bratrem Jindřichem sejmul klobouk a ptal se po německu, jakého řádu jsou. Odpověděli, že žádného, nýbrž kněží svěští. Jeden z generálů tázal se: „jací?“ Odpověděli: „Pastýři kazatelové.“ S tím se odebral král se svým komonstvem na koních k hřbitovu. Když prohlédl děla, vrátil se po můstku a opět se kněží ptal, zdaliž jsou Jezuité. Odpověděli jemu, že nejsou. Aby jim však král rozuměl, přidali, že jsou

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

pastýřové obstarávající opatrování duší. Když s můstkem dolu sjel, zastavil se u školy, zavolal děkana a ptal se ho, zdaliž jest superiorem (představeným), který jemu odpověděl: „K službám Vaší Majestatsnosti, jsem.“ „A tito ostatní kněží“ (okázav na kaplany) „musejí kázati?“ „Tak jest Vaší Majestatsnosti,“ odpověděl děkan, „mám k obstarání dvacet vesnic.“ – „Pod kterým biskupem stojí?“ Odpověděl: „Pod Litoměřickým.“ Tu poznamenal král: „A tento jest Sachsen-Zaitz“ (t. j. vévoda Saso-Zaječický). „Tak jest, Vaší Maj.,“ odpověděl děkan.

S tím se král vzdálil jeden důstojník z jeho komonstva sedě na koni děkanovi rukou políbení posílal. Domníváno, že to byl hrabě Kaiserstein, který z Čech do Bavor prchl.“

V roce 1745 nechává děkan Gallas zbourat starý oltář v hlavním kostele a na jeho místě nechává zřídit oltář nový. Ten byl dokončen 31.října roku 1745.

Když se Polský a saský král 3.ledna roku 1746 vracel z Prahy do Drážďan, přespál spolu se svou družinou čítající 80 koní, a hrabětem Brühlem na děkanství. Za svoji pohostinnost byl děkan Gallas do Drážďan pozván na královský dvůr do Drážďan, kde obdržel darem prsten za 500 zlatých a porcelán v hodnotě cca 800 zlatých.

V témže roce nechává děkan Gallas postavit, na své náklady, nový oltář sv.Jana Nepomuckého, který stojí na místě původního oltáře, přeneseného do Křesína. V tomto roce obdržel kostel Všech svatých od rektora Jezuitské koleje, Ferdinanda Hofmanna, z Říma „všemocné“ odpustky.

Na popud Libochovického děkana byl v roce 1746 obnoven kostel ve Slatině, původně zasvěcený sv.Václavu, po přestavbě sv.Janu Nepomuckému. Obraz sv.Jana Nepomuckého maloval Josef Ditmann Mostecký. 16.května téhož roku bylo do Slatiny vypraveno z Libochovic první procesí.

V roce 1747 obdržel děkan Gallas od knížete Karla z Dietrichsteina svatou relikvii. Obsahovala kost sv.Klimenta. Kníže Karel ji dostal přímo od papeže Benedikta III. Jeptišky v klášteře v Doksaněch relikvii ozdobily a děkan ji 24.dubna roku 1748 daroval Libochovickému kostelu.

Byla uložena na oltáři sv.Jana Nepomuckého.

Téhož roku nechal děkan vyhotovit a postavit novou bání na věži kostela a 4.října roku 1749 novou kazatelnu za 227 zlatých. V červenci dostal kostel sv.Vavřince novou střechu.

Kazatelna byla dokončena pozlacením, za cenu 330 zlatých, v roce 1751. V témže roce posvětil Strahovský prelát Gabriel Václav Kašpar nový zvon na malé věžičce kostela.

14.srpna roku 1751 nechal děkan vyhotovit malířem Josefem Ditmannem na plech malovaný obraz Boží rodičky, a nechal jej zavěsit na strom u Horek. O rok později 10.října 1752 posvětil děkan Gallas sochu Ecce homo na Jiřetíně.

16.června roku 1753 uhodil blesk do děkanské budovy. Urazil roh zdi nad sýpkou.

20.srpna roku 1755 byla na děkanství kněžna abatyše z kláštera Voršilinek u sv. Jiří na Hradčanech s jeptíškami priorkou z Wiederspergu, Michaelou z Trautmannsdorfu a Ludmilou hraběnkou z Ugarte. Téhož roku 20. září nechal děkan vystavět novou vstupní bránu mistrem Roudnickým za 150 zlatých.

21 – 22.února roku 1756 byla v Libochovicích konána pobožnost s postem, za oběti zemětřesení v Portugalsku dne 1.11.1755.

Kaplan Jan Podhorský před svou smrtí odkázal 100 zlatých na výstavbu nové kazatelny v kostele sv.Vavřince. ta byla postavena 9.srpna roku 1756.

Jezuitská misie se v roce 1756 znovu opakovala. Do Libochovic přijel 2.srpna, páter Antonín Koniáš a spolu s ním páteři Filip Kulka, Josef Kögler a P. Martin Krczal. Misie se zde zdržela 14 dní. 16.srpna bylo u Svatého přijímání 4500 osob.

hlavní oltář

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Koniáš za svého pobytu v Libochovicích opravil překlad církevního dějepisu Eusebia přeškrtáním závadných slov červeným olůvkem, nebo zalepením bílým papírem. Knihu poznamenal slovy: "Correxít Koniáš m. p." t. j. "opravil Koniáš vlastnoručně". (Tuto knihu našel v roce 1854 na faře Josef Ehl a odeslal ji v roce 1858 do Českého muzea).

V témže roce nechal děkan Gallas postavit na vlastní náklady sochu Boží rodičky, kterou on sám 14.srpna 1756 posvětil.

A.Kaubek uvádí: „Dne 10. května tohoto roku totiž žádal Bonaventura Daníček z třetího řádu sv. Františka, rodič ze Železného Brodu, o vystavení takové pouště, (poustevny), k čemuž dne 15. května celá obec svolila a Jana Václava Kožíška, Antonína Leníka a Václava Panše za almužníky ve věci této zvolila. Zřízen skutečně domeček a uveden jest do něho Bonaventura Daníček, 22 let starý, řemesla krejčovského, oblečen v roucho kapucínské, který z Říma přišel, kdežto slib složil. Od konsistoře však potvrzení odepřeno, poněvadž ohledně výživy žádnou nadací pojištěn nebyl. Z této pouště pak roku 1768 zřízena byla kostnice, která již za dnů našich zbořena jest.“

V roce 1761 bylo v celé Libochovické farnosti křtěno 153 dětí, oddáno 38 párů a pochováno 234 osob. Vysoká úmrtnost odpovídá útrapám Prusko-rakouské války.

V roce 1764 zakoupil děkan v Praze z odkazu mlynáře Švába dvě dalmatiky a 3.července na své náklady nechal postavit malý oltář sv.Aloise na straně evangelia hlavního oltáře.

Děkan Josef Gallas zemřel 9.července roku 1773 v osm hodin ráno, když jej na počátku roku ranila mrtvice. Zdejší farnosti sloužil bezmála 35 let. Pohřben je v kostele Všech svatých a náhrobek je ve hřbitovně zdi proti vchodu do kaple sv.Vavřince.

10.července roku 1773 prezentoval rektor Jezuitské koleje v Chomutově Karel Roslav na Libochovickou faru faráře Erazima Ferdinandího. Za pouhých 11 dní nato, 21.července, byl papežským dekretem řád Jezuitů zrušen.

Po zrušení řádu podal Karel z Dietrichsteina žádost o navrácení patronátu nad kostely ve svém Libochovickém panství. Podal také na biskupství stížnost na ustanovení Ferdinandího na Libochovickou faru. Po vyšetření této kauzy bylo vyneseno a sepsáno císařské a guberniální rozhodnutí.

Po celou dobu sporu vedl Libochovickou faru biskupský misionář Josef Pipann.

Kníže Karel z Dietrichsteina spor prohrál, a tak farář Erazim Ferdinandí nadále setrval v Libochovicích. Pomáhala mu též řada kaplanů.

Rozhodnutí o svém dalším pobytu na zdejší faře obdržel farář Ferdinandí 27.června roku 1774. Farář nechal kostel Všech svatých vybílit a zadal Janu Štětinovi opravit obrazy umučení Krista a hlavní oltářní obraz. Tyto opravy byly ukončeny v roce 1776. Na náklady dobrovolných dárců byl v roce 1778 vystavěn oltář sv.Anny.

Císařské a guberniální rozhodnutí na stížnost Karla Maxmiliána von Dietrichstein na ustanovení P.Ferdinandího na Libochovickou faru ze dne 13.června roku 1774.

Vznešení, obzvláště milí!

Její císařská a královská apoštolská Milost ve věci podání P. Carola Roslava jako rektora bývalého jezuitského kolegia v Chomutově uděleného P. Erasmu Ferdinandu v Libochovickém děkanství, později ale odmítnutého panem knížetem z Dietrichsteinu jako majitele panství Libochovice – na zprávu podanou po předchozím výsledku jmenovanému knížeti, potom litoměřickému panu biskupovi dne 4. března a. c., pomocí Vašeho nejvyššího dvorního dekretu z 16. dubna a. c. cum remissione actorum ráčila nejmilostivěji rozhodnout: „že v tomto místě (d. i. u gubernia) v této patronátní záležitosti in possessorio salvo petitorio má být uznáno právem a k zastoupení Její A. h. přednostní výsady královské pokladně uděleno nezbytné nařízení.“

My jsme si tudíž u důvodů přednesených P. Erasmem Ferdinandem proti řečenému panu knížeti A. h. na místě podané stížnosti a potom respektující důkaz podaný u Juris praesentandi příslušnému pro bývalé kolegium jezuitského řádu v Chomutově, potom námitce uskutečněné ze strany pana knížete z Dietrichsteinu proti zmíněnému podání a stejně respektující výsledek Litoměřického pana biskupa, který předcházal knížecí stížnosti, také dále v důsledku uvedeného nejvyššího dvorního dekretu od královské pokladny v úmyslu těchto spravujících A. h. přednostní výsadu vyžádali vyjádření.

A potom nyní v tomto případě po zralém uvážení všeho, co bylo v tomto případě uvedeno pro et contra, vychází najevo: že od nebožtíka Popela svobodného pána z Lobkovic podle Erectionis-Instrumenti (zřizovací listiny) konfirmované císařem Rudolfem II. nejslovutnější vzpomínky roku 1591 in formalibus:

„Ut vero (via odstavec 6 nadační listiny Jiřího z Lobkovic na stránce 155 až do) in aliam societatem legitime confere,“

chomutovskému jezuitskému kolegiu pod propůjčenou církevní správou na jejich statcích, tehdy náležejících Popelu z Lobkovic, zároveň jus patronatus activum bylo společně přeneseno tím více, než P. P. Societatis Jesu již v době života jejich zakladatele jus activum vykonávali a od té doby, to jest od data propůjčovací listiny z roku 1591 až do zrušení jejich řádu celých 182 let v jejich inturbirten Exercitio stanovená byla, takže i z knížecí strany žádný zrušovací akt nebyl oznámen, ani nebylo prokázáno, že by chomutovské kolegium libochovickým děkanům začalo usurpovat a k tomu vrchnost pouze mlčky schválila, navíc však z výpisu ze zemské desky ještě dále vyplývá, že při prodeji panství Libochovice

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

knížecí rodině z Dietrichsteinu roku 1676 vzhledem k farním kostelům v něm jmenovaným, čímž je zahrnuto i libochovické děkanství, je patronátní právo jmenovitě vyňato, a že nad těmito kostely kolatura náležela P. P. Societatis Jesu v Chomutově, doslovně připomenuto, z čehož oprávnění ze strany P. P. Societatis Jesu v od nepaměti nezrušeném Exercitio juris prasentandi také pro pozdější časy, kdy na panství Libochovice bude zřízeno svěřenství, tím více posíleno, že toto také v oné době a potom až k nedávnému zrušení jejich řádu Jus activum praesentationis na Libochovice neomylně a s takovým právem vykonávali, že přímo z dalšího kontextu zřizovací listiny svobodného panství Lobkovického, ad formalia: „qodsí neglexerint aut non fecerint, nebo jak je z knížecí strany Dietrichsteinů vzato aut non fuerint, vel quod ipsa, Societas sua sponte imparem se oneri hujus collegii sentiens, huic a me collegio factae donationi aliquando renunciaret, tunc ut tam collegium ipsum quam census omnes ceteraque omnia non ad alium, quam ad possessores ac haeredes meos directe redeant atque revertantur“ – proti P. Erasmu Ferdinandovi dlouho před oznámením zrušovací buly zde v této zemi, totiž 10. července 1773 udělenému podání nic nemohlo být vzneseno, zejména tento zrušený řád po uskutečněním zrušení nemohl nic učinit, a podle samotné papežské buly vydané o zrušení tohoto řádu, toto prezentační právo, jakož i všechny ostatní výsady tohoto zrušeného jezuitského řádu pro budoucí časy připadá Její císařské a královské apoštolské Milosti jako královně české:

Podle toho jsme nejen P. Erasma Ferdinanda u zu clem nach Abeterben děkana Gallaše vyřízené benefice od P. Carola Roslava jako stávajícího rektora bývalého jezuitského kolegia v Chomutově 10. července 1773 v době ještě v plném právu existujícího jezuitského řádu legitimně získaného podání, že toto bylo potvrzeno praestitis praestandis litoměřickým biskupem obvyklým způsobem, obdrželi do vlastnictví, nýbrž také pro budoucí časy, jak jus patronatum Její císařské a královské apoštolské Milosti jako královny české a jejím následníkům na trůnu náležet má, vyrozumět, proti tomu protestujícího pana knížete z Dietrichsteinu jako majitele panství Libochovice ale ad petitorium, pokud by se odvážil tím dokázat, odkázali.

A proto se žadateli P. Erasmu Ferdinandovi, jakož i panu knížeti z Dietrichsteinu náležitě oznamuje současné rozhodnutí pana královského okresního hejtmána, aby nad svým místem pevně držel ruku a zpravoval o dalším úspěchu, kdy našim prostřednictvím o tom podáme zprávu Jeho císařské a královské Milosti a panu biskupovi litoměřickému ohledně biskupské konfirmace quoad spiritualia, která má být udělena, aby neopominul vydat nezbytné.

Stalo se na královském pražském hradě dne 13. června 1774.

Nejvyšší purkrabí římské císařské a královské Milosti, praeses potom rada zemské gubernie v království českém C. E. kníže z Fürstenbergu.

Franz Anton Duchet

V těchto letech zuřila prusko-rakouská válka největší silou. O tom, že velké vojskou leželo v polích okolo Libochovic svědčí zápis v matrice o křtu Jana Radnického z Pruského tábora, Vitzthumova pluku, u kostela sv. Vavřince, v září roku 1778.

20. prosince roku 1781 nastoupil vládu nad Libochovickým panstvím kníže Jan Karel z Dietrichsteinu, Proskau a Leslie. Téhož roku se farář Ferdinand stal děkanem.

Roku 1781 byla v Křesíně a Klapém zřízena expozitura.

28. října roku 1782 vizitoval Libochovický kostel a školu (u kostela) biskup Litoměřický, hrabě Waldstein.

O rok později nechal děkan Ferdinand postavit zeď okolo kostela Všem svatých a vyrobit nové stolice a antependia..

29. října roku 1787 po návratu ze Smolnice, onemocněl děkan Erazim Ferdinand a druhý den, 30. října ve dvě hodiny odpoledne na chrlení krve (snad tuberkulózu) zemřel. Pohřben je na hřbitově sv. Vavřince, nedaleko kostelních dveří.

Na uvolněné místo bylo více zájemců, ale komise, které se tehdy prý zúčastnil i císař Josef II, jmenovala na žádost obyvatel Libochovic místního kaplana Ignáce Rudische. Ten měl na výpomoc dva kaplany.

Na den 8. června roku 1800 se na kostel vztahuje drobná příhoda, která velice ovlivnila město. Ten den byla neděle, a najednou, zničeho nic, začal sám od sebe zvonit velký zvon ve věži kostela Všem svatých. Nastal veliký shon lidu. Po odemčení zvonice bylo vše shledáno v naprostém pořádku. Nikdo nenalezl žádnou příčinu, kvůli které by zvon zvonil. Mezi lidem se začalo říkat, že to je špatné znamení, hodně jich ukazovalo na velký požár, který vznikne v nejbližší době.

Historie Libochovické farnosti od roku 1800 do roku 1900

At' se již předešlý příběh odehrál či byl jen vymyšlen, dne 15.června roku 1800 se rozhořel škodlivý oheň a během 45 minut bylo město v jednom plameni. Tuto katastrofu přestál bez poškození pouze kostel, fara a několik domků v nynější Tyršově ulici.

Ignác Rudisch však nezastával děkanské místo dlouho. Zemřel 21.července roku 1801, ve věku 57 let, na vodu v plicích.

Jeho nástupcem byl zvolen bývalý Jezuita Emanuel Böhm z Prahy. (Jeho kaplani jsou uvedeny v jiné kapitole).

Ten nechal v dubnu roku 1805 zcela zbořit staré farní stavení, které bylo přízemní a dlouhé, a na jeho místě nechal vybudovat nový děkanský dům tak, jak jej známe dnes. Dohled nad stavbou měli patronátní komisař a vrchní Březnického panství J. Lindnera a děkan P. Böhm.

Kostel Všech svatých na obraze A.Puchery z roku 1808

V roce 1806 převzal Libochovické panství syn Jana Karla z Dietrichsteina a Leslie, František Josef z Dietrichsteina a Leslie.

Za Napoleonských válek se v děkanství mnoho nepřiřhodilo. 27.ledna roku 1810 došlo k záboru kostelního stříbra na válečné výlohy. Zabráno bylo:

1 monstrance vážící 6 hřiven 10 lotů,

2 ciboria s příkrývadly vážící

3 hřivny 13 lotů,

6 kalichů s patenou vážící 7 hřiven a

nádoba na olej vážící 2 loty.

Muselo být odevzdáno i stříbro z ostatních kostelů děkanství. Náhradou

obdržela kostelní pokladna

3% zároční obligaci dvorní komory č.11107 s datem 27.února 1810 na částku 810 zlatých a 8 zlatých a 4 krejcarů v hotovosti.

Dne 29.dubna roku 1810 uděloval nejdůstojnější biskup litoměřický, Václav Leopold Chlumčanský rytíř z Přestavlk, svátost svatého biřmování v chrámu Páně v Libochovicích. Všechny biřmovance bylo 856.

Děkan Emanuel Böhm zemřel 29.září roku 1825. Při vyučování ve škole jej ranila mrtvice.

Farnost nebyla ihned obsazena, proto expozitové na farych v Klapém (Josef Huschner) a v Křesíně (Václav Krolmus) žádali o vyzdvižení těchto expozitur na fary. Jejich žádosti však byly guberniálním dekretem ze dne 20.října roku 1826 (č.53200) zamítnuty.

Mezi tím již 8.června roku 1826 byl na Libochovickou farnost jmenován císařem Františkem I. Ignác Michel. Ve farní knize je uvedeno, že děkan Michel našel farnost značně zpuštěnou a zanedbanou. Takže jeho hlavní starostí bylo vše uvést do pořádku.

V roce 1827 nechal na své náklady (155 zlatých) opravit sochu panny Marie na náměstí.

8.září roku 1828 uhořel blesk do věže kostela, vnikl do kostela na straně evangelia hlavního oltáře, urazil rohy oltáře a zanechal spáleniny na mapě a polštáři. Jinou škodu neučinil.

V roce 1832 nechal mlynář Josef Jičínský postavit na cestě do Duban svatý Kříž.(Dříve na tom místě stála socha nejsvětější Trojice).

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1832 zemřelo ve farnosti na cholery 339 osob, z toho 278 dospělých a 52 dětí.

V roce 1833 se narodilo 140 dětí, oddáno bylo 24 párů a zemřelo 101 osob.

9.ledna roku 1834 - podali u vikariátního úřadu v Dlažkovicích p.Václav Hainc, Ant. Volák a Jos. Zuman, sedláci z Chotěšova, stížnost, že se nekonají odedávna nařízené bohoslužby. Byla to vylhaná stížnost. Důvodem k tomu bylo, že pisatel farář Michl jenž od svého nastoupení chotěšovskému kostelu nadmíru přál, nedovolil na den posvěcení chrámu žádnému knězi tam jít na mši svatou, protože neposlali povoz, což se dělo odedávna. Upozorňuje na obdobný případ z r.1792 a cituje přípis vikariátního úřadu a dodává: toto je směrnice pro každého libochovického faráře vzhledem ke komendátnímu kostelu v Chotěšově.

V kostnici u kostela Všech svatých bylo v roce 1834 nalezeno Antonínem Nápravníkem, tesařským mistrem asi 3 dny staré mrtvé děcko, i přes velmi přísné pátrání nebyla pachatelka nalezena. Kostnice byla v roce 1836 zbourána.

V roce 1834 se narodilo 130 dětí, zemřelo 129 (66 mužů, 63 žen), oddáno 35 párů.

30.dubna roku 1837 provedl kanonickou vizitaci Litoměřický biskup Augustin Bartoloměj Hille za doprovodu kanovníka Josefa Nečáska a ceremoniáře Jana Raimanna.

Dne 1.května roku 1837 uděloval biskup Hille svátost svatého biřmování.Všech biřmovanců bylo 879.

18.dubna roku 1839 byla sloužena slavná svatá mše zakončená velikou hostinou jako poděkování za nález černého uhlí u Popl. Později se ukázalo, že celá záležitost byla pouhým žertem.

16.srpna 1840 sloužil svou první mši svatou v kostele Všech svatých novosvěcenec Václav Bediger, rodák z Popl.

Děkan Michel nechal v roce 1845 opravit kostel sv.Vavřince, přičemž zde byla ukryta listina o opravě.

Dne 19.října roku 1847 byly dcery knížete Josefa z Dietrichsteina, Terezie, Alexandrina, Gabriela a Klotilda, pak kněžna Anna ze Švarcenberka od litoměřického biskupa Bartoloměje Hille ve v kostele Všech svatých u přítomnosti mnoha kněží biřmováni. Při té příležitosti se nachladil P. Josef Hlaváč, expozita v Křesíně, a po několika dnech zemřel na cholery.

18.srpna roku 1850 oslavilo město a farnost dvacáté narozeniny císaře Františka Josefa slavnou mší v kostele Všech svatých.

Kvůli svému vysokému stáří a nemoci se děkan Michel nechal od 28.listopadu roku 1847 zastupovat svými kaplany, až dne 30.června roku 1851 umírá.

Obce Chotěšov a Černiv, expozitě v Křesíně a Klapém, požádali o zřízení a pozdvižení expozitur na fary. K prošetření této žádosti byla ustanovena komise, která dne 14.listopadu roku 1851 ve složení:

Páter Michael Feresch, biskupský vikář a Třebenický farář,

A.Kaubek komisař c. k. okresního hejtmanství v Slaném,

František Sýkora c. k. berní Libochovického okresu - patronátní komisař,

administrátor P. Josef Ehl,

starostové obcí: z Chotěšova Faust, z Křesína Podaný a z Klapého Lizl a

Ignác Tomec zapisovatel

Komisi bylo potvrzeno, že expozitury byly dříve samostatnými farami a že pod Libochovickou farnost byly pouze svěřeny. V Chotěšově by se však musela postavit nová fara. Komise doporučila žádosti vyhovět.

Znovuzřízení far v Křesíně a Klapém bylo uskutečněno v roce 1852. Téhož roku začaly obce Černiv a Chotěšov stavět novou faru v Chotěšově.

A čím bývala t. zv. "železná kráva"? A.Janda v Dějinách stavu rolnického v Čechách píše :

"Za dávných dob dávali páni farářům pozemky buď ke kostelu nebo k faře, nebo též zapsati dali jisté kopy gr. na svých statcích pro faráře, aby konal mše svaté v jisté dni za jich duše, nebo duše zemřelých předků. Podobně činilo tak později i rolnictvo, jenže nemohlo farářům rozdávat pozemků, ale za to odkazovalo faráři na počátku živé krávy. Když ale krav se množilo, že by je byl farář ani neuživil, zůstávaly krávy váznouti na statcích a majitel povinen byl dávat každého roku jistou sumu v penězích, tedy v kovu, a že tato kráva vázla na domě, říkali tomu "železná kráva", tolik co stálá, pevná jako železo. A tak čteny za jich předky každého roku mše svaté. Platívalo se faráři za mši 30 kr. rýn., čili půl zlatého, nebo mohla se za to dáti 1 libra vosku na svíce. Jedna kráva čítána též za 6 ovcí. Na modlení odváděl sedlák 6 kr., chalupník 3 kr. ročně ze železné krávy, a že týž plat vybírán vždy o Letnicích, říkali tomu "Letník"."

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V první polovině 19. stol. libochovická fara, mající přiděleny okolní fary a lokality, vynášela na desátku a tzv. „železně krávé“:

1. Ze samotné libochovické farnosti:	zlatých	krejcarů
Desátek z Libochovic činil: pšenice, žito, ječmen a oves, ve snopech po čtyřech mandelích šalovaných i se slámou, v úhrnné ceně	86	
Z Duban: žita 9 5/16 korce, 210 kusů vajec a letník („želez. kráva“) . . .	49	31 3/4
Z Popl: žita 4 6/16 korce, ovsá 3 6/16 korce, 72 kusy vajec a letník . . .	33	29
Z Evaně ječmene 1 8/16 korců, 170 vajec a letník	8	10
Z Radověsic: pšenice 14 4/16, žita 15 2/16, ovsá 14 7/16 korce 220 vajec a letník	204	63 1/2
2. Z farnosti klapské :		
Z Klapého: žita a ječmene po 26 korcích. 390 kusů vajec a letník . . .	200	10
Sedlec desátek: žita 20 korců, 201 vejce a letník	105	75
Z Velkáně : žita 2 korce, 160 vajec a letník	15	70
3. fary křesínské:		
Z Křesína : žita 39 3/16 korce, 330 vajec a letník	205	10 1/4
Z Levous: žita a ječmene po 2 8/16 korcích. 122 vajec a letník	23	-
4. Z farnosti chotěšovské:		
Desátek z Chotěšova: žita a ječmene po 11 korcích, 140 vajec a letník . .	92	41
Z Černiva: pšenice, žita a ovsá po 10 korcích, 101 vejce a letník	134	01
Ze Slatiny: ječmene 3 korce, 180 vajec a letník	15	46
5. Z fary solanské :		
Ze Solan: 175 vajec a letník	5	85
Z Ječan: kopu vajec a letník.	2	-
Z Loukořan: 40 vajec a letník	1	40
Z Vojniček: 70 vajec a letník	2	10
6. Z koštické lokality:		
Z Koštic žita 15 korců, 146 vajec a letník	78	26
Z Vojnic: žita a ječmene po 9 4/16, korce, 115 vajec a letník	77	45
Ze Želevic: pšenice, žita, ječmene a ovsá po 2 8/16 korce, 119 kusů vajec a letník.	43	78
Celkem obdržela desátku	1382	64 1/2

Přičteme-li k výnosu tomuto ještě výnos farních polí od všech přidělených farností, vidíme, že libochovický kněz měl tehdy značné příjmy. To také bylo příčinou, že jednotlivé fary, zvláště největší z nich, klapská a křesínská, žádali o osamostatnění. Odvolávaly se na to, že výnos kněžských polí a desátek církevní snadno uživí samostatného duchovního pastýře.

S farou libochovickou zůstaly spojeny fary dubanská, slatinská a solanská. Později bylo rozhodnuto o faře v Solanech, že případně k faře v Třebívlicích, neboť duchovní správu v Solanech obstarával farář z Třebívlické fary.

Fary v Dubanech a Slatině neměly nikdy žádné pozemky, proto byly pokládány za filiální fary.

Děkanem v Libochovicích se stal 11.března roku 1852 Antonín Hnojek.

1.září roku 1852 byla na zámku slavena veliká svatba hraběnky Gabriely s hrabětem Alfrédem z Hatzfeldů. Byli oddáni v zámecké kapli peruckým děkanem Danešem. Město nechalo sloužit slavnostní mši v kostele Všetech svatých.

V roce 1852 byla zbořena zeď na hřbitově sv.Vavřince a hřbitov byl rozšířen až k silnici ke Klapému, přičemž byl přestavěn vchod do nynější podoby. Nově byl také vydlážděn kostel Všetech svatých.

Dne 29.dubna roku 1853 opět uděloval litoměřický biskup, Augustin Bartoloměj Hille svátost svatého biřmování v Libochovicích. Všetech biřmovanců bylo 863.

8.července roku 1854 zemřel ve Vídni kníže František Josef z Dietrichsteina. Libochovické panství přebírá v roce 1855 jeho syn Josef z Dietrichsteina a Leslie.

Dne 20.prosince roku 1857 byl v kostele Všetech svatých pokřtěn izraelita, jmenem Šalamoun Kuh, rodák z Evaně. Kmotry byli mu p. Antonín Fülleky, c. k. okresní příručí v Libochovicích a p. František Šejvánek, knížecí důchodník. Křestní jméno obdržel Josef a příjmení Evaňský.

22.června 1860 byl zakončen dlouholetý spor o kostelní věž, na kterou si dělalo nárok město. Libochovický okresní úřad vydal rozhodnutí č.1698, kde je mimo jiné uvedeno, že: „Věž i zvony náležejí nerozlučně kostelu a jsou též majetkem jeho, toliko hodiny co okrasa a potřeba města do majetnosti obce náležejí.“

10.července roku 1860 kníže Josef z Dietrichsteina náhle umírá (pravděpodobně na infarkt). Nemaje mužských potomků Libochovické panství přebírá jeho dcera Terezie z Herbersteina. Panství tímto přechází na rod pánů z Herbersteina.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Dopis Antonína Vojtěcha Hnojka jeho příteli J.E.Purkyněmu ohledně jeho daru - Amerlingových obrazů - ze dne 7.března 1859.

Blahorodý, Vysoce učený Pane !

Vašnostin vzácný, drahý dar pakliku Amerlingových obrazů pro názorné vyučování obdržel jsem s velikou radostí, jakož i laskavou připověď, že dalšího pokračování jich budete čas po čase zasílati.

Račte za to přijmouti mých, vroucích díků ! Ten dar Vašnostin, jakož Vaše jméno, co bývalého žáka Libochovického, bude slavnou památkou pro zdejší školu.

Vašnostina štědrost upevnila ve mně několikaletý úmysl, že zvelebím, ovšem pomocí cizou, zdejší knihovnu školní i obecnou a tou že přičiním nemálo ku vzdělání duševnímu města a okolí jeho, Váš výtečný příklad povzbudí k následování.

Ještě něco ! Já jsem rozvrhl památník krásný a skvostný naší školy na třé částek. Předně jmen literním prospěchem, pilností, chvalnými mravy veřejně vyznamenaných dítek; pak dějin školního učiště, jako i založení, vystavění, opravení, budovy, dobrodinců a nadací jeho, postoupnost představených a učitelů jeho duchovních i světských atd., a posléze galerie znamenitějších osob vyšlých ze školy Libochovické.

Dávám zprávu o tom do "Školy a Života". - Naše město se honosí, že Vašnosti čítá mezi rodáky své, a tudy Váš životopis bude se vším právem v této galerii skvíti.

Nechtějtež se tomu smáti, nám jest a naším potomkům bude ta věc velice důležitou.

Vaše pověst jest světošírá, než my chceme ji také zde znáti a z ní se obradovati. Pročež prosím co nejuctivěji, abyste ráčil k-tomu dáti své přivolení a podati nám dát vydatných a vhodných.

Neračte nic věděti o mé čítance ? Zdá se, že se nelíbí.

Dozvim se, až přijdu do Prahy. A kdy stane se nám zde ta čest' a to potěšení, abychom Vašnosti zase spatřili u nás?

Naději se, že letos o prázdninách, a prosím již napřed, že se spokojíte, uhostiti se v mém příbytku, o čemž si vymohu dovolení u ranaře Levýho.

Poroučeje se do Vaší drahocenné přízně, jsem s hlubokou úctou

Vašeho Blahorodí poníženy sluha

Ant. Vojt. Hnojek v. r., děkan.

V Libochovicích, 7. března 1859.

Dne 10.srpna roku 1862. sloužil svou první mši svatou v kostele Všech svatých novosvěcenec P. Josef Hrzán, syn zasloužilého učitele p. Václava Hrzána v Radovesicích. K slavnosti se sešlo několik okolních kněží.

O oblíbenosti děkana Hnojka svědčí i oslava jeho čtyřicetiletého působení v Libochovicích na sv. Antonína roku 1863 kdy mu město připravilo slavnostní osvětlení farního domu, zpěv a hudbu, a Josef Čapek mu složil a věnoval oslavnou píseň.

24.dubna roku 1863 odchází děkan Antonín Hnojek na odpočinek (dostával 800 zlatých ročně výslužného). Až do jeho smrti v roce 1866 vedl děkanství kaplan Josef Ehl.

31.května roku 1863 byl slavnostně posvěcen J.Ehlem prapor živnostenského spolku zedníků, tesařů, pokrývačů a kamnářů.

Dne 23.října roku 1864 byl posvěcen nově obnovený kostel v Dubanech a od té doby přeložila obec tak zvané posvícení z neděle před sv. Havlem na neděli po sv. Havlu, tedy na den skutečného posvěcení kostela.

8.listopadu roku 1866 nastoupil do děkanství Jan Zumann. Ten však po dvou letech (25.března 1868) umírá ve Všeobecné nemocnici v Praze. Faru vedl Antonín Bílinský..

6.listopadu roku 1868 nastoupil na faru děkan Karel Kerka.

Dne 4.července roku 1869 uděloval litoměřický biskup Augustin Vahala, svátost svatého biřmování v kostele Všech svatých. Všech biřmovanců bylo 763.

Dne 1.listopadu roku 1869 slavil svou první mši svatou v kostele novosvěcenec, P. Gustav Vilt syn velmi váženého p. Karla Vilt v Libochovicích. K slavnosti se dostavilo několik okolních kněží.

Při sčítání obyvatelstva bylo v roce 1869, 1668 osob katolického vyznání.

Od těchto let dochází k úplnému zapojení děkana i kaplanů do městských akcí a společenského i politického života ve městě.

10.září roku 1871 vystoupil ze svazku kněžského kaplan Stanislav Vlašimský, který se stal úředníkem na dráze v Teplicích.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

24.července roku 1873 se kaplan Václav Oplt zúčastnil školní oslavy na památku Jungmannovu výstupem na hrad Házmburk, kde měl hlavní řeč o významu oslavence.

7.září roku 1873 světil děkan Kerka za přítomnosti kaplanů V.Bedigera a V. Oplta, prapor spolku Vojenských vysloužilců na náměstí, přičemž měl děkan hlavní projev.

2.prosince téhož roku byla v kostele Věch svatých slavnost oslav pětadvacetiletého panování císaře Františka Josefa.

V roce 1873 se narodilo 158 dětí, oddáno bylo 33 párů a zemřelo 155 osob.

Dne 16.srpna roku 1874. právě o výroční pouti sv. Vavřince slavil svou první mši svatou v kostele novosvěcenec, P. Josef Paneš, zdejší rodák. Ku slavnosti dostavilo se 9 okolních kněží.

14.června roku 1875 byl na zámekovou věž zavěšen zvon a druhého dne byla opravená zámeková kaple zasvěcena Božímu srdci Ježíšovu.

6.července roku 1875 byla v kostele Věch svatých sloužena slavná smuteční mše za zemřelého císaře Ferdinanda.

Až do r. 1852 byla libochovická fara nejbohatší farou v Čechách. Tehdy k ní náleželo tisíc měr orné půdy, luk, zahrad a lesa, a kromě toho také ještě přes 300 korců obilního desátku a sice žita, pšenice, ječmene a ovsu.

Farní osada libochovická příslušela k střidnictví libochovickému, které se datovalo od roku 1695.

Fary v střidnictví libochovickém byly následující:

1. Brozany. 2. Čížkovice. 3. Dlažkovice. 4. Chotěšov. 5. Chožov. 6. Klapě. 7. Koštice. 8. Kozly. 9. Křesín. 10. Libčeves. 11. Libochovice. 12. Lužice. 13. Obora.

14. Merunice. 15. Milešov. 16. Sutomy. 17. Třebenice. 18. Třebívlice. 19. Velemín.

Až do roku 1852 náležela k střidnictví libochovickému také německá fara Bečov, která byla po roce 1852 přidělena k střidnictví mosteckému.

18.července roku 1883 došla z Vídně zpráva o jmenování děkana Kerky čestným kanovníkem litoměřickým. Instalace konána v katedrále 12.srpna. V listopadu odevzdalo duchovenstvo vikariátu na důkaz lásky a oddanosti vkusný krucifix, objednaný u klenotníka Maudera v Praze, tělo Kristovo je z ryzího stříbra.

V roce 1883 se narodilo 172 dětí, oddáno bylo 45 párů a zemřelo 121 osob.

Roku 1892 nechal děkan Kerka důkladně opravit a o deset metrů zvýšit věž u kostela Věch svatých. O stavu děkanství si můžeme přejít z listiny uložené při zvýšení věže, sepsanou děkanem Kerkou a uschovanou v bání věže. Listina byla nalezena při generální opravě věže v roce 2001.

Na oslavu osmdesátých narozenin arciděkana Karla Kerky dne 3.června roku 1893 mu přišli popřát všichni občané, politické strany a Rudolf Pokorný mu věnoval slavnostní báseň.

17.září roku 1893 byla po slavnostní mši v 10 hodin dopoledne posvěcena děkanem Kerkou nová budova měšťanské školy, vystavěná na děkanskm pozemku.

7.ledna roku 1894 děkan Karel Kerka umírá. Pochován je na hřbitově sv.Vavřince naproti vchodu do kostela. Na jeho místo bylo deset uchazečů, mezi nimi i J.Ehl farář z Terezína. Postupně však všichni vzali svoji žádost zpět, J.Ehl byl přemluven, aby také svoji žádost stáhl. Nástupcem se stává bývalý kaplan Václav Oplt, který nastoupil do duchovní správy 28.dubna roku 1894. K jeho slavnostnímu jmenování došlo za veliké slávy 6.května téhož roku.

Na konci 19.století vlastnila Libochovická fara : u Libochovic:

- a) orné půdy ve výměře 74 jiter čili 42,7 hektarů;
- b) luk ve výměře 16 jit. 400 čtv. s. čili 9,7 hektarů ;
- c) zahrad ve výměře 4 jit. čili 2,7 hektarů;
- d) lesa ve výměře 11 jit. 1079 čtv. s. čili 6,3 hektaru.

u Solan:

Orné půdy ve výměře 38 jit. čili 21,7 hektarů.

Zádušní jmění kostela Věch Svatých v Libochovicích bylo:

- a) orné půdy ve výměře 22 jiter 225 čtv. s. čili 12,7 hektarů;
- b) luk ve výměře 3 jit. 735 čtv. s. čili 2 hektary;
- c) pastvin ve vým. 470 čtv. s. čili 16,92 aru.
- d) Hotové jistiny bylo koncem roku 1876. 13.536 zl. 60 kr.

Zádušní jmění kostela sv. Vavřince bylo:

- a) orné půdy ve výměře 3 jitra 365 čtv. sáhů čili 1,7 hektarů; .
- b) Hotové jistiny bylo koncem roku 1876. 2188 zl. 98 kr.

Zádušní jmění kostela sv. Petra a Pavla v Dubanech bylo:

- a) orné půdy ve výměře 61. jiter 45 čtv. s. čili 34,5 hektarů;
- b) luk ve výměře 6 jit. 1430 čtv. s. čili 3,4 hektaru.
- c) Jistiny hotové Bylo koncem roku 1876. 78399 zl. 69 kr.

Zádušní jmění kostela sv. Jana v Slatině bylo:

- a) orné půdy ve výměře 35 jiter 245 čtv. s. čili 20,1 hektarů;
- b) luk ve výměře 2 jiter 1230 čtv. s. čili 1,7 hektaru.;
- c) pastvin ve výměře 425 čtv. s. čili 15,3 aru;
- d) Hotové jistiny bylo koncem r. 1876. 36.099 zl. 24 kr.

Zádušní jmění kostela sv. Martina v Solanech bylo:

- a) orné půdy ve výměře 20 jiter 1230 čtv. s. čili 11,7 hektarů;
- b) luk ve výměře 1 jitra 695 čtv. s. čili 82 arů.
- c) Hotové jistiny bylo koncem roku 1876. 22.356 zl. 33 kr.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Boží tělo v Libochovicích okolo roku 1892

Dva roky nato, 12. prosince roku 1896, čelí úspěšně žalobě paní Hermíny Luccové, týkající se jakési zpronevěry peněz.

Před tím 6. listopadu zakládá spolu s hrabětem Herbersteinem a p. Kordačem „Katolickou jednotu paní a dívek v Libochovicích“

Na návrh děkana Oplta byl 10. května roku 1897 přejmenován úřad purkmistra na starostu. A o rok později 2. prosince 1898 vysvětil děkan Oplt budovu nové mateřské školy.

V tomto roce předal akademický malíř Josef Mathauser kolekci čtrnácti obrazů s jednotlivými

zastaveními Křížové cesty, kterou namaloval na motivy Führicha. Kostel za tuto kolekci zaplatil 1400 zlatých. Při posvěcení Křížové cesty byly sejmuty a odstraněny původní čtyři staré obrazy Ukřižování Krista. Jako aktivní člen Staročeské strany městské měl rozhodující slovo o ukončení vydávání časopisu „Obzor“. Při sčítání lidu v roce 1900 bylo ze 2171 obyvatel Libochovic 2043 katolíků.

Historie Libochovické farnosti od roku 1900 do roku 2000

Děkan Oplt nechal v letech 1902-1903 provést důkladnou opravu kostela Věch svatých. V těchto letech vznikla i nástropní malba – „České nebe“ – od malíře Josefa Mathausera.

6. dubna 1903 byl postaven v kostele Věch svatých nový Boží hrob Vendelínem Kostečkou z Prahy za 900 Korun, elektrické osvětlení na něm zařídil správce hraběcí elektrárny J. Rupp.

Kostel Věch svatých - freska "České nebe" nad hl. oltářem - foto R. Bližák 2000

7. dubna téhož roku dodal Neškudla pro děkanský kostel skvostný úplný bílý ornát za 1.400 Korun a 9. května byly varhany odevzdány svému účelu a stály 6.850K.

V polovině května roku samého byla dokončena vnitřní úprava Věch svatých, která nakonec stála 85.879,59 Korun.

21. května roku 1903 kostel Věch svatých slavnostně vysvětil biskup Dr. F. Krassel z Prahy v zastoupení litoměřického biskupa. 22. května, tedy den nato, bylo po celý den udíleno sv. biřmování 955 biřmovancům.

9. července 1903 byl děkan Oplt jmenován biskupským notářem.

Inspektor cukrovaru Brabec věnoval na koberec ke hlavnímu oltáři 100 Korun, příplatkem 36 Korun byl objednán u Neškudly veliký koberec.

V roce 1904 bylo ze školních osnov vypuštěno vyučování náboženství, proti čemuž děkan Oplt silně protestoval. 26. října děkan zaslal oběžník týkající se ponechání výuky náboženství. Mnoho občanů tuto petici podepsalo. Náboženství se vyučovalo mimo školní osnovy až do roku

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

1906, kdy byla tato žádost definitivně zamítnuta.

Ve dnech 17 – 24.března roku 1905 se v Libochovicích na nařízení biskupa Schöbla konaly misie s jezuitou Jemelkou a Reyzkem. Kuriózní byla stížnost některých žen páteru Reyzkovi, že jim muži říkají „Nebeské kozy“ Reyzek jim dal ještě kurióznější odpověď: „Nic si z toho nedělejte, že vám říkají nebeské kozy. Odpovězte jim, že oni jsou pekelní kozlové a vyžeňte je, až k vám polezou se svými kozlími choutkami.“

17.března roku 1907 svolal děkan Oplt schůzi, na které promluvil o Katolické straně misionář Jemelka.

22.července roku 1909 prodalo libochovické děkanství svůj pozemek mezi sokolovnou a zastávkou ČD o rozloze 2920 čtv.sáhů městu za 29200 korun. Jednalo se o nynější část ulice Komenského a ulici Pokorného.

V roce 1910 bylo v Libochovicích 2185 katolíků.

V roce 1913 nechal děkan Oplt zavést do fary a kostela elektrické osvětlení, které bylo vybudováno za 917 Korun. 14.března se fara poprvé rozsvítila.

20.dubna 1913 zavítal na faru doprovázen náležitými poctami na revizi děkanství biskup Gross. 21.dubna udílel svátost biřmování 918 biřmovancům.

13.září 1913 byl děkan Oplt jmenován arciděkanem a 10.prosince téhož roku rytířem řádu císaře Františka Josefa I.

V roce 1913 se narodilo 193 dětí, oddáno bylo 45 párů a zemřelo 65 osob.

3.ledna roku 1923 byl jmenován sv. Otcem rodák libochovický Antonín Čech světicím biskupem litoměřickým. Konsekraci (posvěcení) vykonal 29. dubna v litoměřické katedrále papežský nuncius arcibiskup Micara s hradeckým biskupem Kašparem a litoměřickým Grossem. Účastnil se děkan Oplt a několik osadníků libochovických.

20. listopadu téhož roku se vzdal z důvodu nemoci kostelník Ignác Kníže (bylo mu 79 let) a přijat byl místo něho nový Josef Kejř, krejčí a domkář (42 let).

30. prosince téhož roku byla zvolena nová farní rada k hájení zájmů katolického náboženství. Předsedou se stal zahradník František Havel.

V roce 1923 se vrátilo zpět do církve 22 odpadlíků. Narodilo se 111 dětí, oddáno bylo 34 párů a zemřelo 76 osob.

25.září roku 1924 pořádala poprvé veřejně „Farní osada katolíků“ oslavu sv.Václava v kostele Všech svatých a u sochy na nábřeží. Oslava byla zakončena v hostinci.

Děkan Oplt nechal na své náklady v roce 1929 opravit sochu sv.Barbory, které při převratu v roce 1918 někdo urazil a zcizil hlavu. Nechal také opravit sochu sv.Václava na nábřeží.

V roce 1930 bylo v Libochovicích 1955 katolíků.

Oslava šedesátiletého působení v kněžském rouše arciděkana Václava Oplta se konala 26.července roku 1931. Oplt, tehdy již čtyřiaosmdesátý stařec, při této slavnosti posvětil nový zvon 10 centů těžký, pořízený za 40000 korun ve zvonárně R.Herolda v Chomutově, s nápisem: „tento zvon ulit jest ku cti a chvále Boží na památku tisícího výročí mučednické smrti svatého Václava, knížete českého nákladem Václava Oplta, čestného kanovníka v Libochovicích 1931 ve zvonárně Richarda herolda v Chomutově.“

Na Hod Boží svatodušní posvětil děkan Oplt novou sochu sv.Terezie Ježíškovy, 4. června roku 1933 před odpoledními službami Božími za velké účasti věřících. Proslov měl kaplan Vlček z kazatelny. Socha byla pořízena za 1.700 Kč od Břetislava Kafky. Jedna nejmenovaná zbožná rodina, věnovala na sochu 1.300 Kč.

V roce 1933 bylo narozeno 75 dětí, oddáno 37 párů a zemřelo 59 osob.

Děkan Václav Oplt umírá 12.září roku 1935. Pohřbu se zúčastnilo téměř celé město a okolí.Pochován je na hřbitově sv.Vavřince vedle děkana Kerky. Po Opltově smrti se stal administrátorem kaplan Josef Kovář a později kaplan Karel Leisner.

Nástupcem Opltovým byl v roce 1936 děkan Drbohlav z Rovenska pod Troskami, který v děkanátu nastoupil 19.října. Při svém nástupu věnoval chudým a nezaměstnaným 1500 korun.

30.srpna roku 1944 se stává děkanem v Libochovicích Václav Lochman.

Když v roce 1944 umírá ve vídeňské nemocnici hrabě Josef Herberstein, je V.Lochman svědkem jeho posledních chvil.

Pohřeb dp.Msgra.Václava Oplta dne 12.9.1935

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Hřbitovní kostel sv.Vavřince po rozsáhlé opravě

Na návrh děkana Lochmana byl dán do užívání kostel sv.Vavřince jako pohřební síň pro všechny občany bez rozdílu vyznání.

Po odchodu V.Lochmana do důchodu nastupuje 1.ledna roku 1983 do duchovní správy administrátor Václav Klusůň.

Ten ihned začíná s rekonstrukcí celého děkanství a hlavně libochovické fary.

V roce 1984 bylo započato s opravou kostela Věch svatých. Staré omítky byly nahrazovány novými, taktéž i stará elektroinstalace.

V roce 1985 byla opravována střecha kostela Věch svatých, která pokračovala i následující rok 1986, kdy byly ještě opraveny varhany.

1.listopadu roku 1987 se uskutečnilo slavnostní znovuočtení kostela Věch svatých. Byla sloužena slavná koncelebrovaná mše za účasti kapitulního vikáře P.J.Hendrycha, kanovníka P.Helikara (oba z Litoměřic) a bývalého libochovického děkana V.Lochmana.

V roce 1988 byly započaty opravy ve filiálních kostelích v Chotěšově a Klapém. Klapský kostel byl 5.listopadu 1989 slavnostně otevřen a první mši v něm sloužil biskup J.Koukl z Litoměřic.

Po odchodu V.Klusůně dne 30.června 1990 nastupuje do duchovní správy 1.července 1990 salesiánský kněz Jan Křtitel Křížek z Kravař u České Lípy. Pro své značné stáří pracoval v Libochovicích do června roku 1992.

V roce 1991 byl v kostele Věch svatých zabudován poplašný systém.

9.května bylo rozhodnuto o celkové opravě kostela sv.Vavřince. Ihned začaly odborné práce. Opravu finančně zajišťoval Městský úřad v Libochovicích a stavbu prováděla firma Leník Dubany. Kostel sv.Vavřince byl pronajat církví Městskému úřadu Libochovice na 99 let. Oprava byla ukončena slavnostní mší dne 16.srpna 1992. Od té doby slouží kostel sv.Vavřince jako smuteční obřadní síň.

1.září roku 1992 nastoupil do zdejší duchovní správy Jiří Volenský z Liberce. 1.září 1996 však odchází studovat teologickou fakultu do Bavorska.

V roce 1994 byla opravována zeď na severní straně kostela Věch svatých. 19.června přistoupilo 7 dívek k prvnímu přijímání.

5.srpna 1994 někdo odcizil na faře peníze z kostelních sbírek. 20.září byly na farním dvoře vysázeny jalovce a borovičky a 15.října byla na děkanství postupně vybudována knihovna pro farníky.

V roce 1995 bylo na farním dvoře postaveno volejbalové hřiště určené mladým farníkům. 17.září bylo slavnostně posvěceno akademickým sochařem p.M.Zentnerem zrekonstruované sousoší Kalvárie.

5.března roku 1996 nastupuje do zdejší farnosti coby kaplan Józef Walenty Szeliga z Polska.

V červenci roku 1996 byla vybudována nová kanalizační přípojka pro faru v hodnotě 10000 Kč., načež byla zlikvidována stará odpadní žumpa.

Na počátku roku byly zrestaurovány obrazy Křížové cesty a 17.března opět pověšeny na své místo.

2.června roku 1997 byly do libochovického kostela Věch svatých převezeny ostatky sv.Vojtěcha. P.J.Szeligovi vypomáhal děkan Lochman.

V tomto roce bylo započato s celkovou opravou farní budovy. Rekonstrukci prováděla firma Leník Dubany za vydatné pomoci farníků.

P.J.Szeliga spolu s děkanem Lochmanem posvětili 27.června roku 1998 nově opravenou farní budovu v Libochovicích. V tento slavnostní den se konalo i sv.břimování.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Chotěšovský kostel navštívil v únoru roku 1999 senátor za ODS Ing.Karel Burda v doprovodu P.Józefa Szeligy a tajemníka Městského úřadu Pavla Česala. Prohlídku kostela v Chotěšově, kde chtěl P.Józef ještě za přítomnosti starosty pana Václava Starého seznámit se stavem objektu, zhatila nezvaná návštěva neznámých lapků. Ti totiž ve snaze proniknout do kostela ulomili kliku, takže kostel nešel otevřít. Proto se všichni museli spokojit s obhlídkou kostela zvenčí, nicméně i tak bylo patrné, že část záchranných prací na kostele byla již provedena. Ing.K.Burda poradil, aby P.Szeliga sepsal žádost o příspěvek na dokončení rekonstrukce s tím, že se uvede, co již bylo na jeho rekonstrukci provedeno. Kostel Panny Marie Chotěšovské je největším poutním kostelem na

Poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie v Chotěšově

Podřipsku. Jak P.Jozef připomněl, při jednom z velkých libochovických požárů ve středověku se věřící modlili u Panny Marie, aby ho zastavila. Slíbili jí za to, že každoročně budou pořádat procesí. Požár skutečně ustal. A od těch dob navštěvovalo kostel v Chotěšově až čtrnáct procesí ročně. Už dvacet let se v Chotěšově mše neslouží.

V pátek, 11.června v 10.00 hodin vysvětil litoměřický biskup Msgr. ThDr.Josef Koukl zámeckou kapli, která byla po dobu padesáti let uzavřena a sloužila jako skladiště. Náklady na zrestaurování kaple činily na 200 000 korun, při čemž navíc byly vykonány práce sponzorsky. Opravy byly zahájeny na podzim loňského roku a nyní je kaple ozdobou.

V kapli se slouží mše jednou za rok.

11. – 13. Prosince téhož roku se konala výstava Vánoce v kostele, která nabízela příchodům k vidění asi stovku Betlémů, z Jeruzaléma, betlémů z Klapého, Křesína i Chotěšova a řada dalších (jeden byl dokonce malovaný černou tuší na oblázkách z Chorvatska).

Znovuvysvěcení kaple v Poplzách se uskutečnilo 9.září 2000, tj.den po svátku Narození Panny Marie za hojné účasti občanů. Vlastník kapličky, Městský úřad, nechal opravit a natřít firmou Stavby a montáže J.Leník, obnovu stříšky a pokrytí měděným plechem zadal úřad firmě Klempířství Macík, Černčice u Loun. Slavnostní znovuvysvěcení vykonal z pověření otce biskupa bývalý libochovický děkan P.Václav Lochman za asistence P.Józefa Szeligy. Po vysvěcení zpíval při následné mši chrámový sbor pod vedením prof.J.Pobudy.

V říjnu roku 2000 získal P.Józef Szeliga zvon, který je ozdoben plastikou sv.Prokopa s ďáblem, na druhé straně ukřižovaný Kristus. Kolem zvonu jsou hlavičky andělů a dole nápis F.A.F.1788. Váží 15 kg. Zvon byl umístěn do kostela sv.Vavřince. Mechanika automatického zvonění je od firmy Elektrozvon Olomouc, instalaci a uvedení do provozu provedl Václav Česal, místní rodák, spolu se svým bratrem Pavlem Česalem (tajemníkem Městského úřadu), vše jako sponzorský dar.

V roce 2001 je dokončena oprava věže kostela Věch svatých. Věž dostala novou střechu o váze 2,9 tuny a hlavně nový nátěr. Po osvětlení je to skutečná dominanta města.

Dne 29.září 2001 zemřel P. Václav Lochman ve věku nedožitých 89 let. 5.října v kostele Věch svatých za účasti velkého množství libochovických občanů sloužil mši biskup Josef Koukl. Poté byly tělesné pozůstatky V.Lochmana uloženy na hřbitově u sv.Vavřince do kněžského hrobu ke svým předchůdcům.

V současné době obsahuje Libochovický farní obvod tyto farnosti:
Libochovice, Slatina, Klapý, Křesín, Košnice a Čížkovice.

Farní kostel Všech svatých

Libochovický kostel Všech svatých byl pravděpodobně vybudován již před rokem 1292, tedy před udělením magdeburského práva panem Heimanem z Lichtenburka. Jednalo se pravděpodobně o dřevěnou stavbu, okolo které byly soustředěny okolní domy a dřevěná tvrz.

Letmá zmínka o kostele v Libochovicích pochází z roku 1335 z kupní smlouvy pana Zbyňka Zajíce z Valdeka a ze Žebráka:

„Johannes, Dei gratia Boemiae rex, Lucemburgensis comes, ad universorum notitiam tenore praesentium volumus publice pervenire : Nos vendidisse ac venditionis titulo tradidisse sponte et deliberato animo castrum Klepy et villam Klepy sub ipso castro sitam, cum bonis ac villis Lubichowicz, munitione ac oppido, Radowessicz, Lhota et Poplzie cum araturis suis sive agris cultis et incultis, rubetis, pratis, pascuis, venationibus, aucupationibus, piscinis, piscationibus, aquis, fluminibus aquarumve decursibus, molendinis in utroque latere fluvii dicti Egrae inibi defluentis sitis, pomeriis, censibus, redditibus, fructibus, proventibus et afflictibus, honore, dominio, juribus, patronatus Ecclesiarum, libertatibus et pertinentis universis, in quibuscunque rebus et usufructibus consistant, quae pro nunc ibi sunt vel in futuro fieri possunt, quibus ad fidelem nostrum Hynconem de Sleben, a quo ipsa bona emimus et consequenter ad nos spectabant et spectare poterant,.....“

Česky:

„Jan z Boží milosti Český král a Lucemburský hrabě Chceme, aby k vědomosti všech obsahem přítomného listu veřejně došlo: že jsme prodali a titulem prodeje odevzdali dobrovolně a s rozmyslem hrad Klepy a ves Klepy pod tímto hradem ležící se zbožím a vesnicemi: Lubichovicemi, tvrzí a městečkem, Radověsicemi, Lhotou a Poplzemí, se svými poplužními, s dědinami ornými i neornými, s porostlinami, lukami, pastvisti, honitbami, čížbami, rybníky, rybolovy, vodami, řekami neb vodotočinami, mlýny na obou stranách řeky řečené Ohře tam tekoucí ležícími, se sady, poplatky, příjmy, požitky, důchody a činžemi, poctivosti, panstvím, s právy podacími (patronátními) kostelů, svobodami a příslušenstvími všemi, v jakýchkoliv věcech a užíváních pozůstávají, která nyní tam jsou neb budoucně povstati mohou, s kterými věrnému našemu Hynkovi ze Žlebu, od kterého tato zboží jsme koupili,.....“

Jan Zajíc, který byl přítelem umění a důkladných staveb, nechal kostel znovu vystavět, pravděpodobně již z kamene, a ke kostelu nechal postavit věž o čtvercovém základu cca 7 m širokém, nad jejíž vchodem z pravoúhlého neprofilovaného ostění se dosud nachází letopočet 1541, z vchodem se nachází schodiště a dole jsou prolomena malá obdélníková okénka. V jedné třetině věže se zachoval erb pánů Zajíců z Hasenburga. Okolo kostela byl zřízen hřbitov, kde se pohřbívalo do roku 1583..

V květnu roku 1613 byl do hlavní levé zdi kostela (dnes naproti hlavnímu vchodu) zapuštěn kamenný náhrobek v pořadí třetího Libochovického hejtmana pana Jana Kavkovce z Kavkovic.

Jednalo se tehdy pravděpodobně o románskou, dřevěnou stavbu, bez věže.

O stáří kostela vypovídá i starý popis Pražské diecéze, vyhotovené na příkaz arcibiskupa Arnošta z Pardubic mezi léty 1344 – 1350, kdy je mezi farami děkanátu Třebeňského uvedena fara Libochovická na druhém místě.

Roku 1382 byl vystavěn v Libochovicích nový kostel, v gotickém slohu, či spíše podle zápisů bylo na stavbu sváženo dřevo.

Anna z Libochovic, manželka Viléma Zajíce z Hasenburga, založila v Libochovicích roku 1398 kaplanství a v kostele oltář Navštívení Panny Marie, k němuž jí synové Zbyněk, Jaroslav a Jan, v roce 1402, prodali plat v Kostelci – 7 kop pražských grošů. Kostel byl pravděpodobně již tehdy zasvěcen „Všem svatým“. Stál na jižní straně města na vyvýšené hrázi, která byla zpevněna obvodovou zdí z velkých pískovcových kvádrů, blízko řeky Ohře, jejíž řečiště tvořilo tehdy zákrutu před kostelem a tvrzí. Mezi kostelem a tehdy sousedící tvrzí stála jedna ze 3 libochovických městských bran, která střežila přístup z jižní strany. Zeď pod kostelem tvořila zároveň část jižního hrázení městečka.

Když v roce 1424 městečko vypálili Husité lehl popelem i kostel, i když v záznamech o tom není zmínka.

znak Zajíců z Házmburka na věži kostela Všech svatých

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1622 byla opravována bání na věži.

7.srpna roku 1624, přeběhl oheň po dřevěné lávce ze sousední tvrze, vyhořel kostel a věž, která byla z části vybudována ze dřeva. Silným žárem byly poškozeny i zvony.

S opravami kostela se započalo ihned po požáru, vše bylo dokončeno v roce 1625, kdy byl ulit nový zvon se jménem Marie, vážící 1848 kg. Řečené události potvrzoval nápis na zvonu:

„Leta Páně 1625 zvon tento slit jest ke cti a chvále Boží a k poctivosti blahoslavené panny Marie a všem Božím Svatým, kterýž leta 1624 ve středu po proměnění Krysta Pána (t. j. 7. srpna) skrze nešťastnou příhodu ohně k skáze přišel a zase od Tomáše Fryče, zvonaře v městě Roudnici nad Labem slit jest nákladem vši obce města Libochovic a všech ostatních k témuž záduší náležejících, toho času za dvojí ctihodného kněze Matouše Erynacia, pána Valentina Svobody hejtmána, pána Floriána Farvusa důchodního, pána Tana Makovce obročního, pisaře pána Jiřího Wrány, primasa pána Víta Kunatky, purkmistra pána Jana Rabuskýho, pána Jana Harcouna radního.

Samému Bohu bud čest sláva všech svatých Jeho."

Další zvon dříve jmenovaný Kohout, byl ulit v roce 1630: : „Leta 1630 zvon tento slit jest ke cti a chvále Pána Boha k záduší chrámu Všech Svatých v městě Libochovicích nákladem slovutného pána Jana Harcouna měšťanína téhož města a Anny manželky jeho.

Tomáš Fryč zvonař měšťanín města Roudnice."

Vzhled kostela se během třicetileté války nijak zvlášť neměnil.

V roce 1635 byla, nákladem zádušním, zhotovena křtitelnice.

V roce 1661 vyšlehl oheň z komína zámeckého pivovaru. Shořela střecha zámku, radnice, kostel, fara a více než polovina města. Hraběnka Ludmila ze Šternberka, vědoma si jistého zavinění, nechala znovu kostel vybudovat, ale přivolaný stavitel Dominik Vlach stavbu nedokončil a utekl i s penězi. Kostel měl tak chatrné základy, že musel být zbořen.

Věž byla opravována již v roce 1699.

14.května roku 1700 začal stavět polír Filip Czok, podle plánů stavitele Jana Jiřího Lechleithnera z Budyně, novou barokní stavbu. Byla přitom použita část bývalého základního zdiva ze starého kostela, zřejmě v místech dnešního kněžiště, ke kterému venku přiléhá pět opěrných pilířů, okrajové hrany pilířů jsou z pískovcové armatury, zbytek lomové opuky.

V městském manuálu je zapsáno, že:

„Leta Páně 1702 dne 5. novembu město Libochovice drželo posvěcení chrámu Páně, na kteréž nejosvícenějšího Římského a Uherského Krále jmenem Josefa I. s Jeho nejmilejší choti Amalii Vilhelminou, též milostivou svou vrchnost J. W. O. K. M. Leopolda uvítali, 6. pak dtto v Šebíně a v bažantnici Kostelecké střelba držána byla a při ní 106 zajíců, 12 sm, 10 bažantů a 1 veverka zastřeleno bylo. Po objedích pak se ten vzácný host s celým dvorem do Roudnice na noc odebral. Pán Bůh je sám odevšeho zlého chrániti rač. Amen."

Ve farní knize v manuálu z roku 1761 pochází následující zpráva. - Nedostavěný kostel byl 1.listopadu roku 1705 vysvěcen doksanským proboštem Brunorem Kunovským.

Po celou dobu stavby kostela, odbývaly se bohoslužby v zámecké kapli.

Stavba byla dokončena teprve za děkana Henningera v roce 1709. P. Vojtěch Hennigger nechal upravit vnitřek kostela, dlažbu a lavice, pořídil varhany, vybudoval novou farní budovu, kam umístil též školu. Okolo hřbitova u kostela Všech Svatých nechal vystavět ohradní a opěrné zdi. Výrazně se změnil i vnitřek kostela, který již tehdy vypadal téměř jako dnes. Hlavní oltář byl postaven z kamene,

opatřen obrazem, darovaným Leopoldem z Dietrichsteina. Obraz byl původně malován pro kostel v Polné, ale jelikož se malíř projevil jako slaboduchý a obraz nedokončil, byl tento darován zdejšímu kostelu. Menší oltář sv.Anny nechali postavit Jakub a Anna Tayzíkovi. Oltář sv.Jana Nepomuckého nechal vybudovat Adam Krontl, bývalý Vlacho-březovský hejtmán. V roce 1711 nechal postavit hraběcí zahradník Jan Tulipán oltář Ukřižovaného Krista a bolestné rodičky Boží. A jako pátý, poslední, nechala vystavět paní Anna Tomášková oltář sv.panně Marii Klatovské. Šestý oltář sv.Barbory nechal vystavět opět Adam Krontl a u bývalé Leníkovské krypty stál ještě sedmý oltář. Na výlohy pana Jana Tulipána byly na stěny kostela vyhotoveny 4 obrazy představující umučení Kristovo a velký kříž s měděnou postavou ukřižovaného Krista.

V roce 1721 byly vystavěny horní zdi okolo kostela a v roce 1727 nabíleny.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

zápis z městského manuálu:

„Dne 19. července předložen projekt k správě hodin na věži, spolu žádal děkan o zřízení cimbálu pro bití hodin na výlohy obce, kdežto snešeno, že obec k tomu svoliti nemůže, poněvadž od dávných časů hodiny vždy na zvon tloukly a že k tomu obecní důchod nepostačuje.“

Z roku 1726 pochází důkaz o umístění hodin na kostelní věži. Hodiny již tehdy patřily městu. Jejich umístění se však prozatím nedá datovat.

Nynější, ještě kyvadlové věžní hodiny, jsou značky "L.Hainz, Praha", je nutno je denně po zdolání 120 schodů natahovat. Natahování a provoz hodin zajišťuje město.

V roce 1727 byla věž, která byla doposud nižší než kostel, poněkud zvýšena.

V roce 1732 nechal P.Jan Josef Podhorský, zdejší kaplan, ulít zvonek umíráček, který byl posvěcen Josefem Mikou, proboštem Doksanským.

V letech 1736 až 1739 byly varhaníky Matějem a Františkem Gutem z Čisté za 968 zlatých postaveny, bohatě zdobené figurální a ornamentální výzdobou, zdobené varhany.

Roku 1739 byl přelit prasklý zvon zvaný Vavřinec, který byl do kostela Všech svatých přenesen z kaple sv.Vavřince.

Na zvonu je nápis datující jeho přelítí: U prostřed: „Tento zvon roku 1605 pro kapli Libochovickou sv. Vavřince ze štědrosti Ludmily Melicharky jest opatřen, potom ke kostelu farnímu Všech Svatých přenešen.

Po druhém roztrhnutí na výlohy kostela přelit roku 1739 za nejvyššího knížete a pána pána Karla svatě Římské říše knížete z Dietrichsteina na Mikulově (atd. atd.) toho času pána majoratu Libochovického za patrona pravého kostelního toho času veledůstojného a vznešeného otce Františka Rekölsche z řádu Jezuitského koleje Chomutovské rektora, za místního děkana, nejdůstojnějšího, převzácného a převýtečného pána Josefa Jana Nepomuckého Gallaše, s. theologie bakaláře zřízeného, kolegiatního chrámu a královské kaple u Všech Svatých na hradě Pražském kanovníka a v částce kraje Litoměřického biskupského vikáře venkovského.“

Na vrchní části je nápis v němčině : „Valentín Lisčiak mě lil v královském malém sídelním městě Praze leta 1739.“

V roce 1744 vtrhla pruská armáda do Čech. Asi 30 000 vojáků včetně krále Bedřicha II. se utábořilo na návrší poblíž libochovické šibenice. Na hřbitově u kostela Všech Svatých zřídili dělostřeleckou baterii, která měla střílet na most přes řeku. Zbořili ohradní zdi a na hřbitově postavili stany, kde přebývali. Král Bedřich je přišel navštívit.

V roce 1745 byl v hlavní lodi odstraněn kamenný hlavní oltář, obsahoval prý 6 sáhů kamene, a byl postaven nový. Horní díl byl malován a pozlacen malířem Quidonem Bukleshaimem ze Štýrska a spodní díl vyrobil Martin Polák z Budyně nad Ohří. Celý oltář byl hotov 31.října 1745. Zároveň byla zvětšena okna u hlavního oltáře.

Oltář sv.Jana Nepomuckého zřízený na náklady Adama Krondla a skládající se pouze ze sochy, byl v roce 1746 přenešen do Křesínského kostela a na jeho místě nechal děkan Jan Gallaš vybudovat nový oltář sv.Jana Nepomuckého. Obraz na oltáři namaloval P.Siardus Nosecký, praemonstrát ze Strahovského kláštera. Samotný oltář zhotovil Martin Polák z Budyně.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1747 obdržel děkan Gallaš od knížete Karla vzácnou relikvii - část kostry sv. Klimenta, kterou kníže získal od papeže Benedikta III., svého příbuzného. Relikvii ozdobily jeptišky z Doksan a byla 24.dubna roku 1748 uložena do oltáře sv. Jana Nepomuckého v kostele Všetech Svatých.

Když v roce 1748 na velkou věž dávali novou bání, zhotovenou pokrývačem a panským hospodským Matějem Zelenkou a kříž vyrobil libochovický zámečník Josef Delavos, byla ve staré bání nalezena zpráva o dřívějších opravách z let 1622, 1624, 1699 a 1704. Bání měla obsah jednoho korce, jednoho věrtele a dvou čtvrtec. Celá věž tehdy měřila od paty k vrcholu 33 metrů, se základovou silou zdí 1,6 metru a širokou téměř 7 metrů.

Nákladem 227 zlatých byla 4.října roku 1749 postavena nová kazatelna, sochařem Josefem Kleinem z Prahy, která však byla dokončena až v roce 1751 štafírem Josefem Dietmanem z Bíliny. Kostel za ni zaplatil 330 zlatých. V ten samý rok byl na malou věžičku na kostele pověšen nový zvonek, posvěcený strahovským prelátem Gabrielem Václavem Kašparem.

27.srpna roku 1756 byla u kostela postavena vrata ze železných mříží, které za 130 zlatých vyrobil Josef Delavos, mistr zámečnický z Libochovic.

Na místo oltáře Panny Marie Klatovské, který byl odvezen do Solan, nechal v roce 1759, Libochovický měšťan Antonín Paul, tehdejší Ploskovický zahradník, se svou manželkou Annou, rozenou Tayzíkovou, postavit oltář s obrazem rodičky Boží Karlovské. (Originál se v roce 1874 nacházel v kostele sv.Apolináře v Praze.) V ten samý rok byl z pozůstalosti P.Jana Podhorského, za přispění 100 zlatých od pana Františka Leníka, vybudován oltář sv.archanděla Michaela.

V roce 1764 byly do kostela zakoupeny dvě dalmatinky z odkazu mlynáře Antonína Švába – 130 zlatých - a za doplatku kostela - 35 zlatých.

V tomtéž roce nechal děkan Josef Jan Gallaš na své náklady vystavět malý oltář sv.Aloise na straně evangelia hlavního oltáře.

1.května roku 1775 byl kostel vybičen vlášskými zedníky za odměnu 65 zlatých. Při malování byly Janem Štětinou opraveny obrazy bolestné Rodičky a všechny čtyři obrazy umučení Krista na stěnách. Jan Štětina potom v roce 1776 opravil i oltář Ukřižovaného Krista.

V roce 1777 shořel, vinou kostelníkovou malý oltář sv.Aloise, vybudovaný děkanem Gallašem, u hlavního oltáře.

Na náklady kostela, dobrodinců a dárců byl v roce 1778 postaven oltář sv.Anny.

V roce 1783 byla kolem kostela postavena nová zeď a do interiéru byly vyrobeny nové lavice a antependia.

K roku 1800 se vztahuje tato pověst:

R. 1800. dne 8. června začal velký zvonek na věži kostelní v neobyčejnou dobu sám od sebe zvoniti; a poněvadž věž zamknuta byla, a při prohlídce nikdo se nenašel, kdo by byl zvoniti mohl, předpovídko, že v městě brzo hořeti bude. Zvonění to mohlo se státi tím, že kladívko od hodin, jež na zvonek tlouče, nahodilou příčinou ústrojností hodin do čerstvějšího pohybu přivedeno bylo, čímž pak v čase neurčitějším čerstvěji na zvonek tlouklo, což zvonění podobati se mohlo. Ale ať byla příčina jakákoliv, přece jen předpovídání lidu se vyplnilo, jelikož týden na to město velikým požárem navštíveno bylo.

Ať již na tom bylo či nebylo něco pravdy, dne 15.června roku 1800 vznikl požár v domě pana Karlíka č.p.39. Během 45 minut bylo město v jednom plameni. Kostel a fara však jako zázrakem zůstaly ušetřeny.

Za napoleonských válek došlo k zabavení stříbra z kostela. 27.ledna roku 1810 bylo odvezeno do Prahy: 1 monstrance vážící 6 hřiven 10 lotů, 2 ciboria s příkrývadly vážící 3 hřivny a 13 lotů, 6 kalichů s patenou těžké 7 hřiven a 7 lotů, a nádoba na olej vážící 2 loty.

V roce 1827 byla při pokládání nové střechy zrušena věžička, která byla umístěna v polovině délky střechy kostela a obsahovala dva malé zvonky na svolávání věřících

8. září roku 1828, ve 20 hodin, uhořel do věže kostela Všetech Svatých blesk. Beze škody vnikl na straně evangelia hlavního oltáře do hlavní lodi kostela, kde urazil rohy oltáře sv.Kříže a zanechal spáleniny na mapě a oltářním polštáři. Hned na to zase do malé věžičky na zámku, avšak nikde neučinil žádnou větší škodu.

V roce 1836 byla zbořena hřbitovní kostnice, protože v ní bylo nalezeno pohozené mrtvé novorozené dítě.

V roce 1852 byl kostel nově vydlážděn kamenem dovezeným z Hoštky.

V roce 1854 darovala kněžna Gabriela z Dietrichsteina kostelu ornát a roku 1855 pak korouhev pro děti.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1852 byl kostel nově vydlážděn kamenem dovezeným z Hošťky.

V roce 1854 darovala kněžna Gabriela z Dietrichsteina kostelu ornát a roku 1855 pak korouhev pro děti.

V letech 1854-59 byla upravena zeď kolem kostela a provedena výsadba stromů.

V roce 1863 byly zhotovené, nákladem zádušním, dvě zpovědnice.

Roku 1892 byl kostel opraven a věž o dalších 10 m zvýšena a opatřena hladkými lesenami, stříkanou omítkou ve výplních a zakončena pyramidální střechou z pozinkovaného plechu s 2 římsami, ozdobnými rozetami a vyklenutou základnou nad ciferníky hodin. Celá věž měřila od paty k vrcholu kříže 51,6 metru. Kostel byl opraven a natřen. Natřen byl i železný plot kolem kostela. Na kostele byla vyměněna zničená socha sv. Floriána a soše sv. Prokopa byla vyměněna zničená hlava. Obě opravil sochař J. Červinka z Prahy. Do věže byly zakoupeny nové hodiny v ceně 495 zlatých. Do bány byla dána schránka s pamětními listinami.

Okolo roku 1898 byl po stěnách kostela zavěšen soubor čtrnácti obrazů Křížové cesty namalované malířem Mathauserem.

Kostel Všech svatých na obraze z první poloviny 19. století

Roku 1902 je provedena rozsáhlá oprava kostela, jak z vnějšku, kdy byla dána břidlicová krytina, tak i z vnitřku pod odborným vedením a dohledem křesťanské akademie. V kněžišti byla položena nová dlažba, byla postavena nová mřížka ze sliveneckého mramoru a nová křtitelnice z kararského mramoru. Pod kůrem byly postaveny nové lavice, přesné kopie původních.

Téhož roku maluje pražský malíř, Josef Mathauser, nejprve koncept obrazu „Matka Boží s českými patrony“ jako obraz asi jednometrové velikosti a posléze pak maluje tento výjev věrně jako zvětšený nástrojný obraz nad kněžištěm kostela. Obraz má velmi členitý obrys. Jsou v něm vypořádány: sv. Prokop, Cyril a

Metoděj, sv. Vojtěch, sv. Jan Nepomucký, sv. Anežka, sv. Václav a sv. Ludmila. Nahoře v obláčku trůní Matka Boží s korunkou na hlavě a Dítětem na klíně. Kolem se vznášejí čtyři andělé.

V roce 1903 provádějí sochaři Vorel a Čapek sochařskou výzdobu kostela. Ta byla v polovině května dokončena a stála 85.879,59 korun Českých. 6. dubna téhož roku byl v děkanském kostele postaven nový Boží hrob, od Vendelína Kostečky z Prahy za 900 korun Českých, elektrické osvětlení na něm nechal zřídit správce hraběcí elektrárny J. Rupp. 7. dubna dodal pan Neškudla skvostný úplný bílý ornát za 1.400 korun a 9. května byly odevzdány nové varhany za cenu 6.850 korun Českých.

V roce 1913, okolo 10. října, byly ke čtyřem pobočným oltářům v kostele opatřeny nové kameny s ostatky sv. Severina a Proba. Kostel s věží a děkanská budova s hradební zdí obdržely nový zevní nátěr. Dvě obloukové lampy v kostele byly vyměněny za lustry o 6 stosvíčkových žárovkách.

V roce 1915 nahradil akademický sochař František Hnátek dvě sochy na štítě budovy kostela, pro jejich velmi špatný stav, kopiemi.

29. srpna roku 1916 dostavil se na děkanství ing. Hans Schirmer od c.k. vojenského velitelství s oznámením, že k účelům válečným se vezmou z věže kostela Všech svatých 2 zvony o váze 1848 a 448 kg. Na námitky děkana odpověděl ing. Schirmer: „nedá se nic dělat, potřebujeme děla“. Děkan spolu s hrabětem J. Herbersteinem ihned podali protest u c.k. ministerstva války, načež přišlo rozhodnutí, že odebrány budou poledník Josef 174 kg a dva zvonky 24 kg. Když se naposledy zvonilo všemi zvony na rozloučenou, lidé plakali. 8. a 9. února 1917 byly zvony sejmuty, velké na místě rozbity na kusy, zváženy a všechno odvezeno.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

29.ledna roku 1918 naposledy zazvonil velký zvon Marie 1848 kg. Po poledni byl sundán, roztlučen a odvezen pro vojenské účely. Libochovická věž tehdy přišla o svůj nejstarší zvon z roku 1625.

Při oslavě šedesátiletého kněžského výročí děkana Václava Oplta došlo k posvěcení nových zvonů. První vážil 1000 kg a byl ulit ve zvonárně Richarda Herolda v Chomutově za 40 000 korun. Druhý vážil jen 350 kg. Okolo roku 1950 bylo z bývalé kaple chirurgické nemocnice v Litoměřicích přeneseno do kostela, do kaple Sedmibolestné Panny Marie lunetové malované okno znázorňující výjev ze vzkříšení dcery Jairovy, a nesoucí nápis: Jan Kryšpín, Praha.

V červenci 1953 se strhla větrná smršť s krupobitím. Nadělala nevídané škody. Vyvracela mohutné stromy, se střechy kostela srazila sochu sv.Floriána a nalomila sochu Panny Marie.

V letech 1971 – 1972 byla obnovena malba postavy Krista na misijním, dřevěném, kříži, visícím na spodní části věže, Libochovickým výtvarníkem panem Václavem Proškem ml. A to na původním plechu, pouze plech s nápisem INRI byl nahrazen novým.

V roce 1972 byly z kostela odcizeny dva vzácné relikviáře.

V roce 2001 byla opravena již značně poškozená střecha věže, na kterou bylo použito 572 m² měděného plechu o váze asi 2,9 tuny. Na opravě se finančně podílela nejen samotná církev, ale i farníci a dobrovolní dárči z řad občanů. Věž kostela byla natřena. Při opravě bání byla nalezena schránka s pamětními listinami z roku 1892.

V téže roce byla věž osvětlena reflektory, takže se z ní stala i v noci dobře viditelná dominanta města.

Kostel Všech svatých při opravě a celkový vzhled po opravě - fofo,P.Szeliga 2001

Popis kostela Všech svatých

Vnějšek:

Barokní kostel Všech svatých v Libochovicích, byl v dnešní podobě postaven v letech 1700 – 1705 převážně z lomové opuky, na místě staršího vyhořelého gotického kostela. Má obdélný půdorys a je jednolodní, orientovaný k východu. Obsahuje dvě vyšší a čtyři nižší boční kaple, s dvěma tribunami (emporami), s „hraběcí“ oratoří na epištolní straně, se samostatným vchodem. Dále oratoř pro císařské a městské úřednictvo na evangelní straně s vchodem schodištní přístavbou věže a sakristii na severní straně, zasahující zčásti do přízemí věže.

V západní části lodi je zděný hudební kůr. Kněžiště je odsazeno stlačeným vítězným obloukem. Presbytář je trojboce uzavřený a jeho obvod tvoří tři strany osmiúhelníku.

Vnitřní délka chrámu je 34 m, šířka 12,5 m, výška 15 m. Hlavní loď je sklenutá čtyřmi poli valené lunetové klenby s klenbovými pásy sbíhajícími se lunetami.

Stavba je umístěna na soklu z mohutných pískovcových kvádrů. Nad lodí je sedlová střecha, krytá v současné době břidlicemi z roku 1902, zakončená nad presbytářem 3 stranami osmibokého jehlanu. Nad emporami jsou pultové, plechové střechy. Boční fasády člení lizénové rámce na čtyři pole, a to jak v přízemí, tak i v patře. Přízemní okna mají polokruhovitě zakončení, v I. patře segmentově zakončení a v II. patře jsou elipsovité okna. Při západním průčelí jsou na bocích dvě kosodélníková okna. V presbytáři jsou z každé strany hlavního oltáře dvě vyšší segmentově zakončená okna, s vnitřním barokním orámováním, zvětšená v roce 1745.

Kostel Všech svatých - fotografie hlavní lodi směrem k hlavnímu oltáři z roku 1952

Za obrazem, uprostřed presbytáře se nalézá naznačené slepé okno. Okna jsou zasklena šestihrany nebo kosočtverci do olova, přední okna mají ozdobný vzor složený ze tří barev s naznačeným ornamentovým rámem zasklené plochy. Na jižním boku jsou dvě malovaná okna. Nad východem z kaple Panny Marie lurdské je barevné, segmentově ukončené okno s námětem: „Nechte maličkých přijít ke mně..“. Lunetové okno v přízemí u kaple Sedmibolestné Panny Marie znázorňuje výjev ze vzkříšení dcery Jairovy. Je na něm nápis: Jan Kryšpín, Praha. Boční obdélníkový portál na severní straně, kde je umístěn hlavní vchod, má vysoké dvoukřídlové dřevěné dveře s plastickou řezbářskou výzdobou, mřížkové pole, ornament, stylizovaný květ a středová lišta ve tvaru provazu. Pravoúhlé pískovcové ostění dveří je méně profilované.

Blízko sakristie je ve zdi umístěn světlehnědý mramorový náhrobník libochovického hejtmána Jana Kavkovce z Kavkovic z roku 1613.

Západní průčelí kostela má čtyři vysoké dorské pilastry, nesoucími kládí s oblamovanou římsou. Fasáda je členěna vpadlými poli a rámci. Na spodní části jsou neomítnuté pískovcové sokly. Uprostřed průčelí je proražen vysoký obdélníkový portál s profilovaným ostěním z pískovce. Nad portálem je štuková supraporta, která nese ozdobný Ježíšův monogram IHS se srdcem, hřeby a vodorovnou řadou stylizovaných poupat. Dvoukřídlové dřevěné dveře jsou podobné provedením a výzdobou dveřím na severní straně. Nad portálem je umístěno obdélníkové okno s trojúhelníkovou nadokenní římsou. Toto okno osvětluje prostor varhanních píšťal.

Mezi krajními a vnitřními pilastry jsou v průčelí dvě polokruhovitě zapuštěné niky. Hořejší štít průčelí je obdélný s trojúhelníkovým lomenicovým nástavcem s bočními volutovými zdmi. Na bočních pilířcích jsou

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

dvě sochy žehnajících biskupů z pískovce. Uprostřed štítu jsou z bývalého okna udělané dveře na půdu kostela. Ve výši základny lomenicového nástavce je na severní straně umístěna pískovcová socha sv. Vavřince. Protilehlá socha sv. Floriána byla zničena vichřicí dne 18.července roku 1953 spolu se sochou Panny Marie na vrcholu trojúhelníkového nástavce, takže zůstaly jen tři sochy.

Jižní strana kostela je podobná severní, pouze boční vchod ústí do kněžiště při východní straně přes kapli Panny Marie lurské. Dále k východu se nachází menší vchod k hraběcí oratoři. Při východním čele presbytáře je pět vysokých gotických opěráků, pocházejících pravděpodobně z původního gotického kostela.

Farní budova - pohled od jihu - foto Roman Bližík 2000

Renesanční věž je hranolovitá, čtvercového půdorysu o straně přibližně 7 metrů a síle zdí, u paty věže, 1,6 metru. Severní strana kostela vedle sakristie je nejstarší částí. Starší než letopočet 1541 nad vchodem do přístavby schodiště, které je půdorysu poloviny šestibokého hranolu a má polojehlanovitou stříšku.

Dřevěné točité schodiště v přístavbě, ústí v I. patře věže, ze kterého je přístup k úřednické oratoři. Dále se při výstupu do věže pokračuje po rovných dřevěných schodech. V II. patře se zvoní, pomocí lanka a provazu, velkým zvonem

„Vavřincem“. Kousek nad druhým patrem jsou kovové dveře vedoucí na půdu kostela. Dále následuje „místnost“, ve které jsou na zvonových stolicích zavěšeny dva zvony. Zvuk zvonů odchází dřevěnými, žaluziovými okny ven. Nad okny jsou vně umístěné nadokenní římsy. Celé schodiště je osvětleno malými šterbinami obdélníkových oken. V další místnosti, (120 schodů), se nalézá kyvadlový hodinový stroj pro věžní hodiny značky : L.Hainz - Praha. Hodiny odbíjení pomocí kladívek, čtvrt hodiny na zvon „umíráček“ a celé hodiny na zvon „Vavřinec“. Ciferníky o průměru 140 cm jsou umístěné na každé straně věže, tři jsou z černého plechu a poslední, umístěný směrem severním, (k městu), je skleněný, osvětlený v nočním čase.

Jednotlivé čtvrt hodiny odbíjejí hodiny pomocí kladívka na zvon „umíráček“, a celé hodiny na hlavní zvon „Vavřinec“. Na každé světové straně věže je ciferník s průměrem asi 140 cm. Tři ciferníky jsou černé z plechu, čtvrtý, mířící na sever do města, je skleněný, v noci osvětlený.

Plechová bání, v podobě čtyřbokého jehlanu a ztupených hran, věž zakončuje. V horní části bání je menší římsa, kterou následuje hrot bání, makovice a kovaný kříž v barokním slohu.

Věž byla několikrát zvyšována, až vytvořila nynější dominantu kostela.

Na věži, na schodištní přístavbě je připevněn dřevěný misijní kříž s vyobrazením ukřižovaného Krista, v životní velikosti, namalovaný na plechu.

Kostel stojí na vyvýšeném místě a jeho jižní základnu tvoří původní hradební zeď města, zvýšená o zídku bývalého hřbitova, od kterého je v jižní části oddělen kovaným, železným, plotem se vstupní dvoukřídlovou, železnou, branou. Na pilířích brány jsou postaveny barokní vázy. Malá dřevěná branka umožňuje přístup i ze severní části, nyní z městského parku.

Kostel je utopen v bujném zeleni.

Napojené, barokní brankou, ke kostelu jsou i budova fary a dvůr s hospodářskými budovami. Tento celek má pak hlavní přístup barokní klenutou branou s dřevěnými vraty, těsně u západní části kostela.

hlavní oltář- fotografie z roku 1952

Vnitřek:

Kostel má zvláštní tvar. Ke střední 23 metrů dlouhé a 8 metrů široké lodi jsou totiž připojeny na každé z podélných stran jedna vysoká kaple, sousedící s kněžištěm, 2,65 metru hluboká, a dva malé nízké sínce zaklenuté polokruhy; nad těmito se nalézají empory otevřené do kostela stlačenými oblouky, spojené mezi sebou a přístupné z kruchty, která zaujímá západní část lodi. Stěny jsou členěny třemi páry mocných dorských pilastrů, které nesou oblomené kládí s vyloženou římsou. Valenou klenbu lodi zesilují tři páry pasů, mezi něž zasahují vykrojené cípy pro čtyři páry oken.

Kněžiště je 10,7 m dlouhé a 6,3 m široké. Je zakončeno třemi stranami osmihranu, opřeno čtyřmi vysokými opěráky a v závěru prolomeno dvěma štíhlými segmentovými okny. Stěny jsou členěny pilastry.

K jeho jižní straně přiléhá jednoduchá kaple a oratorium, na severní straně se vstupuje dveřmi s gotickým, polokruhovým ostěním do sakristie.

Hlavní oltář je dřevěný svatostánek postavený v roce 1745 truhlářem Martinem Polákem z Budyně a pozlacený Quidonem Bukleshainem ze Štýrska, pracujícím v Praze. Na něm stojí dva velké relikviární rámy a dvě sochy sv. Norberta a Vojtěcha podle pamětní knihy zhotovené od Bartholoměje Edera v Budyni. Za oltářem je velký, řezaný kartušový rám

s obrazem Nanebevzetí Panny Marie z roku 1745, na je vrcholu Panna Marie, poblíž Jan Křtitel, pod nimi ostatní svatí. Jistě ne všichni, jen jejich zástupci. Papež a tiárou na hlavě, biskup s mitrou, řeholnice, kněží i zcela obyčejně vyhlížející lidé. Ti všichni upírají své oči k vrcholu obrazu, k Trojjedinému Bohu. Daroval jej kníže Leopold z Dietrichsteina. Obraz není domalován, protože se malíř neznámého jména při jeho malbě zbláznil. Obraz byl určen pro hlavní oltář kostela "Na nebevzetí Panny Marie" v městě Polné.

Před hlavním oltářem visela věčná lampa, do níž doplňovali olej pro celoroční světlo bylo již před r. 1600 povinností každého majitele domu číslo 51 v Libochovicích, začez 7 jiter 700 čtverečných sáhů tak zvaných lampových polí mohl užívat. Avšak na žádost majitele domu čp. 51 a lampovních polí k němu přináležejících pana Františka Karla Pecháčka, byla povinnost zrušena povolením ze dne 15. listopadu r. 1872.

Nad oltářem na stropě se nachází malba tzv. "České nebe" s vyobrazením Českých světců. Pod Pannou Marií s malým Ježíškem v náručí jsou v oblacích naši světci: Václav s Ludmilou, Jan Nepomucký s Anežkou, biskup Vojtěch, Cyril a Metoděj a úplně dole mnich Prokop.

Vedlejší oltáře :

1. Oltář sv. Jana Nepomuckého, postavený r. 1746 truhlářem Martinem Polákem, je rámový, se sochami sv. Josefa a Antonína. Postavený nákladem důstojného děkana. P. Josefa Gallaše. V oltáři je uschována relikvie sv. Klimenta, kterou obdržel od papeže Benedikta III. Kníže Karel z Dietrichsteinů. Na oltáři je umístěn obraz růžencové Panny Marie, který zhotovil praemonstrát Siarda Nosecký.

2. Oltář Ježíše Krista, a klečící Máří Magdaleny

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

3. **Oltář Panny Marie Sedmibolestné**, postavený v roce 1711 na náklad knížecího zahradníka Jana Tulipána, s obrazy Ježíše Krista na kříži a sedmibolestné Matky Boží.

4. **Oltář Panny Marie Růžencové**, postavený v roce 1759 na náklad p. Antonína Paula, libochovického měšťana a jeho manželky Anny, rozené Tayzíkové.

5. **Oltář sv. archanděla Michaela**, postavený v roce 1759 z pozůstalosti kněze P. Jana Podhorského. Malé mensy a rámy z umělého mramoru barvy šedé a růžové, s dřevěnými a pozlacenými ozdůbkami.

6. **Oltář svatého Vavřince**, je dřevěný s četnými ozdobami, vybudovaný v 18. století.

Kazatelna je dřevěná, s hojnou řezbářskou výzdobou: andělé, kniha, desatero, znaky evangelistů a veliká socha dobrého pastýře. Postavena byla v roce 1749 Josefem Kleinem za 227 zlatých a pozlacená v roce 1751 Josefem Dittmannem z Bíliny za 330 zlatých.

Křtitelnice, zhotovená v roce 1635 nákladem zádušním.

Dvě zpovědnice, zhotovené v roce 1863 také nákladem zádušním.

Varhany působí svou hojnou vyřezávanou ornamentální i figurální výzdobou, hrající andělé, velmi dekorativně; byly postaveny v roce 1736 až 1739 varhaníky Matějem a Františkem Gutem z Čisté za 968 zlatých.

Lavice jsou dubové, v barokním slohu, na čelech vyřezávané festony s růžemi, slunečnicemi a ovocem, na postranicích bohaté rozviliny akantové.

Po stěnách kostela je zavěšen soubor čtrnácti obrazů Křížové cesty namalované kolem roku 1898 malířem Mathauserem.

Zvony:

Z původních šesti zvonů zůstali na věži pouze dva. U zvonů zmizelých uvádíme pouze základní parametry :

1. **Velký zvon zvaný "Marie"**. (zrekvírovaný v roce 1918)

Vážil 1848 kilogramů a vydával zvuk Es. Výška i průměr 1.39 m.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

2. Prostřední zvon nazvaný "Vavřinec".

Váží 448 kilogramů a vydává zvuk As. Výška 0.89 m, průměr 0.93 m, kolem koruny nápis:

VALENTIN LISSIACK HAT MICH GEGOSSEN IN DER KONIGL. KLEIN RESIDENZ STADT PRAG 1739.

česky: "Valentin Lišák mě lil v královském malém sídelním městě v Praze léta 1739."

Pod nápisem jsou visuté květinové věnce; na jedné straně pláště Ukřižování Páně, na druhé nápis:

HAEC CAMPANA A. 1605 CAPELLAE LIBOCHOVICENSI
SANCTI LAVRENTY EX LIBERALITATE LVDMILLAE MELICHARKA etc: COMPARATA POST HAC
AD ECCLESIAM PAROCHIALEM OMNIVMT SANCTORVM TRANSLATA POST SECVNDAM
RVPTIONEM SVMPIBVS (!)
ECCLESIAE REFVSA A 1739 SVB CELSISSIMO PRINCIPE AC DOMINO DOMINO CAROLO SAC :
ROM : IMP : PRINCIPE DE DIETRICHSTEIN IN NICOLSBVRO etc etc. (: TITVLVS :) EO TEMPORE
MAIORATVS LIBOCHOVICENSIS DOMINO PATRONO VERO ECCLESIAE PRO TVNC ADMODUM
REVERENDO AC
EXIMIE PATRE FRANCISCO RE KÖLSCH E SOCIETATE IESV COLLEGY COMMOTOVIENSIS
RECTO DECANO LOCI REVERENDISSIMO PRAENOBILI AC PRAECELLENTICTAE DOMINO
IOSEPHO IVANNE NEPOMVCENO GALASS SACRO : SAN. THEOLOGIAE PACCALAVREO
FORMATO COLLECTATAE ECCLESIAE ET REGIAE CAPELLAE AD OMNES SANCTOS IN CASTRO
PKAOENII CANONICO ET PER PARTEM DISTRICTVS LITOMERICENSIS
EPISCOPATI
VICARIO FORANE0 (!)

česky: "Tento zvon r. 1605. pro kapli libochovickou sv. Vavřince ze štědrosti Ludmily Melicharové jest opatřen; potom ke kostelu farnímu Všem Svatých přenesen. Po druhém roztrhnutí na výlohy kostela přelit r. 1739. za nejvyššího knížete a pána pana Karla svatě Římské říše knížete Dietrichsteina na Mikulově a t.d., toho času pána majorátu libochovického; za patrona pravého kostelního toho času veledůstojného a vznešeného otce Františka Rekölše z řádu jezuitského koleje Chomutovské rektora, za místního děkana nejdůstojnějšího, převzácného, převýtečného pana Josefa Jana Nepomuckého Gallaše, sv. theologie bakaláře zřízeného; kolegiatního chrámu a královské, kaple u Všem Svatých na hradě pražském kanovníka a v části kraje litoměřického, biskupského vikáře venkovského."

3. Zvon nazvaný "Josef " (zrekvírován v roce 1917)

Vážil 178 kilogramů a vydával zvuk C. Výška i průměr 0.315 m.

4. Z v o n u m í r á č e k , nazvaný "Michael"

Váží 70 kilogramů. Výška 0.24 m, průměr 0.20 m.

Roku 1874 ho ulil zvonař František Herold z Litoměřic. Kolem koruny má řadu prohozených, gotických písmenek .

5. a 6. **Zvonky** (zrekvírované v roce 1917) byly jen malé zvonky, jimiž se všedního dne svolávali věřící k bohoslužbám.

7. Velký zvon (ulitý v roce 1931 – zrekvírovaný za II.světové války).

Vážil 1000 kg.

8. Menší zvon (ulitý v roce 1931 – zrekvírovaný za II.světové války)

Vážil 350 kg.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Věžní kyvadlové hodiny, značky : L.Hainz - Praha, jsou již od jejich zabudování městským majetkem.

Rozsudek libochovického okresního úřadu ze dne 22. června r. 1860. č. 1698 pol.: "Věž i zvony náležejí nerozlučně kostelu a jsou též majetkem jeho, toliko hodiny co okrasa a potřeba města do majetnosti obce náležejí."

Hřbitovní kostel svatého Vavřince

Původní kostel byl vybudován v roce 1601. V témže roce byl vybaven oltářem, který na své náklady nechal vybudovat Jan Kankovský, nápis na oltáři:
„Jan Kankovský leta 1601."

27.září roku 1601 požádali radní města Libochovice arcibiskupa J.Berku z Dubé o vysvěcení kostela. V roce 1605 byl na náklady Ludmily Melicharky ulit zvon, který byl zavěšený na sloupech u hlavního vchodu na hřbitov sv.Vavřince. Zvon byl v roce 1739 umístěn na kostele Všech svatých.

Páter Vojtěch Hennigger, rytíř ze Seeberka nechal v letech 1720 - 22 od základů kostelík přebudovat. Přestavbu provedl roudnický stavitel Petr Pavel Columbani. Dne 30. června 1722 byly uloženy ve věži nad kostelem sv. Vavřince dvě pamětní listiny, a sice:

První pod bání neb „botou“ 1/4 lokte k straně Krupeckého rybníka, a druhé v sloupku k frontě neb „facadě“ téhož kostela k západu slunce.

Velký vítr shodil v roce 1740 střechu kostelíka, která pak musela být celá znovu postavena v roce 1749.

9.srpna roku 1756 byla dodělána nová kazatelna v kostelíku, zaplacená ze závěti kaplana Jana Podhorského ve výši 100 zlatých.

Když se roku 1845 věžička nad kostelem sv. Vavřince opravovala, byly nalezeny výše uvedené listiny.

V roce 1868 byl kostel celý opraven, nákladem zádušním 1338 zlatých a 17 krejcarů.

Varhany z kostelíka byly později převezeny do kostela ve Slatině.

29.srpna roku 1916 se dostavil na děkanství ing. Hans Schirmer od c.k. vojenského velitelství s oznámením, že k účelům válečným se vezmou z věže kostela Všech svatých 2 zvony o váze 1848 a 448 kg. Na námitky děkana odpověděl ing.Schirmer:"nedá se nic dělat, potřebujeme děla". Děkan spolu s hrabětem Josefem Hebersteinem ihned podali protest u c.k. ministerstva války, načež přišlo rozhodnutí, že odebrány budou velký zvon Marie 1848 kg, poledník Josef 174 kg, dva zvonky 24 kg, a od sv.Vavřince oba zvonky 15 a 28 kg. Když se naposledy zvonilo všemi zvony na rozloučenou, lidé plakali. 8. a 9. února 1917 byly zvony sejmuty, velké na místě rozbity na kusy, zváženy a všechno odvezeno.

věžička kostela před zřícením

Dlouholetý libochovický děkan P. Václav Lochman navrhl v roce 1968 využít kostelík sv. Vavřince na hřbitově jako obřadní síň pro příslušníky všech vyznání i atheisty.

Když v 80tých létech minulého století spadla část věžičky sv.Vavřince spadl a rozbil se i zvonek, který v ní visel a používal se jako umíráček. Vážil 6kg a neměl ani nápis ani datum, kdy byl odlit.

Poslední rozsáhlé opravy byly vykonány na počátku devadesátých let 20.století.

9.května bylo rozhodnuto o celkové opravě kostela sv.Vavřince. Ihned začaly odborné práce. Opravu finančně zajišťoval Městský úřad v Libochovicích a stavbu prováděla firma Leník Dubany. Kostel sv.Vavřince byl pronajat církví Městskému úřadu Libochovice na 99 let. Oprava byla ukončena slavnostní mší dne 16.srpna 1992. Od té doby slouží kostel sv.Vavřince jako smuteční obřadní síň.

Po opravách byl na věžičku opět pověšen zvonek. Získal jej páter J.Szeliga. Je na něm plastika sv.Prokopa s d'áblem, na druhé straně ukřižovaný Kristus, kolem zvonu hlavičky andělů a dole nápis F.A.F. 1788. Váží 15 kg. Mechanika automatického zvonění je od firmy

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Elektrozvon z Olomouce, instalaci a uvedení do provozu provedl p.V.Česal, místní rodák, spolu se svým bratrem P.Česalem, vše jako sponzorský dar.

Budova kostela je orientovaná, jednolodní, barokní stavba z lámaného omítnutého kamene. Dvoupatrové průčelí se vlní v půdorysní linii tak, že střed a rohy oproti dvěma pilastrům po straně portálu značně ustupují. Pravoúhlý portál ploše orámovaný je korunován lomenou, obloukovou římsou a monogramem Jesus; nad ním je slepý okenní rám. Prohýbaná hlavní římsa odděluje spodní patro od hořejšího, které je také členěno lizénami a zakončeno prohýbaným a lomeným trojhranným štítem; jeho střed zdobí výklenek s kamennou sochou sv. Vavřince. Na podélních stranách dva rohové a dva střední pilastry, mezi nimi tři okna v polokruhu zaklenutá a ploše orámovaná; východní strana uzavřena v kruhovou úsečí.

Vnitřek kostela je 14.00 m dlouhý a 7.60 m široký. Klenba je valivá s lunetami, na stěnách jsou dvojice pilastrů s úseky kladí, na konci pak mělká apsida. Na dvou sloupech je zděná kruchta s hladkou zprohýbanou poprsnicí. Na barokním hlavním oltáři je obraz na plátně ze začátku 18. století, představující sv. Vavřince, v dovedně řezaném rámu z bohatých, akantových rozvilin, a v nástavci obraz Nejvyšší Trojice. V predelle dřevěná oltářní deska, 1.14 m dlouhá, 0.33 m vysoká, s malovanou Poslední večeří Páně a se znakem (pták odnáší kohouta); nad znakem letopočet 1605, pod ním jméno : IAN KAVKOW.

Dále jsou zde ranně barokní varhany s boltcovým ornamentem a lavice ve dvojím oddělení.

Kostel sv.Petra a Pavla v Dubanech

Kostel nechal pravděpodobně postavit Matěj z Duban, připomínaný v roce 1282, již v roce 1278. Kostel byl tehdy ještě bez věže.

Je-li toto datum založeno na pravdě, jedná se o nejstarší původní stavbu na libochovicku.

Presbytář kostela byl nově sklenut ve 14. století, v pozdně gotické době byla přistavěna věž a zřízen nový portál.

V roce 1378 můžeme nalézt první známé jméno dubanského faráře, Jana, kterého podávali všichni majitelé vesnice: Aleš, Jan, Jindřich, Petr a Jiří z Duban.

V roce 1394 daroval Aleš dubanskému faráři domek vedle fary, aby si mohl vydržovat vikáře.

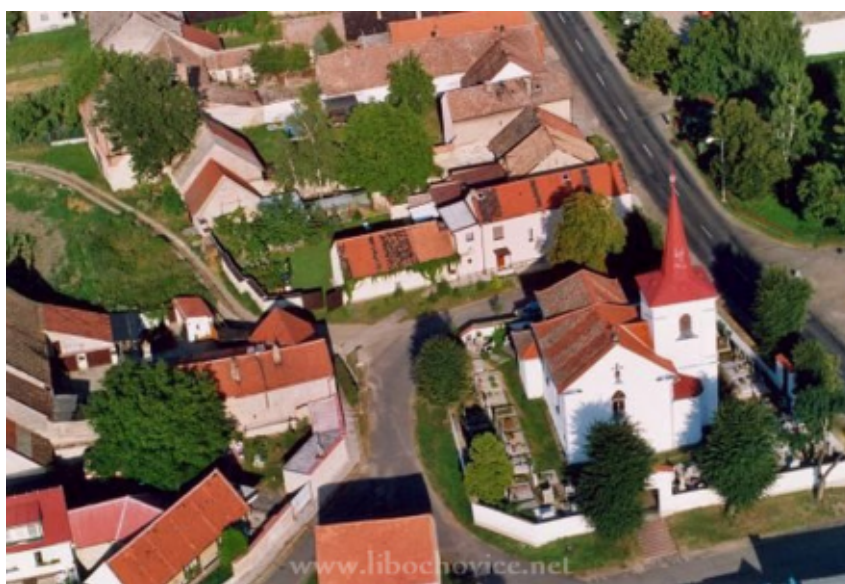
4. ledna roku 1395 presentoval Oldřich z Hazmburka, pak panoše: Aleš a Demetrius z Duban společně na místo zemřelého faráře Jana za faráře do Duban, Hanka ze Slavětína. Lib. Conf. I. str. 207.

I když pánové na Dubanech svůj majetek pozvolna prodávali pánům Zajícům z Házmburka, je však jisté, že si Jindřich Beránek z Duban ponechal podací kostelní a možná také část tvrze, protože v roce 1433 bylo ujednáno, že jednou bude podával ke kostelu dubanskému pán hradu Hazmburka a po druhé Jindřich, nebo jeho potomci.

Zhruba souběžně se založením kostela byla v Dubanech zřízena i fara, která se stala i děkanstvím. Svým významem předčila ve své době faru libochovickou. Patřilo k ní 135 korců polí, 35 provazců luk, 70 provazců lesa v Šebíně a kopec Senec. Kromě toho dostával farář od osadníků 6 grošů od každé krávy dojně, 3 groše od nedojné, jisté dávky ve vejcích a zvlášť příplatky za koledy.

V roce 1465 byl v kostele pochován husitský vojevůdce Jan Beránek z Duban a Žichova.

V době husitských válek byli kněží nepochybně katolíci, potom ale utrakvističtí. Až fanatický katolík Jiří z

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Lobkovic nechal vyhnat posledního utrakvistického faráře, fara byla od roku 1570 opuštěna a v roce 1623 zcela zanikla. Kostel byl připojen k Libochovicím jako filiální.

V roce 1701 byla u kostela postavena Boží muka.

V roce 1740 byl kostel celkově opraven.

Sochař Jan Šturm z Libochovic vyhotovil za 60 zl. v roce 1783 novou renesanční kazatelnu.

V době napoleonských válek, byly v r. 1810, podle císařského nařízení nuceně odevzdány na ražbu nových rakouských mincí dva stříbrné kalichy.

Zádušní jmění kostela sv. Petra a Pavla v Dubanech činilo v roce 1876:

a) orné půdy ve výměře 61. jiter 45 čtv. s. čili 34 4/5 hektarů;

b) luk ve výměře 6 jiter 1.430 čtv. s. čili 3 13/14 hekt.

c) Jistiny hotové 78.399 zl. 69 kr.

Při opravě v roce 1863-64 byly poněkud zvýšeny obvodové zdi a na jižní straně bylo proraženo pseudogotické okno.

V témže roce byl prodán J. Leníkovi kus kostelního pozemku s podmínkou, že na něm nesmí být vystavěn obytný dům. Byla na něm proto vystavěna pěkná buková stodola.

23. října roku 1864 byl nově obnovený chrám Páně v Dubanech posvěcen, a od té doby přeložila obec tak zvané posvícení s neděle před sv. Havlem na neděli po sv. Havlu, tedy na den skutečného posvěcení chrámu Páně.

V roce 1958 se začalo s restaurováním skládacího oltáře a práce na něm trvaly až do roku 1967.

Věž kostela byla zrekonstruována v roce 1961.

Poslední oprava kostela se udála v roce 1993.

Náměsí Beránků z Duban

Popis kostelíka:

Budova kostela je postavena z lámané opuky, omítnutá a skládá se z obdélníkové lodi, pravouhle zakončeného kněžiště a z jižní věže.

Věž má čtvercovou základnu, je dvoupatrová, ve spodní části prolomená portálem, ve výši prvního patra jsou dvě zazděné střílny, nahoře má z každé strany jedno velké okno, které je sklenuto v lomeném oblouku a profilováno na ostění dvěma oblouky a žlábků.

Vnitřek obdélníkové lodi 9,80 m dlouhé a 7,30 m široké je nezdobený, zakrytý rovným stropem. Vítězný oblouk má rozpětí 3,45 m je hladký, nečleněný, ke kněžišti obrácené straně jsou omítkou zamazané zbytky listových pasů tesařských z kamene.

V původním kněžišti, 5,60 m dlouhém a stejně širokém, je jednoduchá křížová klenba, jejíž paty tvoří ve čtyřech koutech pískovcové kvádry ve výši asi dvou metrů, s římsami různě pracovanými, vždy do tří stran dvanáctiúhelníka a různými pečlivě tesařskými vzory.

Na prvním, při t. zv. vítězném oblouku, vytesána je hlava fauna s listnatým věncem kolem čela, na druhém, protějším, pouze révové listy. Na ostatních obloucích za oltářem je vytesána hlava ženy a opět hlavička fauna, z jehož čela a brady vyrůstají listy. Malý detail vinné ratolesti s hroznem, vezděný na vítězném oblouku je vytesán z pískovce. Na svorníku klenby je umístěn znak zakladatelů kostela, pánů Beránků Dubanských z Duban. Zachoval se také i náhrobní kámen Jana Beránka z Duban a Žichova - husitského vojévůdce, zazděný nyní v kněžišti proti sakristii, s již velmi těžce čitelným nápisem: *** anno dmni m * cccc lx * v feria secunda ante nativitatem s. virginis Marie obiit gener. dns Jons de duba et Zichow**

Z kněžiště vedou do sakristie s rovným ostěním obložené dveře, v hořejších koutech prohnutým nadpražím, s sešíkmenou přední hranou. V interiéru kostela je pozoruhodný sedlový portálek v presbytáři, výklenkový sanktuář a v závěru hrotné okénko. Dřevěná kruchta je z minulého století. Střílny ve věži byly zazděny zvenčí.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Oltář v Dubanech

Hlavní oltář je gotický, třídlítný, z počátku 16. stol. vyřezaný ze dřeva a malovaný, bez stolu 4.30 m vysoký, 2.20 m široký. Na predelle uprostřed ve skřínce je reliéf večere Páně, po stranách malované rozviliny s andělíčky, šedé s černými konturami na červenavé půdě. Na střední hlavní desce oltářní stojí postavy Panny Marie, sv. Barbory a Kateřiny, na vnitřních stranách křídel postavy sv. Petra a Pavla, všechny v provedené plochem reliéfu, 1.06 až 1.10 m vysoké.

Na vnějších stranách křídel oltáře a na postranicích zavřeného oltáře je namalováno uprostřed Zvěstování Panny Marie, na druhém křídle přináší anděl s bílým rouchem a nachovým pláštěm slova Páně napsaná na stužce ovinuté kolem žezla. Na postranicích stojí sv. Alžběta a sv. Markéta. Pozadí tvoří skalnaté krajiny. Velkost každého obrazu je 1.40 x 0.48 m. Na vrchu oltáře je gotická architektura sestávající se ze šesti fial spojených obloučky; mezi nejvyššími uprostřed stojí na zvláštním podstavci socha sv. Václava, mezi postranními soškami starého krále se žezlem a říšským jablkem a mladého knížete s knížecí korunou (Jagellovci ?).

Na **postranních oltářích** barokní obrazy sv. Petra a sv. Kateřiny z 18. stol. Gotická opuková **křtitelnice** je 0,87 m vysoká, pochází z doby rané gotiky. Na široké hladké noze spočívá osmihranný kotel o průměru 0,70 m, na plášti ozdobený znaménky vytesanými ve dvou plochách: 1. Růžice osmilistá ; 2. dvě ; 3. tři stromečky (panáčkové ?) ; 4. dvě ; 5. opět tři stromečky; 6. a kalich; 7. tytéž stromečky; 8. klíč s hvězdou.

Kazatelna je rokoková a vyrobil ji v roce 1783 Jan Šturm z Libochovic. Nese reliéf rolníka při setí na poli pod kopcem Jiřetínem, na jehož vrcholu je kaplička. Varhany z poloviny 19. stol. jsou funkční.

Zvony byly na kostele původně čtyři, z nichž ten první je zde dodnes.

První byl vyroben Tomášem Jarošem z Brna v roce 1552. Výška zvonu je 0.89 m, průměr 0.97 m. Kolem koruny je ornamentální pás rozvilin vyrůstajících z tritonů, na plášti z jedné strany znak habsburský a nad ním nápis v pravoúhlém rámu:

FERDINANDVS DEI GRA ROMANORVM HVNGARI
A ET BOHEMIE ETC REX ARCHIDVX AVSTRIAE MDXXXIII

Po straně v pravoúhlém orámování:

VOX MEA VOX VITE VOS VOCO A D SACRA VENITE
THOMAS IAROSCH BRVNENSIS AVXILIO DIVINO ME FVDIT MDLII

česky: "Hlas můj, hlas života. Volám Vás, k službám božím přijďte."

Na druhé straně pláště je prázdný kříž a podél spodního okraje ornamentální pásek.

Druhý, již neexistující, zvon byl vyroben Brikcím z Cimperka z Nového města Pražského v roce 1580. Výška zvonu byla 0.85 m, průměr 0.83 m. Kolem koruny byly malé biblické reliéfní výjevy, pod nimi perlovec, pak řada visutých akantových listů, na plášti z jedné strany byl lobkovický znak, nad ním nápis:

Girzi z Lobkowic na Hazmburku Libiechowicych a Mielnice

pod ním:

IN DOMINO CONFIDO.

Dole byl umístěn kulatý medailon s figurou Spravedlnosti.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Na druhé straně pláště nápis:

**Ke cti a chwale Gmena pana Boha wiecznego s dowolenim Urozoneo Pana Pana Girzyo z Lobkowic
na Hazmburce Libiechowicych a Mielnice etc. geo miti Cysarze Rzymo Rudolpha komornika etc.**

Puwodem

Pana Iakuba Woty Heytmana Panstwi Hazmburskeho

**Slowutny Brykcy Zwonarz z Cynperka w Nowem Miestie prazskem nakladem Obce nalezite k zadussy
do Duban, tento Zwon gest udielal Letha 1580.**

Dole dva znaky evangelistů a otisky obou stran zvonařovy osobní pečeti.

Třetí neexistující zvon byl vyroben Zachariášem Dietrichem v roce 1710. Výška zvonu byla 0.48 m, průměr 0.51 m. Kolem koruny byl nápis:

ZACHARIAS TIETTRICH HAT MICH GEGOSSEN 1710.

Na plášti prý byly velmi nepěkně udělané reliéfy sv. Petra a Pavla.

Dříve se tímto zvonom zvonilo poledne.

Čtvrtý zvon, či spíše zvonek, byl maličký, umíráčkový, bez jakékoliv výzdoby.

Jak již bylo uvedeno po rekvizicích pro armádní účely za 1. i za 2. světové války zůstal pouze největší zvon z r. 1552.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Chotěšově

Kostel byl založen klášteřem v Doksanech a první zmínky o něm pocházejí již ze 14. století.

Jen málo se zachovalo ze starých záznamů.

V první polovině 15. století věnovaly premonstrátky z doksanského kláštera kostelu sochu Panny Marie s dítětem a malými prosebníky, která se postupem let stala ústředním předmětem lidové úcty.

Po roce 1577 žádal libochovický farář Václav majitele obce Chotěšova Václava Kaplíře ze Sulevic a na Milešově o chotěšovskou faru. Znamená to, že místo faráře v Chotěšově nebylo tehdy obsazeno.

Ovšem již v roce 1595, byla obec a celé panství zabaveno Jiřímu Popelovi z Lobkovic, můžeme nalézt v listině, kterou napsali faráři z libochovického panství arcibiskupu Zbyňkovi Berkovi z Dubé ohledně předpokládaného prodeje panství nekatolickému pánu, jméno chotěšovského faráře Františka z Bíliny.

V roce 1608 byl farářem kněz Sebastián.

V polovině 17. století byla fara zrušena a kostel se stal expoziturou libochovického děkanství.

Na počátku 18. století již byl kostel natolik zchátralý, že hrozil zřícením. Proto dala litoměřická konzistoř svolení k jeho zboření a výstavbě nového kostela. Zachována zůstala pouze gotická kostelní věž.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1730 byl položen základní kámen nového kostela. P.Podhorský do něj vložil pozlacené „reliquarium“ s, na olovu psaným, datumem a jmény děkana P.V.Hennigera ze Seebergu, kaplanů P.J.Podhorského, M.Marakače a C.Maxy, hejtmana panství V.Tvrzníka, nadlesního B.Haslera, purkrabího J.Mayera, duchovního J.Preczana, kontribučního písaře T.Kreczmara a primase libochovického V.Tayzíka.

Stavbu provedl stavitel P.P.Columbani. Výstavba trvala sedm let a přišla farníky na 7000 zl. Kníže Walter Xaver z Dietrichsteina přispěl sám částkou 1000 zlatých, jako dar za uzdravení své manželky. Z toho důvodu bylo z Libochovic do Chotěšova konáno procesí, kterého se kníže osobně zúčastnil.

Po celou dobu výstavby kostela byla socha Panny Marie postavena na velkém oltáři v kostele Věch svatých v Libochovicích.

15.srpna roku 1737 byla socha ve slavném procesí, za veliké účasti lidu, přenesena zpět do nově postaveného a vysvěceného kostela.

Hlavní řeč držel libochovický děkan P. Václav Henniger ze Seebergu, načež byla socha, ozdobená vzácnými šaty, perlami, korály a českými granáty, uložena do barokní skleněné vitríny na hlavním oltáři.

Na závěr slavnosti se střílelo z mozdířů, a když čípek z mozdíře padl děkanovi z Hennigeru k nohám, považovalo se to za znamení jeho brzké smrti.

Do kostela a k této soše pak putovala celou dobu nesčíslná slavná procesí z širokého okolí za zpěvu nábožných písní. V pamětní knize se vypráví o několika zázračných vyslyšeních na přímlovu chotěšovské Panny Marie.

Od roku 1738 nechávalo město Libochovice každého roku dne 4. února v Chotěšově u oltáře Panny Marie sloužit mši svatou a město dávalo na oltář 1 libru voskových svíček. V tento den v roce 1738, když skrze neopatrnost šafáře a čeládky v obecním domě vypukl oheň, a obecní dvůr a některé blíže stojící stodoly shořely, slíbil šafář a okolo stojící lid, že budou každý rok nechávat sloužit svatou mši k Panně Marii. Jak slib byl vyřknut, vítr se obrátil do polí směrem k Chotěšovu, a tak se podařilo oheň uhasit a ostatní stavení města byla zachráněna. Tento „zázrak“ byl přičítán Chotěšovské Panně Marii.

V roce 1739 byly do kostela instalovány staré varhany z kostela Věch svatých v Libochovicích.

V roce 1826 byla farní budova v Chotěšově v rozvalinách.

V roce 1851 podala obec Chotěšov spolu s obcí Černiv žádost o zřízení fary u chotěšovského kostela. Zároveň s touto žádostí podali expozité P.Karel Zima a P.Antonín Černý o pozdvižení expozitur na fary v Klapém a Křesíně.

4.listopadu téhož roku byla ustanovena komise ve složení:

“P. Michael Feresch, biskupský vikář a farář Třebenický

Arnošt Kaubek, komisař c. k. okresního hejtmantství v Slaném

František Sýkora c. k. berní okresu Libochovického co patronátní komisař administrátor P. Josef Ehl

starostové obcí: z Chotěšova Faust, z Křesína Podaný, z Klapého Lizl

Ignác Tomec co protokol vedoucí.”

V zápisu komise bylo uvedeno, že:

„Dokázáno jest, že v Chotěšově, v Klapém a v Křesíně od času nepamětných až do třicetileté váhy samostatní farářové pozůstávali, potom ale pro nedůstatek kněžstva administrací těchto far svěřena jest faráři Libochovickému, a konečně starou fassí z archivu Pražské konsistoře též dokázáno, jaké příjmy z polí, z desítku atd. každé z těchto jednotlivých far náležely“.

Obce Chotěšov a Černiv se zavázaly postavit novou farní budovu.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Ke zřízení farnosti skutečně došlo v únoru roku 1852 a na faru chotěšovskou byl povýšen bývalý biskupský ceremoniář P. Josef Kučera.

Ten nechal kostel v roce 1876, nákladem zádušním 4868 zl. 17 kr., opravit.

Po P.J.Kučerovi dlouhá léta v Chotěšově působil farář a později děkan Antonín Dušek, který v roce 1930 odešel jako probošt do Mělníka.

Do zdejšího kostela docházelo po různých cestách až 21 procesí z blízkých i vzdálenějších osad, zpravidla se soškou Panny Marie. Vycházel jim vstříc děkan Dušek nebo později jeho nástupce farář Ksandr s ministranty. Kostel, náves i všechny tři hostince pak byly plné hudby a zábavy.

Doba po únoru 1948 nebyla pro chotěšovský kostel příznivá, procesí ustala a po smrti faráře Ksandra zůstala fara již neobsazená. Kostel začal zubem času chátrat. V roce 1976 se zřítíla sanktusová věž do střechy kostela nad kněžištěm. Kostel musel být uzavřen a v obci nebyly konány již žádné bohoslužby. Po nejnutnějším zajištění stavby a různých pokusech o opravu se až v roce 2000 podařilo zahájit generální opravy..

Popis kostela.

Budova farního kostela Nanebevzetí Panny Marie, má k severu obrácené kněžiště. Je složena se z gotické věže, z barokní, obdélníkové lodi a z kněžiště zakončeného polokruhem. Zdivo je z části lánaný kámen a z části pískovcový kvádr, je omítnuto okrově bílou fasádou. Zevnějšek budovy je členěn prostými lesenami a na každé straně jsou tři barokní okna. Ve vyšším patře věže jsou čtyři velká gotická okna. Vnitřek kostela je zcela jednoduchý, v lodi i kněžišti zakrytý stropem, 21,00 m dlouhý a 9,60 m široký.

Kostel v Chotěšově na počátku minulého století

Na hlavním oltáři je umístěna socha Panny Marie s Ježíškem z 1.poloviny 15.století, vysoká 1,20 m, vyřezaná ze dřeva, silně prohnutá v boku a u nohou má dva prosebníky.

Kazatelna pocházející ze 16.století je kamenná na pilířku s korintskou hlavicí, řečniště do sestrojené šestihranu, v jeho výplních je reliéf Matky Boží s dítětem, reliéf sv. Jiřího na koni zápasícího s drakem a hazmburský znak. Ve dvou ostatních jsou stylizované kytice.

Zvony byly na kostele původně tři.

1. zvon měl výšku 1,10 m a průměr 1,18 m. Kolem koruny byl široký ornamentální pás s bohy a nad ním i pod ním jednořádkový nápis:

**EIN CHRISTICH WERCH BIN ICH ZU GOTTES WORT RUF ICH PAVLVS MVNCH ZA LAVN
GOS MICH ANNO 1608**

**HOSIZANNA MIT SYSSN SCHAL ICH SVNG KLING VRRBERG W TAL WEM WIRT HORN
MEIN KLANG SEIM KIRCHN GEN NICHT LANG**

Pod tímto nápisem byly visuté hrozny a na plášti nápis:

**LFTHA PANIE 1608 LIT GEST ZWON W MIESTIE LVNA NAD OHRZY KE CTI A CHWALE
PANV BOHV WSSEMOHAVCYMV TEZ KV POCTIWOSTI BLAHOSLA WEN PANNE MARIGI A
WSSEM BOZYM SWATYM**

**K ZADVSSY CHOTESSOWSKEMV ZA CTIHODNEHO KNIEZE SSEBESTYANA FARARZE
TOHO CZASV CHOTESSOWSKEHO ZA VROZENEOHO PANA IANA KAROWCE NA KOWIC
HEYTMANA PANSTWI LIBYCHOWSKEHO**

**WITA ZAVBKA RICHTARE ZA IANA MLYNARZE MARTINA KAWLVCHA TOMASSE LENIKA
GIRZIKA HASY GIRZIKA**

**WALBA OTMARA TATRMANA KONSSELVW CHOTIESSOWSKYCH ZA WONDRZEGE
RICHTARZE MARTINA KLYMSSE MATIEGE KRČMARZE KONSSELV W CZERNISKYCH ZA
TIECHTO KOSTEL NIKV GYZRIKA NERADA PAWLA IANDI IAKVBA POLIWKY
MARKA BARTONOWIC WAWRZINCE DWOZÁKA S CZERNIWA**

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

z druhé strany se nacházel krucifix s Matkou Boží a sv. Janem a nápis:

GLICK VNT VNGLIK IST ALLE MORGEN MEIN FRISTICK.

Dolní části byl rostlinný pás.

2. zvon měl výšku 0,83 m, průměr 0,90 m. Byl přelit dle starého zvonu, z něhož byl převzat nápis kolem koruny:

tento zwon dielan ke czti a k chwale panu buohu matcze bozy wssiem swatym

3. zvon měl výšku i průměr 0,75 m. Byl hladký, s reliéfem Madonny na plášti a nápisem kolem koruny:

GEGOSSEN VON FRANZ GOLD IN LEITMERITZ ANNO 1845.

Po obou světových válkách zůstal na věži pouze jeden zvon. Ostatní byly zrekvírovány.

Kostel narození sv. Jana Křtitele v Klapém

Farní kostel v Klapém byl pravděpodobně postaven ještě za života Zbyňka Zajíce z Házmburka v roce 1365, z kteréhožto roku pochází první zmínka o farnosti. Je však možné, že na jeho místě stával již dříve dřevěný kostelík. Ovšem důkazy o tom zcela chybí.

Prvním farářem v Klapém byl farář Michal, kterému v roce 1381 daroval Vilém Zajíc z Házmburka dvě kopy platu ročního na věčnost. (Paprocký – O stavu panském str.75)

V roce 1400 prodali synové Viléma Zajíce, Zbyněk, Mikuláš, Jaroslav a Jan dědictví po otci, včetně práva podacího kostelního v Klapém, svému bratru Oldřichovi Zajíci z Házmburka.

Z těchto dob je znám druhý klapský farář Ondřej.

14.ledna roku 1415 presentoval Vilém Zajíc z Házmburka, který převzal majetek po bratru Oldřichovi, do Klapého nového faráře, shodou okolností znovu Ondřeje, bývalého faráře v Počedelicích.

Nápis na zadní straně epištoly Klapského kostela:

Anno domini MCCCCXCIII . XXVI Aprilis
Reverendissimus in Christo Pater et Dominus D. Benedictus

Dei Gratia episcopus Caminensis et Baro
de Waldstein chorum istum et altaria de novo consecravít et
ecclesiam reconciliavit. Ad instantiam generosi et magnifici
Domini D. Joannis Leporis cognominati de Hasnburg et Cost
etc. consanguinei sui. Item hoc altare consecratum
est in honorem sancti Joannis Baptistar.

F.Palacký - Archiv Český

1400, 25 Aug.

Zbyněk z Hasenburga, probošt Mělnický, Mikuláš, Jaroslav a Jan z Hasenburga, bratří přiznali, že dědictví jich dědičně na Hasenburce, totižto 4 díly hradu, dvůr poplužní s dvěma poplužima pod hradem, Klepy i Sedlec, celé vsi, dvory kmetcí s úroky, tři vinice, jednu pod hradem, druhou v Sedlci a třetí v Kostelci, mlýn v Dubanech s rolemi, s lukami, s lesy, s potoky, s rybníky, s řekou Ohři, s právem podávání kostela v Klapém, se zahradami, se sady, s horami, s údolí i se vši zvolí k tomu příslušející, s plným panstvím, jakož tudíž svrchu psaný bratří drželi a měli jsou, nic sobě tudíž nezachovávajíce, prodali Oldřichovi řečenému Zajíci z Hasenburga, jenž se stalo 25. Aug. 1400.

DZ.250,M.6.

26.dubna roku 1493 kostel znovu vysvětil, na žádost Jana Zajíce z Házmburka a Kosti, Benedikt baron Waldstein - biskup Kamenský. Až do poloviny 19.století byl o této události na zdi vedle hlavního oltáře na straně epištoly černě napsaný latinský nápis.

Došlo pravděpodobně k znesvěcení kostela, možná za husitských válek. Kostel byl vysvěcen ke slávě sv.Jana Křtitele. Zde můžeme podotknout, že před tímto vysvěcením byl kostel zasvěcen zcela jinému světcí. Zde však jakékoliv údaje chybí.

Z této doby, z roku 1493, pochází i skládací dřevěný, vyřezávaný a malovaný, oltář, který je dnes uložen v muzeu v Litoměřicích.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

V roce 1558 skončila slavná éra panování Zajíců z Házmburka. Kryštof Zajíc prodává panství Janu nejstaršímu z Lobkovic.

V polovině 16.století byl farářem v Klapém Jiřík Pamphylus z Poličky, který po těžké nemoci zemřel v úterý 31.října roku 1564 v klášteře sv.Anežky v Praze.

Ve stížnosti libochovického faráře Václava na svého kaplana z roku 1574 se dovídáme jméno dalšího Klapského faráře – děkana Jeremiáše Brodeckého.

Ovšem již v roce 1595, kdy již byla obec a celé panství zabaveno Jiřímu Popelovi z Lobkovic za spiknutí proti císaři, můžeme nalézt v listině

kteřou napsali faráři z libochovického panství arcibiskupu Zbyňkovi Berkovi z Dubé ohledně předpokládaného prodeje panství nekatolickému pánu, jméno Klapského faráře Silvestra Jiljího ze Strakonice.

V roce 1598 byl kostel nově vymalován na náklady Kateřiny Vávrové ze Sedlce.

Vymalován byl ještě v roce 1601 a to na náklady faráře Silvestra.

Z důvodu nedostatku katolických kněží po třicetileté válce se kostel stal po roce 1623 filiálním kostelem ke kostelu v Libochovicích.

V roce 1676 prodává Václav Vojtěch ze Šternberka libochovické panství Gundakaru z Dietrichsteina. Po celou dobu jeho vlády na panství zastával farní úřad v libochovické farnosti Duchoslav Ignác Mitis, který administroval kromě fary Libochovické i Chotěšovskou, Klapskou, Křesínskou a Solanskou bez kaplana.

Až do konce roku 1708 se na klapské farnosti střídali duchovní z Libochovic. 9.ledna roku 1709 nastoupil na libochovickou farnost Václav Vojtěch Henniger rytíř ze Seebergu. Ten okolo roku 1710 nechal přistavět přední stranu Klapského kostela a opravit farní budovu.

Nápis na klenbě presbytáře: "Léta Panie 1598 tento chrám Boží wimalowan gest nakladem Silvestra Egidia z Katerziny Wawrowi ze wsy Sedlce"

Nápis na klenbě presbytáře: "Leta Panie 1601 wimalowan gest nakladem Silvestra Egidia ze Strakonicz".

Dopis libochovického faráře Václava arcibiskupu Antonínu z Mohelnice v němž si stěžuje na svého kaplana Šimona Višňového.

„Reverendissime antistes!

Princeps gratiosissime!

W. K. M. z potřeby důležité a s radou JM. kollatora svého pána Jiříka z Lobkowic etc. w známost upřímně wedu, kterak kněz Šimon Wišňowý kaplan můj bez wedomí a wůle JMP. kollatora mého i mé, také nevím koho náwodem z fary Libochowické kradně zběhl a od WKM. někoho kwapným fedrowáním psaní sobě wyjednal z kanceláře WKM., aby za kaplana na děkanství Litoměřické dosazen byl etc. etc. Protož nemaje na tento čas kaplana jiného toho při WKM. pokorně a prosebně hledám, nýbrž pro rychlý odjezd JMP. kollatora mého a s JM. raddou, s připsáním kněze Jeremiáše děkana kraje Řipského, poníženě žádám, aby autoritate WKM. jmenowaný kaplan k službě kostela našeho předeepsaného nawrácen byl etc. etc.

Datum Dominica post Galli ai 1574.“

V roce 1761 byl slánským sochařem Arnoštem Linkou zhotoven za 70 zlatých rokokový oltář se soškami národních světců sv. Ludmily a sv. Václava.

27.června roku 1774 obdržel další z libochovických farářů Erazim Ferdinandi od biskupa povolení, že může do kostela v Klapém natrvalo ustanovit kaplana co by expozitu. Prvním známým expozitou v Klapém byl P.František Žák. Jemu následoval v roce 1806 P.Josef Huschner.

V roce 1779 byl kostel kompletně opraven.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Expozita klapský vedl duchovní správu v Ječanech, Klapém, Lkáni, Loukohořanech, Sedlci, Solanech a ve Vojničkách.

V čase uprázdňení libochovické fary žádali expozitové P. Josef Huschner v Klapém a P. Václav Krolmus v Křesíně, o pozdvižení svých expozitur na fary, jejich žádosti byly však guberniálním dekretem z dne 20. října 1826 č. 53200 zamítnuty.

Po roce 1826 nechává libochovický farář Ignác Michael znovu opravovat farní budovu. Dalšími expozity v Klapém byli P.Jan Černý a po něm Josef Petrich z Třebenic. Jeho následoval P.Jan Drbohlav.

Po roce 1830 se přestalo pohřbívat kolem kostela, v roce 1836 byla postavena ohradní zeď kolem nového hřbitova a byly sem převezeny na 40 vozech kosti pohřbených ze starého hřbitova.

Okolo roku 1840 byla postavena kostelní věž a byly na ni přemístěny zvony, které byly dříve zavěšeny ve dřevěné zvonici, stojící u budovy kostela a která byla po dostavění kostelní věže zbořena.

V roce 1842 byl na věži instalován hodinový stroj zhotovený za 160 zlatých kovářským tovaryšem Janem Kristenem, který pracoval u kováře Antonína Riedba v Dlažkovících.

V roce 1847 nastoupil expozituru P.Karel Zima.

V roce 1851 podala obec Chotěšov spolu s obcí Černiv žádost o zřízení fary u chotěšovského kostela. Zároveň s touto žádostí podali expozité P.Karel Zima a P.Antonín Černý o pozdvižení expozitur na fary v Klapém a Křesíně. 4.listopadu téhož roku byla ustanovena komise ve složení:

“P. Michael Feresch, biskupský vikář a farář Třebenický

Arnošt Kaubek, komisař c. k. okresního hejtmanství v Slaném

František Sýkora c. k. berní okresu Libochovického co patronátní komisař

administrátor P. Josef Ehl

starostové obcí: z Chotěšova Faust, z Křesína Podaný, z Klapého Lizl

Ignác Tomec co protokol vedoucí.”

V zápisu komise bylo uvedeno, že:

„Dokázáno jest, že v Chotěšově, v Klapém a v Křesíně od času nepamětných až do třicetileté války samostatní faráři pozůstávali, potom ale pro nedůstatek kněžstva administrací těchto far svěřena jest farářům Libochovickému, a konečně starou fassí z archivu Pražské konsistoře též dokázáno, jaké příjmy z poli, z desítky atd. každé z těchto jednotlivých far náležely“.

Obce Chotěšov a Černiv se zavázaly postavit novou farní budovu.

Ke zřízení farností skutečně došlo v únoru roku 1852 a na faru Klapskou byl povýšen dosavadní expozita P. Karel Zima.

V roce 1877 patřily ke klapské farnosti obce Klapý, Lkáň a Sedlec.

Farář Josef Javůrek v roce 1887 nechal přestavět farní budovu do dnešní podoby a přistavěl k ní i vedlejší hospodářské stavení. Protože však utratil mnoho peněz, znelíbil se konzistoři a byl odvolán.

Na jeho místo nastoupil farář Václav Slavík, který se později stal kanovníkem a kancléřem diecéze.

Za první světové války se podařilo zachránit dva zvony z kostela, na základě písemné žádosti, s poukazem na to, že jsou památné. Zrekvírován byl pouze nejmenší zvon, z roku 1742, který byl v roce 1918 nahrazen železným. Pro vítězství rakouských vojsk úřady zabavily píšťaly z varhan v kostele.

Poslední klapský farář P.Josef Mazal zemřel v roce 1966. Od této doby se kostel opět stal filiálním k libochovické diecézi. Farní budova byla navždy opuštěna.

V osmdesátých letech byl nešetrným způsobem zazděn již nefunkční hodinový stroj.

Kostel byl nově opraven a znovu vysvěcen v roce 1992.

Opravený hodinový stroj byl spuštěn 9. června roku 2000, zrestaurované věžní hodiny se všemi systémy byly předány 24. června 2000.

Na trám nad hodinovým strojem byla osazena mosazná cedulka s nápisem:

VĚŽNÍ HODINY ZRESTAUROVALI AK. SOCHAŘI PETR A MELANIE SKÁLOVI ZE SADSKE
ČERVEN 2000.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Popis kostela

Kostel narození sv. Jana Křtitele sestává z různě starých částí. Nejstarší je zřejmě presbytář asi ze 14. století, s latinským nápisem o vysvěcení v roce 1493.

Při opravě kostela byl na klenbě presbytáře nalezen český nápis:

"Léta Panie 1598 tento chrám Boží wimalowan gest nakladem Silvestra Egidia z Katerziny Wawrowi ze wsy Sedlce" (P. Sylvestr byl farářem v Klapém).

Další nápis na klenbě sděluje, že:

"Léta Panie 1601 wimalowan gest nakladem Silvestra Egidia ze Strakonice".

Loď je o něco mladší, plochostropá, s kruchtou na 2 vysokých sloupech. Nejmladší je přední část kostela, postavená v roce 1709, s věží, dostavěnou v roce 1840. Kostel byl nově opraven a znovu vysvěcen v roce 1992.

Budova samotná je gotická, orientovaná, skládá se ze západní věže, obdélníkové lodi a z kněžiště zakončeného do tří stran nepravidelného pětihranu. Kněžiště je opřeno čtyřmi opěráky, z nichž jihovýchodní je zdoben hrubě tesanou mužskou hlavou s kníry. Na jižní podélné straně je portál 14. století, lomený v ostrém úhlu a na ostění mělce profilovaný oblouky a žlábků.

Uvnitř má obdélníková loď, která je 12.70 m dlouhá a 10.30 m široká, holé stěny a plochý strop. Vítězný oblouk, při malé výšce poměrně značně rozpjatý (5.40 m) je lomen v tupém úhlu a profilován širokou přední ploškou, dvěma velkými, postranními žlábků a úzkými, krajními pásy. Kněžiště, které je 7.50 m dlouhé a 6.75 m široké, má hladké stěny, do jejichž poloviční výšky zasahují klenbová žebra hruškovitého průseku, která tato sedí na kuželovitých konsolách ovinutých třemi vodorovnými oblouky. Jediné křížové pole a závěr klenby utvořené ze tří stran nepravidelného pětihranu mají hladké, kulaté svorníky.

Ve výklenku je gotický sanktuář 1.70 m vysoký a 0.75 m široký, s pravoúhlým, z opuky tesaným rámem, jehož spodek tvoří velkou obrácenou lilii. Postranice jsou profilovány oblounem ovinutým listím a šikmou posázenou z každé strany třemi lupeny. Vršek vybíhá v trojhranný štítek se čtyřmi stylizovanými lupeny a velkým středním květem. Vedle něho je do zdi zapuštěna reliéfní deska s poloviční postavou Spasitele, jemuž prýští z bokové rány krev zachycovaná do kalicha. Sanktuární mřížka z křížovaných pasů je ozdobena malými růžicemi.

V zařízení kostela býval krásný gotický skládací oltář s dřevěnými sochami Panny Marie, sv. Kateřiny a sv. Barbory. (Krásným způsobem jej popsal Arnošt Kaubek).

Dnes je umístěn v muzeu v Litoměřicích, stejně jako gotická socha sv. Jana Křtitele. V dnešním zařízení kostela je novější rokokový oltář z r. 1761 se soškami národních světců sv. Ludmily a sv. Václava, který zhotovil za 70 zlatých slánský sochař Arnošt Linka.

Popis gotického oltáře Arnoštem Kaubkem z roku 1878.

Když tak jsme o rodu paní Anny řečené z Libochovic jinak ze Slavětína přemýšleli, navštívili jsme starobylý kostel v Klepých (nyní Klapým), aby jsme tam se snad nalézající památky prohlédli.

Vstoupili jsme do kostela dveřmi ze sakristie, které za velkým oltářem se nalézají. Jak se dveře tyto otevřely, stáli jsme před starobylým skládacím obrazem, za velkým oltářem zrovna proti dveřím rozloženým, kterýžto obraz jsme hned za votivní obraz nadřečené rodiny ze Slavětína poznali.

Obraz tento pozůstává ze třech dílů, totiž ze širšího prostředku, který obsahuje 3 postavy polovypuklé na gruntě dole modrém, nahoře bohatě pozlaceném, pak ze dvou křídel, na kterých se nalézají postavy jen malované.

Na řečeném prostředku oltáře stojí opět v prostředku soška matky Boží, na heraldické pravé straně sv. Barbora s věcí, v levo nějaká svatá s knihou, snad sv. Kateřina.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Na pravém křídle malovány jsou podobizny čtyř mužských svatých se září okolo hlav, a sice nahoře v levo (heraldicky vpravo) nějaký císař s říšskou korunou, jablkem a žezlem, bez pochybnosti svatý císař Jindřich.

Vedle císaře svatého nahoře vpravo, blíže k prostředku, nějaký svatý, který drží v pravé ruce černou hůl, v levé pak ruce knihu šat má světský červený, plášť bílý.

Dole v levo nějaký svatý, sice bez čepice, má ale biskupskou hůl v ruce, šat tmavočervený, okolo krku ale světle červený.

Vpravo dole jest viděti biskupa se zelenou čepicí a pluvialem, držící v ruce kostel. Domníváme se, že to má znamenati sv. Vojtěcha (Adalbert, Albert, Albrecht.)

Na levém křídle nahoře v levo (heraldicky vpravo) sv. Petr a vpravo sv. Pavel.

Před sv. Petrem klečí mužská trochu menší postava v černém světském obleku s růžencem v ruce, a u nohou této postavy viděti jest štít se znakem, obsahujícím lišku, která nese v tlamě husu za krk na zadek položenou.

Dole v levo jest vymalována svatá s korunou rozprostovlasatělá, u nohou její nějaká potvora (tehdy snad sv. Markéta) vpravo svatá, která drží na rukouch dvě malé figury neb dítky. Dítě vpravo jest nahé (Ježíš pravou rukou žehnající), dítě v levo jest nějaká panna, bez pochybnosti sv. p. Marie. Znamená tehdy podobizna s dvěma figurami svatou Annu.

Jest to tehdy obraz shromážděných svatých patronů rodiny pánů ze Slavětína: sv. Jindřich, sv. Vojtěch, sv. Petr, sv. Kateřina, sv. Markéta, sv. Anna a t. d.

Postava v černém světském obleku, klečící před svatým Petrem, jest vyobrazení Petra ze Slavětína, manžela Alžběty, tenkrát, když obraz zhotoven byl, již zesnulého, a znak u nohou Petra ze Slavětína jest znak rodiny pánů ze Slavětína.

V podlaze kostela je několik silně ošlapaných kamenných náhrobníků. Velký náhrobník před oltářem je zcela ořelý. Patřil nepochybně Zajícům z Hazmburka. Na jiném se dá rozluštit, že patří Anně Vartenberské. Další jsou znakové (s dvojími jeleními parohy, se 2 kolečky, s beránkem Dubanských z Duban, s liščími ocasy, s postavou držící růženec a s nápisem "Jan Pachacz Szwihowecz z Szwihowa", s liškou nesoucí za krk husu).

Zvony byly původně zavěšeny na dřevěné zvonici, která stávala při kostele. Byla zbořena po dostavění věže kostela v r. 1840 a zvony přemístěny.

Nejstarší velký zvon z roku 1408, o výšce 1.20 m a průměru 1.22 m, ulitý Janem Kantaristou je opředen pověstmi o jeho náhodném nalezení díky zatoulané svini.

Na plášti je reliéf sv. Mikuláše a v horním kruhu latinský nápis:

**in nomine domini nostri * ihesu * cristi * ad * honorem * sume * trinitati * et * individue * unitati *
anno * domini * millesimo * quadingentesimo octavo ****

česky:

"Ve jménu Pána našeho Ježíše Krista a ke cti nejsvětější a nerozdílné Trojice. Tento zvon ulit jest v sobotu před Máří Magdalenou léta Páně tisícího čtyrstého osmého.."

v dolním kruhu pak:

**hec campana * est * facta * sabato * aute * marie magdalene ** en * ego * campana nuquam *
pronuccio * vana * ioannes * cantarista * fecit - ****

česky:

"Hle já zvon nikdy nepronáším věci marné. Jan Kantarista mne učinil."

Prostřední zvon z roku 1599, o výšce 1.04 m a průměru 1.00 m, ulitý Brikcím z Cimperka má ucha s pletenou ozdobou, kolem koruny řada reliéfů s výjevy z pohádky o ztraceném synu, pod tím visuté akanty. Na plášti z jedné strany český nápis:

"Kristus zemřel za hříchy naše. Stal z mrtvých pro ospravedlnění naše"

v jednoduchém rámu s andělskými hlavičkami.

Z druhé strany reliéf Ukřižovaného s Matkou a se sv. Janem, dole mezi otisky obou stran zvonařovy medaile (hlava i znak) a český nápis:

**SLOWVTNY BRYKCY ZWONARZ Z CYN BERKV W NOWEM MIESTIE PRAZSKEM ZWON
TENTO VDIELAL LETA 1599.**

Tyto zvony byly zachráněny před rekvizicí pro armádní účely za 1. světové války. Zrekvírován byl nejmenší

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

zvon z roku 1747, (někde se uvádí datum 1840), který měl německý nápis o zhotovení Valentinem Lissiakem z Prahy. V roce 1918 byl za něj na věž pověšen zvon železný.

Kostel byl nově opraven a znovu vysvěcen v roce 1992.

Opravený hodinový stroj byl spuštěn 9. června roku 2000, zrestaurované věžní hodiny se všemi systémy byly předány 24. června 2000.

Na trám nad hodinovým strojem byla osazena mosazná cedulka s nápisem:

VĚŽNÍ HODINY ZRESTAUROVALI AK. SOCHAŘI PETR A MELANIE SKÁLOVI ZE SADSKE
ČERVEN 2000.

Fara v dnešní podobě pochází z 80. let 19. století. Má plasticky zdobenou novorenesanční fasádu velké patrové budovy, ke které patří rovněž velký hospodářský dvůr. Farní budova má hluboké velké sklepy, stropy ploché, omítané.

Místnosti jsou bez památkového mobiliáře. V budově jsou pouze 1 kachlová špatně sestavená kamna. Jinak je budova opuštěná, středně zdevastovaná.

Budovy stojí v bezprostřední blízkosti čela sesuvů, avšak sesuvnými pohyby poškozeny nebyly.

Zahrada fary je silně zarostlá a neudržovaná, na vysoké terase ohrazené kamennou ohradní zdí. Vstup na terasu je schodištěm sestaveným z čedičových sloupů pocházejících z hradního kopce.

Rovněž kostel je oddělen od silnice zárubní zdí z čedičových kamenů, která obsahuje malé schůdky z čedičových sloupů zavalené sutí.

Kostel sv. Václava v Křesíně

Ve starém Křesíně stával v 11. století dřevěný kostelík uprostřed osady, rozkládající se tehdy jižněji od dnešního starobylého kostela při řece Ohři.

Z těchto dob se zachoval záznam o křesínském kostele s neurčitým datem 11. nebo 12. století. Lze-li tomuto záznamu věřit, je to tedy záznam první a nejstarší. Podle tohoto záznamu jakýsi rytíř Osel, syn Hosy, dal v Krušině (Křesíně) vsi nad Ohří kostel s poplužím země okolo něho.

Ve 12. století byl kostel křesínský ještě dřevěnou kaplí, se spáry mezi trámovým vymazanými hlínou. Podobal se chatám osadníků a dřevěnému stavení nedalekého hradu nad Křesínem.

Rytíř Osel, syn Hosy byl vlastně zakladatelem kostela, vlastnil půdu ve vsi a právo podací kostelní, mohl volit faráře. Je zcela možné, že se jednalo o předka následujících majitelů Křesína.

První písemný doklad o vsi Křesín pochází z roku 1223, kdy Konrád z Lužic prodal dědiny kladské v Křesíně proboštovi augustiniánského kláštera v Doksanech za 22 hřiven.

Další majitel vesnice Křesín byl Chřen z Křesína, který je uveden jako svědek na listině krále Václava I. z roku 1237 o prodeji pozemků v obci Klapý.

Konrád i Chřen byli pravděpodobně příslušníky jednoho vladického rodu Milhosticů, v jehož erbu byly 3 obrněné nohy a který od 12. století vlastnil několik vesnic v Poohří, na Kadaňsku, včetně Lužic.

Kolem roku 1267 koupil starý hrad i s příslušenstvím Půta ze Mšeného, který zchátralou stavbu hradu rozbořil, postavil nový hrad z kamene a nazval Šebínem.

Ke stavbě nového kostela došlo však později. Zdá se, že až za Jana ze Šebína před rokem 1362. Nový kostel byl postaven bez věže.

Nový kostel byl od svého založení farní a zasvěcen byl sv. Václavu. Patronem, jak zmíněno, byl Jan ze Šebína s právem dosazovati faráře a desátek vybíratí.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

(Regestis Caroli J. Erben na stránce 523 č. 915) .

Touto listinou daruje ten samý král Václav I. o měsíc později totiž dne 12. dubna 1237 Teplskému klášteru kladské dědiny, což znamená jako: dědičným nájmem zadané, v té samé vesnici.

Český text:

"Václav král kostelu Teplskému dává dědiny, kteréž se obyčejně kladské jmenují a kteréž ve vsi Klepíně máme s jich příslušnostmi. Ačkoliv totiž nadřečené dědiny nepatrné jsou a jak jsme se z přednesení víry hodných dozvěděli, o něco málo devadesát jiter přesahují, nadřečený však kostel z příčiny těchto dědin předce prý nesčíselné urážky přetrpěl. My tehdy nechťice, aby tento kostel trnem takového způsobu budoucně trýzněn byl, nýbrž aby raději míru a pokoje užíval, se o něj v nadřečené milosti postarati uzavřeli, jemu přítomnou výsadu o tom vydávajíce. Následují svědkové - mimo jiné :

Petr z Chodoulic,

Petrík a Jurata z Vojnic (nyní Vunic),

Sulislav z Velkaně,

Chřen z Křesína,

Radoslav z Dlaškovice,

Přibyslav z Loukohořan (Loukořan),

Zpita ze Sedlce s dvěma syny,

Drašek z Lovosic, správce p. Jindřicha neb Hynka, syna p. Smila.

A další.....

Dáno roku 1237 v Postoloprtech v kapitole kláštera (tamního Benediktinského) na květnou neděli dne 12. dubna království našeho roku 9.

V roce 1362 prodal Jan ze Šebína svým kmetům ve vsi Křesíně 20 lánů polí. V listině té též i desátek pro faráře vyměřen.

V tomto roce je potvrzena i fara, ke které patřily 2 lány polí a desátek vybíraný od osadníků.

Roku 1384 byl křesínský kostel v „archidiakonátu“ litoměřickém a v „děkanátu“ třebeňském - platil 21 kopu grošů kostelního desátku ročně (Lib. erect. Balb. 25).

V roce 1373 nastoupil na faru křesínskou po neznámém zemřelém faráři první jmenovaný farář Heřman. Neždržel se však dlouho. Svobodně byl přeložen následujícího roku, a dne 18. února roku 1374 byl farářem v Křesíně ustanoven výmluvný muž Lithobor z Vitovky. Pověstný Jan, poddaný ze Želevic, v roce 1395 obětoval křesínskému kostelu 2 kopy grošů za duše Jana otce a Anny matky své a Rušona (Russonis) ujce svého na popluzí v Želevicích.

Když v roce 1405 zemřel křesínský farář Lithobor, stal se po jeho smrti, dne 3. srpna 1405, farářem Johannis, bývalý farář kostela v Žandově. Na faru jej presentoval Jan Předbor z Ronova a z Dubé, sedící na Šebíně, toho času patron křesínského kostela a maršálek královny Žofie, manželky Václava IV.

Dne 4. října roku 1406 pan Sezema ze Stradonic, Václav řečený Majas ze Subšovic, místní Křešon a Sobín z Jenišovic bytem svým na Božejově pražské diecézi, dali na své útraty ve farním kostele křesínském postavit oltář sv. Bartoloměje.

Listina nalezená v křesínském kostele, kdy Jan ze Šebína prodává pozemky obyvatelům vesnice Křesín v roce 1362.

"My Jan ze Šebína vyznáváme všem jak nynějším tak budoucím ve jmenu našem a dědičů našich, že jsme dvacet lánů dědin se vši spravedlnosti ve vsi naší Křesíně právem německým neb emphyteutickým, které se vůbec Burgrecht jmenuje, prodali, totiž každý lán za osm kop grošů Pražských, správným mužům: Vankovi Klementovi, Jachkovi Ještovi, Pavlíkovi a Benešovi, jejich společníkům a dědičům, obyvatelům jmenované vesnice. - Každý lán obsahovati má 70 korců neb strychů míry Litoměřické. - Tito obyvatelé jmenované vesnice ať vyměňují dědiny tyto k své potřebě dle své libosti; budou ale oni a jejich dědičové nám a dědičům našim každého roku na věčné časy z každého lánu jednu hřivnu (marcam), počítaje 64 grošů za hřivnu, platiti. (Dále ustanovuje, mnoho-li nadřečení obyvatel a jejich dědičové na obilí, totiž: žito, pšenice a oves z každého lánu odváděti mají.) Zde však byla listina prokousaná a smazaná. Zdá se, že zde též desátek pro faráře ustanoven, pak co odváděti povinni budou v čase nějaké vojenské výpravy ze země (expeditio fiet extra terram), pak dále následuje.

Mimo toho budou nadřečené lidé povinni, na našich statcích poražená dřeva pro naši potřebu na břeh mlýnský dovážeti, též také kameny sbírat a na břeh našeho mlýna dopravovati. Právo richterní jmenované vesnice sobě a dědičům svým vyměňujeme a zachováváme.

Na svědectví této věci uznali jsme pečeti naší k tomuto otevřenému listu přivěsiti, pak slovných mužů a pánů, totiž : p. Zbynka z Hasenburgy, p. Smila, ze Mšeného a pána na Krakově a p. Alberta staršího ze Slavětína pečeti, též měšťanů Litoměřických pečeti větší, na naši žádost jsou přivěšeny. Dáno leta Páně 1362 v den svátku sv. Jana apoštola a evangelisty.

Farář Johannis zemřel v roce 1412. Po něm byl 5. června téhož roku dosazen p. Hynkem, řečeným Berkou z Dubé, pánem na Lipé, jenž byl v těch letech patronem křesínského kostela, farář Petr Žitavský. Hynek Berka z Dubé byl poručníkem sirotek po zemřelém Předborovi z Ronova a tím též za nezletilého Předbora, syna, převzal správu hradu a patronát kostelní.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Roku 1413 farář Petr odešel a na jeho místo byl ustanoven 28. srpna téhož roku farář Dětmar.

20. dubna roku 1415 přešel patronát kostelní na Viléma Zajíce z Hazmburka, jenž koupil celé dědictví Jana Předbora ml. z Ronova.

Když Hus umřel pro pravdu v Kostnici, lid pobouřil se po celých Čechách. Concilium kostnické poslalo bratrům z Hazmburka list, že Hus zaslouženou odměnu obdržel a faráři po celém panství pana Viléma pokoušeli se lid o tom přesvědčit, ovšem marně. Husitství se vzdávalo, osadníci vesměs přijímali víru „podobojí“. Husitská Vojska r. 1424 přitrhla i do libochovického kraje. Jak píše Balbín, mnoho klášterů a kostelů bylo od Žižky vypáleno a zničeno, v Libochovicích prý byli kněží upáleni a Libochovice pobořeny.

Křesínský kostel bezpochyby také nebyl ušetřen od drancování a lze tak říci i o hradě Šebíně.

13. května roku 1435 dosazuje po zemřelém faráři Dětmarovi Vilém z Hazmburka nástupce, faráře Ulricha ze Wchic.

Kolem roku 1444 bylo obyvatelstvo většinou husitského vyznání.

Okolo roku 1450 byla ke kostelu postavena dřevěná zvonice a do ní byl pověšen malý zvonek, který byl později umístěn do kaple sv. Floriany na hoření vsi.

Z další doby se zachovalo málo záznamů, vztahujících se ke kostelu. Teprve v roce 1550 si Jan Zajíc z Házburka nechal zapsat do nových desek zemských majetek, kde je uveden Křesín a křesínské kostelní podací.

Jeho syn Jiří, který tuto část panství zdědil po otci, prodal v roce 1564 své dědictví, také Křesín a kostelní podací Janu nejstaršímu z Lobkovic, jenž byl husitského vyznání.

Za Jana z Lobkovic farářoval v Křesíně Jan z Rokycan, jinak Jan Křeseynský, který před rokem 1564 Jiříkovi Pamphylusovi z Poličky, faráři klapskému v přítomnosti libochovického faráře Jana Jonáše z Velryby sepsal poslední vůli.

V roce 1566 byl v kostele postaven nový oltář na den sv. Jana Evangelisty, pány z Lobkovic a osadníky křesínskými. Na oltáři byli vyobrazeni pánové z Lobkovic a Kolovratu, k nimž náležela manželka Jana z Lobkovic.

V téže době byla postavena kamenná renesanční kazatelna, nikoliv však na straně evangelijní, ale na straně levé, kde je dnešní sakristie.

V roce 1570 byl zdejší farář Adam dán do šatlavy "pro nezbedné kázání, hádky a pití".

V klenuté komoře uprostřed kostelní věže bývala velká knihovna starobylých českých i latinských spisů, které však Jezuité z Libochovic rozebrali, nebo spálili. V již neexistujícím gotickém breviáři byly uvedeny dva

F. Palacký - Archiv Český

1415, 20 Apr.

Prodal Přebor z Ronowa a ze Šebína, syn nebožtíka Předbora, dědictví své, pak bratrů a sester svých, Šebín, twrz s dworem poplužním w Křesíně, Lewousech a Horkách, dwory kmetcí i s úroky, s rolemi, lukami, lesy, potoky, řekami, rybníky, bahny, mlejny, winicemi, sady i se wšeckou swobodou s plným panstwím.... Wilémowi Zající z Hasenburga za 1400 kop grošůw dne 20. dubna 1415. DZ. 250, M. 5.

Zápis Jana Zajíce z Házburka v nových Deskách zemských - D. Z. 250 L. 23. V pátek den sv. Antonína 1550:

I. Jan Zajíc z Hasenburga na Budyni, nejvyšší truksas K. Č. oznámil p., že dědictví svého Hasenburg zámeck, dvůr poplužní s poplužím, městečko pusté pod týměž zámkem a dědiny kmetcí pusté s platem, zámek pustý Libochovice a městečko tudíž, s domy, krčmy a dwory kmetcími s platem, Klapěj (Klepy), Sedlec, Vlkaň, Vojnice Veliké, Křesín, Radovšice, Žabovřesky, Břežany, vesnic celých a dworův k. p. s dědinami, lukami, porostlinami, stráněmi, winicemi (tůněmi, luhy), s řekou Ohři, přívozy u Libochovic a Křesína na též řece, kurmi, vejci, robotami, ospy, mlejny, se štěpnicemi, chmelnicemi, s podacími kostelními v Klapěm, v Křesíně, v Libochovicích a v městečku pustém pod Hasenburgem i se vším panstvím, že toho všeho nadepsaného dědictví po otci a předcích svých nad pamět lidskou v pokojném držení a užívání bez naříkání byl a až posavád jest, a to sobě, dědičům svým podle nového nařízení o vyzdvížení desk zemských učiněné v tato registra vložiti a vepsati jest dal.

II. Jan Zajíc z Hasenburga na Budyni, nejvyšší truksas K. Č. oznámil p., že dědictví svého Budyni zámeck, dvůr poplužní s poplužím, město Budyni tudíž s domy, krčmi a dědinami poplužními, Šebín zámek pustý, dvůr poplužní s poplužím vysazený pod plat, Levusy, Pisty, Vrbka, Roudník Kostelec, Lhota, Horky, vesnic celých a dworův kmetcích, s platem s dědinami, lukami, lesy, luhy, porostlinami, stráněmi, (winicemi, štěpnicemi), řekou, potoky, tůněmi, haltěmi, rybníky, kurmi, vejci, robotami, tržním siry, soli při městě Budyni, ospy, krčmami, poddácími kostelními, rychtami výsadními, mlejny i se vším a panstvím, že toho všeho nadepsaného dědictví po otci a předcích svých od mnoha let nad pamět lidskou v pokojném držení a užívání (bez naříkání) byl a až posavád jest, a to sobě a dědičům svým podle nového o deskách nařízení a vyzdvížení v tato registra vložiti a vepsati jest dal.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

podpisy. Kněze Jana Kamenického L.P. 1571 a doleji kněze Jana Kozelského L.P. 1585. Tito mohli být také faráři v Křesíně.

Dalším farářem byl v roce 1573, jak se uvádí ve sporu mezi libochovickým farářem a jeho kaplanem, farář David a okolo roku 1595 kněz Martin Jiljí ze Strakonic.

Ovšem již v roce 1595, kdy již byla obec a celé panství zabaveno Jiřímu Popelovi z Lobkovic za spiknutí proti císaři, můžeme nalézt v listině, kterou napsali faráři z libochovického panství arcibiskupu Zbyňkovi Berkovi z Dubé ohledně předpokládaného prodeje panství nekatolickému pánu, jméno Křesínského faráře Martina Jiljího ze Strakonic.

Na počátku 17. století shozena dřevěná zvonice při kostele a přistavěna věž kamenná, v dnešním tvaru, v poměru k vysoké a ostré střeše kostelní lodi poněkud nízká. Práci tesařskou prováděl Jan Vorlík, jehož jméno je vyryto s letopočtem L.P. 1608 na prostředním věžním krovu. V tomto roce byl na novou věž zavěšen zvon ulitý v roce 1607 od Baltazara Hofmana, zvonaře pražského, nákladem osadníků Křesína a všech přífařených obcí: Levous, Želevic, Koštic a Vojnic. Farářem tehdy byl Petr.

Na počátku 17. století shozena dřevěná zvonice při kostele a přistavěna věž kamenná, v dnešním tvaru, v poměru k vysoké a ostré střeše kostelní lodi poněkud nízká. Práci tesařskou prováděl Jan Vorlík, jehož jméno je vyryto s letopočtem L.P. 1608 na prostředním věžním krovu. V tomto roce byl na novou věž zavěšen zvon ulitý v roce 1607 od Baltazara Hofmana, zvonaře pražského, nákladem osadníků Křesína a všech přífařených obcí: Levous, Želevic, Koštic a Vojnic. Farářem tehdy byl Petr.

V roce 1610 získává panství od komory Královské Adam ze Šternberka, nejvyšší purkrabí pražský, jako náhradu za finanční půjčku, kterou poskytl císaři Rudolfovi II. na vyplacení pasovského vojska.

Po vypuknutí stavovského povstání zůstal Adam ze Šternberka loajální k císaři a odejel ze země. Čeští stavové mu majetek zkonfiskovali, ale po osudné bitvě na Bílé hoře byl Adamovi veškerý majetek vrácen.

Po nešťastné bitvě na Bílé hoře v roce 1620, ten kdo nechtěl zradit a vzdát se víry svých otců, víry husitské, musel opustit rodnou zemi. Odcházeli v desetitisících lidé všech vrstev i husitští kněží. Tak přišla o svého faráře i farnost křesínská a novým katolickým osazena nebyla, neboť těch bylo málo.

V roce 1610 získává panství od komory Královské Adam ze Šternberka, nejvyšší purkrabí pražský, jako náhradu za finanční půjčku, kterou poskytl císaři Rudolfovi II. na vyplacení pasovského vojska.

Po vypuknutí stavovského povstání zůstal Adam ze Šternberka loajální k císaři a odejel ze země. Čeští stavové mu majetek zkonfiskovali, ale po osudné bitvě na Bílé hoře byl Adamovi veškerý majetek vrácen.

Po nešťastné bitvě na Bílé hoře v roce 1620, ten kdo nechtěl zradit a vzdát se víry svých otců, víry husitské, musel opustit rodnou zemi. Odcházeli v desetitisících lidé všech vrstev i husitští kněží. Tak přišla o svého faráře i farnost křesínská a novým katolickým osazena nebyla, neboť těch bylo málo.

V roce 1676 prodal Václav Vojtěch ze Šternberka libochovické panství Gundakaru z Dietrichsteina.

Po smrti Duchoslava Mitise, v roce 1695, přišel na libochovickou faru Karel Hofer z Lebensteina a po něm farář V. V. Henniger rytíř ze Seebergu. Mezi opravami kostelů a staveb, které tento farář podnikal, chtěl též obnovit křesínský kostel, již svá předsevzetí nestačil splnit a v roce 1737 zemřel. Opravena však byla farní budova.

Teprve roku 1741 byl kostel opravován, dřevěný strop kostelní lodi byl shozen a nahrazen novým. Možná tehdy byla postavena kaple ke starému portálu, starý vchod byl zazděn a dnešní, na protější severní straně ke vsi byl prolomen. Dále byla postavena kruchta se zajímavým, ji podpírajícím, sloupem. V něm mezi trámovým byla nalezena listina z roku 1362, jednájící o prodeji (emphyteutickým právem) dvaceti lánů polí křesínským sedlákům panem Janem ze Šebína, patronem kostela.

Roku 1746 byla do křesínského kostela z libochovického kostela Všechny svatých, přenesena socha Jana Nepomuckého, pořízená Adamem Křondlem.

Historie města Libochovice a okolí

ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Poněvadž bohoslužby byly v křesínském kostele konány velmi nepravdělně, na žádost osadníků hlavně Želeveckých, Košťických a Vojnických dosadil libochovický děkan Erazim Ferdinandi v roce 1781 do Křesína kaplana Františka Hammera co expositu.

Roku 1787 však došlo k odloučení jmenovaných osad od fary v Křesíně. Desátek musili jejich obyvatelé dále platit farářovi do Libochovic.

Po Hammerovi následovali expozitivé v roce 1790 František Žak, roku 1792 František Stuchlý a Josef Richter, roku 1804 Jan Niklas, Jan Stelzig, V. Kratochvíl, Hynek Stelzig a od roku 1823 do 1832 Václav Krolmus, nestor české archeologie a vzácný vlastenec.

V roce 1826 podal V.Krolmus a občané Křesína žádost o oddělení křesínské fary od libochovické, s důrazem na značný výnos zdejší fary, jež stačí na výživu samostatného faráře. Tehdy byl roční výnos křesínské fary 1850,25 1/4 zl., z čehož na pacht z polí, luk a lesa připadalo 1250 zl., na sypání z těchto polí 371,15 zl., na desátek z Křesína celkem 205,10 1/4 zl. a na desátek z Levous 23 zl. Na daních se platilo 83,23 zl.

Žádost o osamostatnění fary byla však zamítnuta guberniálním dekretem ze dne 20. října 1826 č. 53200.

Na kruchtě byly v roce 1842 postaveny varhany, v roce 1846 dal mlynář Václav Jech pořídit na hlavní oltář nový obraz sv. Václava od Kajetána Ehla ze Solnice a v roce 1848 byly vysázeny lípy kolem hřbitova na paměť zrušení roboty.

V roce 1851 podala obec Chotěšov spolu s obcí Černiv žádost o zřízení fary u chotěšovského kostela. Zároveň s touto žádostí podali expozité P.Karel Zima a P.Antonín Černý o pozdvižení expozitur na fary v Klapém a Křesíně. 4.listopadu téhož roku byla ustanovena komise ve složení:

“P. Michael Feresch, biskupský vikář a farář Třebenický

Arnošt Kaubek, komisař c. k. okresního hejtmanství v Slaném

František Sýkora c. k. berní okresu Libochovického co patronátní komisař

administrátor P. Josef Ehl

starostové obcí: z Chotěšova Faust, z Křesína Podaný, z Klapého Lizl

Ignác Tomec co protokol vedoucí.”

V zápisu komise bylo uvedeno, že:

„Dokázáno jest, že v Chotěšově, v Klapém a v Křesíně od času nepamětných až do třicetileté války samostatní farářové pozůstávali, potom ale pro nedůstatek kněžstva administrací těchto far svěřena jest farářovi Libochovickému, a konečně starou fassí z archivu Pražské konsistoře též dokázáno, jaké příjmy z polí, z desítku atd. každé z těchto jednotlivých far náležely“.

Obce Chotěšov a Černiv se zavázaly postavit novou farní budovu.

Ke zřízení farnosti skutečně došlo 6.února roku 1852 a na faru křesínskou byl povýšen bývalý lokalista Šopecký P. Josef Petrich.

V roce 1888 se stal farářem P.Ignác Pištěk.

Na konci 19.století byla značně zvýšena podlaha kostela, neboť každoroční povodně vodou zaplavovaly celý vnitřek kostela.

Na počátku 20.století byli faráři: v roce 1901 F. Plátek, krátký čas V. Jelenecký, po něm farář F. Pácal a v roce 1903 František Miksánek.

Nová farní budova byla postavena v roce 1906.

V roce 1907 byl kostel značně opraven a byl zřízen nový portál.

Farářem se stal v roce 1911 P.Jan Brunclík.

V I.světové válce byl kostel ochuzen o malý zvonek, který pocházel z roku 1716.

P.Jan Brunclík zde působil 37 let až do roku 1948, kdy zemřel a byl pochován u kostela. Potom zůstala fara opět opuštěna a byla opět připojena k Libochovicím. Později byla farní budova využita pro úřadovny MNV, schůze KSČ a ČSM, jako agitační středisko a pobočka Státní spořitelny. Po roce 1977 v ní zůstala jenom spořitelna, i ta však byla později zrušena.

Popis kostela:

Gotická budova, orientovaná, se skládá ze západní věže, obdélníkové lodi a z kněžiště zakončeného do pěti stran osmihranu. Zevnějšek je zcela bez ozdob. Čtverhranná věž přesahuje o malý kus kostelní střechu, je na západní straně prolomena dole třemi pravoúhlými okénky, nahoře z každé strany velkým oknem, jehož

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

pažení je v lomeném oblouku sklenuto a na přední hraně seříznuto. K jižní lodní zdi, v níž se vedle starého okna s lomeným obloukem nalézá nové gotické okno, přiléhá nová kaple zakrývající starý gotický portál kostela. Kněžiště, k němuž byla přistavěna sakristie, je značně nižší než loď, opírá se o šest opěráků, jejichž ústupky jsou ozdobeny římsovými úseky. Čtyři okna mají hladké ostění, v oblouku lomené. Okapní římsa je opatřena spodním žlábkem. Nad moderním severním vchodem je zazděn značně poničený znak se lví tlapkou (pánů ze Šebína). Střecha je štíhlá, gotická.

Kostelní loď je 8,50 m dlouhá a 7,60 m široká, obdélníková, má hladké stěny a rovný strop obnovený v roce 1740. Původně se vstupovalo do lodi jižním portálem nyní zakrytým kapličkou. Portál měřil ve světlosti 2,60 m výšky a 1,20 m šířky, ve špičatě lomeném oblouku byl zaklenut a profilován třemi hruškovitými články, oblouny a hlubokými žlábkami.

Vítězný oblouk rozpjatý na 4,65 m, lomený v širokém úhlu, je v předu plochý, na hranách s obou stran doprovázený žlábkami a v náběhu přerušovaný římsovými částmi.

Kněžiště je 7,90 m dlouhé a 5,50 m široké, zakončené do pěti stran osmihranu, má hladké stěny přerušené kulatými příporami stojícími v koutech při vítězném oblouku a ve dvou koutech závěru. Klenbu tvoří jediné křížové pole a paprskový závěr. Žebra klínovitého průseku s postranními žlábkami spočívají na konsolách a hlavicích přípor se stejnou, pěkně provedenou baldachýnovou výzdobou a křížují se ve svornících, z nichž jeden je ozdoben věncem révového listí, druhý reliéfní maskou, z jejíž úst vyrůstají čtyři dubové ratolesti. Také střední pás nese svorník s reliéfním znakem, lví tlapou.

Hlavní a dva postranní oltáře mají původní kamenné mensy s goticky jednoduše profilovanými deskami. Oltářní řezby a malby jsou barokní práce z roku 1776.

Sanktuární výklenek je 2,10 m vysoký a 1 m široký, tesaný z pískovce. Spodní římsa je opatřena žlábkem, stejně členěné postranice rámu jsou spojeny lomenicovým štítkem se čtyřmi žabkami a velkým středním květem. Po stranách vystupují dvě štíhlé fialy nahoře spojené cimbuřím. Ve výplni štítu je lichá kružba s velkou trojlistou růží, nad štítkem se nacházejí dvě okénkovité, liché kružby s trojlístkem a čtyřkruhem. Práce pochází ze 14. století.

Výklenek pro sedilie je 2,40 m vysoký, 2,10 m široký a 0,38 m hluboký, s pravoúhlým, článkovaným orámováním, nahoře s třemi lomenými kruhovými oblouky.

Malý gotický výklenek při hlavním oltáři slouží pro konvičky s vodou a vínem a je prostě orámovaný.

Renesanční kamenná kazatelna, je umístěna na krátké osmiboké noze. Plochy řečniště jsou prostě orámované, nyní hladké, jelikož z jejich výzdoby zbyla jen skála pod křížem Spasitele.

Románská křtitelnice je vyrobena z opuky, 0,92 m vysoká a nahoře 0,70 m široká. Je osmiboká, velmi nepravidelně pracovaná, v hořejších výplních kolem dokola ozdobena šesti značkami podobnými, kalichem a šikmo položeným křížem.

Náhrobní deska z červeného mramoru, 1,70 m vysoká a 0,90 m široká, v horní části je vyšlapaný znak (zbyla orlice v hořejší polovici štítu a v klenotu). Ve spodní části v renesanční kartuši je vyrytý jednoduchý nápis:

**SVB HOC MONVMENTO IACET IL LVSTRISIMVS DOMINVS DNVS IOAN NES THOMAS
LIBER BARO DE BRI SIGEL DOMINVS IN KOSCHTIZ ET REICHENAV SACRAE CAES RAE
QVE MAIESTATIS FERD III. LEGION. PEDEST. COLONELLVS ET GENERALIS
QVARTIRIORVM PRAEFECTVS,
QVI OBIJT 25 IVNIJ ANNO 1652
CVI DEVS VT PRECAMVR AETERNAM REQVIEM LARGIATUR.**

Zvony :

První zvon má rozměry výška i průměr 0,97 m. Kolem koruny se opakuje několikrát reliéf průvodu bakchického, hudoucího muže a dvou dívek tančících v lesnaté krajině, oživené zvířaty; pod tímto vlysem jsou visuté akantové listy. Na jedné straně pláště reliéf Ukřižovaného, Panny Marie a sv. Jana na druhé straně reliéf sv. Václava a nápis:

**LETA PANIE 1607 SLIT GEST TENTO ZWO KE CTI A CHWALE BOZI PANNIE MARYGI
MATCE GEHO WSSEM S. K ZA LOZENI KOSTELA K SWATEMU MILEMU WACZLA WOI
DIEDICY CZESKEMU DO WSY KRZESYNA NA KLADEM WSSECH OSADNICH TOTIZTO**

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

**KRZESYNSKYCH LYWISKYCH ZELEWSKYCH KOSSICKY. A WIENICKYCH ZA
CTIHODNEHO KNIEZE PETRA FARARZE KRZESINSKEHO ODE MNE BALTAZARA
HOFMANA, ZWONARZE MIESSTENINA V NOWEM MIESTIE PRAZSKEM, W SLOWANECH.**

Na dolejším okraji jsou visuté akantové listy a úzký proužek běžících a rvoucích se havranů.

Druhý zvon má rozměry výška i průměr 0,90 m. Na hořejším okraji je otištěna řada opakujících se malých reliéfů s výjevy ze života ztraceného syna : 1. loučí se s otcem, 2. hýří ve společnosti se ženami, 3. pase vepřový dobytek, 4. vrací se domů. Pod tím řada visutých akantových listů. Na plášti je z jedné strany reliéf Ukřižovaného a nápis:

**CHRISTVS MORTVVS ET RESVREXIT PROPTER EST PROPTER PECATA
IVSTIFICACIONEM NOSTRA NOSTRAM.**

Pod tím jsou reliéfy listů. Na druhé straně pláště malý reliéf sv. Václava a nápis v prostém rámu:

**LETA PANIE MDCXXIII SLIT GEST TENTO ZWON KE CTI A CHWA LE PANU BOHU
WSSEMOHAVCYMV A TO K ZALOZIENI CHRAMU SWATHO
WACLAWA RUDICZIE CZIESKEHO ODE MNE THOMASSE FRYCZE ZWONARZE A SAVSEDA
MIESTA RAVDNICE NAD LABEM YTTEM K ZADUSSI A OSADIE KRZESEGSKE STALO SE
ZA RYCHTARZU A KONSSELLU
RYCHTARZ GYRZYK YANCZEK. KONSSELE YAN LVNIAK WIT KAVTSKI, WAWRZINEC
MASSTALKA, GIRZIK BAZANT, BARTOLOMIEG
MAVDRECH, SSEBASTIAN BASSTA, RYCHTARZ Z LYWVS ADAM
STACH, KONSSELE RZEHORZ HEINKAR, GAKVB SSTIETINA, GAN PISKACZ KOSTELNICI
GAN MALEG PETR WSVDYK.**

Na dolejším okraji řada opakujícího se malého reliéfu (klanění se tří králů ?).

Třetí neexistující zvon měl rozměry výška i průměr 0.40 m, na hořejším okraji festony a nápis:

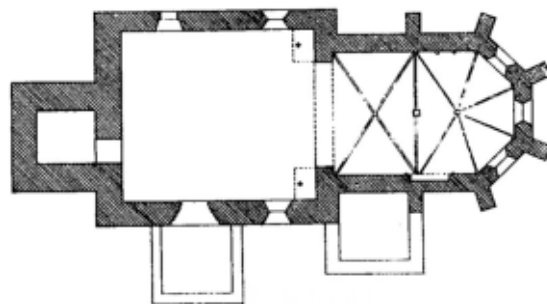
ZACHARIAS TIETTRICH HAT MICH GEGOSSEN 1716.

Zvon byl zabaven v I.světové válce.

Zvon v kapličce ve vsi : Výška 0.58 m, průměr 0.62 m ; ucha s pletenou ozdobou, kolem koruny jednořádkový gotický nápis:

**+ x ave + Maria + gracia x plena + dominus + tekem + benedicta + tv + in molieribus + et x benedictus
+ (!).**

Plášť zvonu je hladký.

Kostel sv. Jana Nepomuckého ve Slatině

Ves Slatina se poprvé připomíná jako jmění litoměřického kostela v roce 1057. Kostel vznikl pravděpodobně později, nejdříve jako filiální a od roku 1380 jako farní. Podací kostela patřilo litoměřickým proboštům.

Kostel byl původně zasvěcen svatému Václavu, patronu země.

13.března roku 1391 byl po rezignaci faráře Alše byl na faru ve Slatině prezentován Jindřichem Hackenburnem, proboštem, Otto dříve farář v Mrzlicích. S největší pravděpodobností se zde jedná o jména dvou nejstarších farářů ve Slatině.

V roce 1595 byla zádušním nákladem ke kostelu přistavěna kostelní věž. V té době byli kostelníky Jiřík Stuchlý a Vít Batisit.

Fara zanikla po roce 1623 a od té doby je kostel filiální k libochovickému kostelu.

Na počátku roku 1746 byl kostel opraven a nově zasvěcen svatému Janu Nepomuckému. 16.května téhož roku bylo ke slatinskému kostelu vypraveno z Libochovic první procesí. Nový obraz sv. Jana Nepomuckého v kostele namaloval Josef Ditmann Mostecký.

V roce 1810 vyšlo vládní nařízení odevzdat stříbrné a zlaté předměty z kostelů a far na ražbu nových mincí. Slatinský kostel tak přišel o ciborium a dva kalichy.

Před rokem 1868 byly do kostela ve Slatině přeneseny staré varhany z kostela sv.Vavřince v Libochovicích.

Zádušní jmění kostela sv. Jana Nepomuckého ve Slatině činilo v roce 1876:

- a) orná půda ve výměře 35 jiter 245 čtv. s. čili 20 1/11 hektarů;
- b) louky ve výměře 2 jiter 1230 čtv. s. čili 1 1/7 hekt.;
- c) pastviny ve výměře 425 čtv. s. čili 15 arů 30 čtv. m.;
- d) Peníze v hotovosti 36.099 zl. 24 kr.

Poslední oprava, včetně propadlého stropu v chrámové lodi, byla nákladem obce provedena v letech 1992 - 1993. Byly opraveny také varhany a hodiny. Kostel byl znovu vysvěcen a předán faře v Libochovicích.

Márnice, nebo kaple se zdobným členitým štítem z počátku 18.století na zrušeném hřbitově u kostela, byla také celkově opravena v roce 1992.

Popis kostela:

Budova se skládá z gotického kněžiště, z renesanční věže přistavěné k severní straně a z moderní lodi.

Zevnějšek byl celý zmodernizován, kněžiště je opřeno pěti opěráky. Portál ve věži je ozdobný, orámovaný polokruhovým ostěním, které je ozdobeno růžicemi. V cípech pod vyloženou rovnou římsou jsou andělské hlavičky. Nad římsou je štít s nápisem:

**LETHA 1595 TATO WIEZE WNOWO STA WIETI SE POCZALA NAKLADE ZADVSSY TETO
OBCE SLATINSKE ZA AVRZADU WAL ENTINA RYCHTARZE A KONOSSELVW ZEG MENA
POSTAWENY SSYMONA TRHON SSYMONA SSYMAKA * JANA HONSA * SY MONA
MICHALKA * SSYMONA DLVHAKA * OBAAV RZADV * KOSTELNIKVW GIRZIKA
STVCHLEHO * WITA * BATISIT * LAVS DEO.**

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Uvnitř lodi je 8,00 m dlouhé a 5,40 m široké kněžiště, zakončené do tří stran osmihranu. Vítězný oblouk je bez ozdobného profilování a je goticky lomen. Hladké stěny jsou prolomeny moderními okny. Jediný klenbový kříž a šestipaprskový závěr má žebra s trojstranným středním článkem a postranními žlábků. Žebra sedí při zdi na jehlancových konsolách ozdobených lichými obloučky. Svorníky jsou hladké a kulaté.

Kazatelna byla zhotovena v roce 1747 třebenickým truhlářem Martinem Polákem.

Hlavní oltář má kamennou mensu, v předu hladkou a na desce goticky profilovanou. Oltářní rám je barokní práce. Na oltáři je socha Madony s Ježíškem, gotická práce ze 14. století, 1,35 m vysoká, vyrobená ze dřeva. V boku je postava silně prohnutá. Oděná je spodním rouchem a pláštěm, jejichž mírně lomené záhyby klidně splývají. Tvář Madony má kulaté čelo, drobná ústa a nos, na bohatých, rozpuštěných vlasech je umístěna vysoká korunka s gotickými listy. Ježíšek je spodobněn jako nahý a veselý hošík.

Zvony na věži:

První zvon má výšku a průměr 0,98 m. Kolem koruny je široký ornamentální pás s tritony a pod ním spirálovité ozdoby. Na plášti je z jedné strany krucifix se sv. Václavem a Zikmundem. Z druhé strany je v pravoúhlém rámečku nápis:

**DO * WSI * SLATIN * TENTO * ZWON GEST * DIELAN * K ZADVSSI * SWA TIHO WACZLAWA
* MICHALKA LIBA * PRZIDAL * Z DOROTV * MAN ZELKV * SWV * PADESAT * KOP * LETA
PANIE * 1 * 5 * 6 * 8 * MISTR * TOMAS.**

Druhý zvon má výšku 0,78 m a průměr 0,84 m. Ucha jsou s pletenou ozdobou a kolem koruny je nápis:

*** Ke czty A K chwale Panu Buohu y Wssem swatym A gehu mile Matcze Buozy tento zwon dyel
* an amen. ***

Na plášti je 0,06 m vysoký reliéf sv. Václava.

Třetí zvon je vysoký 0,67 m a má průměr 0,72 m. Kolem koruny jsou stojaté akanty a nápis:

GOSS MICH IOHANN BALTHAZAR CROMELIVS VON TRIER IN LOBOSITZ.

Pod nápisem visí festony; na plášti je postava světce a nápis v obdélníkovém rámu:

**TENTO ZWON DAL SLYTI NA SWVG WLASTNI NAKLAD MATIEG STVCHLY SAVSED
SLATINSKY KE CTI A CHWALE BOZI A BLAHOSLAWENE PANIE MARIE A SWATEMV
WACZLAWV
LETHA PANNIE 1694.**

Posloupnost farářů, děkanů a kaplanů v Libochovické diecézi

1. **P. Folmar**, farářem okolo r. 1357.
2. **P. Friczko**, farářem od 19. listopadu roku 1359. – jmenován Zbyňkem Zajícem z Valdeka a ze Žebráka
3. **P. Ondřej z Ibsu**, farářem mezi r. 1390. - 1411. – jmenován Oldřichem Zajícem z Hazmburka.
4. **P. Václav z Počapel**, farářem od 20. března roku 1411. Jmenován Mikulášem a Jaroslavem Zajíci z Házmburka.
5. **P. Jan Mníšek** od r. 1424. – jmenován Vilémem Zajícem z Házmburka.

Další faráři z Hazmburské éry nejsou známi. Snad tehdy fara spadala pod kostel v Budyni nad Ohří.

6. **P. Jan Jonáš z Velryby**, farářem od r. 1565. - Ten stěžoval si u arcibiskupa Antonína z Mohelnice na měšťanstvo libochovické, že s ním, jakož i předchůdcům jeho se dělo, podivně nakládá.
7. **P. Jiří Radoch**, farářem od r. 1566.
8. **P. Václav**, farářem od r. 1570. - Také spravoval fary ve Slatině a v Dubanech.
9. **P. Jan Volyňský**, farářem od r. 1584.
10. **P. Jan z Vinoře**, farářem od r. 1589. – Byl v letech 1591 až 1595 s Václavem Vratislavem z Mitrovic, v tureckém zajetí. O tom, že P. Jan z Vinoře v tureckém zajetí byl, vypravuje kniha: „Příhody“, které na cestě do Cařihradu a zvláště při svém zajetí napsal Václav Vratislav z Mitrovic."
11. **P. Jan Půlkrábek**, farářem od r. 1595.
12. **P. Ondřej Franc**, farářem od r. 1600.
13. **P. Matouš Erinaceus**, farářem okolo r. 1620.
14. **P. Vavřinec Hartmann**, farářem od r. 1642.
15. **P. Blažej**, farářem od r. 1643.

Od roku 1645 až do roku 1649 vedli duchovní správu Jezuité.

16. **P. Jan Krubius**, farářem od r. 1649. - Požádal arcibiskupa, Arnošta z Harrachů, o přesazení na jinou faru, vymlouvaje se, že nemůže osadníky obrátit na katolickou víru, protože prý jezuité duchovní správu zanedbali.
17. **P. Hynek Mitis**, farářem od r. 1650. - Založil nynější farní matriky, předešlé shořely v roce 1660. Zemřel dne 21. května roku 1695.
18. **P. Karel Hoffer z Lobensteinů**, děkan a kanovník, farářem od r. 1695. – Za jeho působení se začal stavět kostel Všem svatých v nynější podobě. Bohoslužby se sloužily v zámeckém kostele. Zemřel dne 18. prosince roku 1708.
19. **P. Václav Vojtěch Henniger ze Seeberků**, děkan, vikář a kanovník, farářem od r. 1709. - Za jeho působení byl dostavěn kostel Všem Svatých, i kostel sv. Vavřince v nynější podobě. Zemřel dne 14. srpna roku 1738.
20. **P. Josef Jan Gallaš**, děkan, vikář a kanovník, farářem od r. 1738. – Za pruskorakouské války pohostil na děkanství saského jenerála Jindřicha hraběte Brühla s družinou a za to obdržel skvostnou odměnu, drahocenný prsten a porcelánové nádoby. Zemřel dne 9. června roku 1773.
21. **R. Erazim Ferdinandy**, děkan, farářem od r. 1774. - Zemřel dne 30. října roku 1787.
22. **P. Hynek Rudiš**, děkan a kanovník, farářem od r. 1788. - Zemřel dne 21. července roku 1801.
23. **P. Emanuel Böhm** (exjezuita), děkan, vikář a dvorní kaplan, farářem od r. 1801. – Za jeho působení byly roku 1810 monstrance, ciboria a kalichy, vážící celkem 17 hřiven 11 1/2 lotu ze zlata a stříbra, zabaveno na válečné úhrady a do zavezeno Prahy. Roku 1813 byla fara přestavěna do nynější podoby. Zemřel při vyučování náboženství dne 29. září roku 1825 ve škole, raněn mrtvicí.
24. **P. Hynek Michel**, děkan a majitel stříbrného záslužního kříže, farářem od roku 1826. - Pocházel z Varnsdorfu, kde vlastnil továrnu. Po úpadku si zvolil kněžský stav. Byl rozený Němec a česky neuměl. Češtinu se naučil za svého pobytu v Libochovicích. Stříbrný záslužní kříž obdržel za zásluhy v roce 1813 při péči o raněné v Chomutově. Byl knězem učeným, dobrosrdečným, štedrým a oblíbeným. Zemřel dne 30. června roku 1851.

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

25. P. Antonín Vojtěch Hnojek, děkan, skutečný konzistorní rada, biskupský notář, dvorní kaplan, farářem od r. 1852. - Za jeho působení byl kostel Všem Svatých opatřen novou dlažbou, vybělen a vyčištěn. Zemřel dne 23. ledna roku 1866 v Nymburce.

26. P. Jan Zuman, děkan, farářem od roku 1866. - Zemřel dne 25. března roku 1868 v pražské nemocnici.

27. P. Karel Kerka, děkan a vikariátní tajemník, farářem od r. 1868. - Za jeho působení byla v roce 1892 provedena důkladná oprava kostela a věž je zvýšena o dalších 10 metrů. Podílel se na kulturním životě města a byl velice oblíbený. Zemřel 7. ledna roku 1894.

28. P. Msgre. Václav Oplt, arciděkan od r. 1894. - Za jeho působení byla v roce 1902 provedena rozsáhlá oprava kostela Všem svatých, byla dána břidlicová krytina, nová dlažba, křtitelnice a lavice. Byl namalován obraz Českého nebe. V roce 1903 provádějí sochaři Vorel a Čapek sochařskou výzdobu kostela. Zemřel 9. září roku 1935.

29. P. Drbohlav, od r. 1935 do roku 1944.

30. P. Lochman, od 30. srpna roku 1944 - do 31. prosince roku 1982.

31. P. Václav Klusoň, od 1. ledna roku 1983 - do 30. června roku 1990.

32. P. Jan Křížek, od července roku 1990 - do června 1992.

33. P. Jiří Voleský, od 27. září roku 1992 Byl obdařen dobrými vlohy na jazyky, zároveň měl vazbu na "schoenstattské hnutí" a několikrát navštívil Schonstatt v SRN. Dne 1.9.1996 odchází studovat na teologickou fakultu do bavorského Eichstattu.

34. P. Józef Szeliga od 5. března roku 1996 - po dnes - za jeho působení prošel kostel i fara důkladnou opravou střech a fasád. Kostelní věž byla z venku osvětlena.

Hřbitov u kostela svatého Vavřince

Hřbitov u kostela sv. Vavřince existuje pravděpodobně již od roku 1583. V roce 1601 byl na něm vystavěn kostel svatého Vavřince. V letech 1720 - 1722 nechal pater Vojtěch Hennigger, rytíř ze Seeberka od základů kostelík přebudovat. Přestavbu provedl roudnický stavitel Petr Pavel Columbani.

Roku 1753, na žádost Bonaventury Daněčka, bratra třetího řádu sv. Františka, rodem ze Železného Brodu, byla v pravém severním rohu hřbitova dobrovolnou sbírkou vystavěna poustevna do níž se Bonaventura Daněček jako poustevník nastěhoval. Protože však litoměřická biskupská konsistoř k tomu nedala svolení, byl Daněček nucen se vystěhovat a z domku se zřídila márnice. Ta byla později zbořena.

V roce 1756 byla, na popud kněze Jana Podhorského, postavena kamenná kaple na severní straně blíže kostela sv. Vavřince.

V roce 1851 byl hřbitov prodloužen k cestě, a vchod byl přeložen ze strany východní na stranu severní. R. 1852 byla z města až k hřbitovu postavena silnice, která nyní vede do Klapého. Roku 1868 byl postaven dům pro hrobaře a márnice, za 3000 zl. Téhož roku byla zbořena kamenná kaple z roku 1756. Roku 1873 byly opraveny

zdi kolem hřbitova, hřbitov byl upraven a byla postavena pumpa pro hrobaře na farním poli před vchodem hřbitova. Vše nákladem zádušním 2000 zlatých.

Téhož roku postavila městská obec na hřbitově zděnou kůlnu za 412 zlatých a zakoupila do ní pohřební vůz, který vyrobil sedlářský mistr Karel Toman za 600 zlatých. První, který se na tomto voze vezl k věčnému odpočinku byl p. Václav Fiedler, bývalý měšťan z Libochovic.

Vzhled hřbitova se dále neměnil. V polovině 20. století byl proti starému hřbitovu postaven hřbitov nový, tzv. "Urnový háj", který odpovídal novějšímu způsobu pohřbívání - spalování.

Hrob Kavkovce z Kavkovic

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Vedle něho spí svůj spánek spisovatel Josef Ježek, který zde býval v letech 1882 - 1885 notářem. Dále zde nalezneme pomník se jménem Edity Bernasové (vpravo od vchodu). Je to vnučka Bedřicha Smetany a byla zde pochována v roce 1902. Na jiném náhrobku nalezneme jméno Filipa Drhy (vlevo od vchodu), velkého kulturního pracovníka našeho kraje. Zemřel v Libochovicích jako účetní Hospodářské záložny roku 1908.

V roce 1919 uložen zde byl na věčný odpočinek profesor František Klapálek, narozený roku 1863 v Luži. Nebyl jen vědcem, ale i vzorným učitelem a vychovatelem. Klapálek založil Entomologickou společnost. Bronzová busta i deska jsou dílem sochaře R. Březy.

Mezi významné postavy, jejichž jméno zůstává nezapomenutelné, náleží historik Karel Křenek, bývalý ředitel zdejší školy. Byl rodákem z Rychmburku. Býval učitelem v Třebenicích. Později jako ředitel školy v Libochovicích věnoval se místní archeologii i muzejnictví a založil v Libochovicích městské muzeum. Instaloval a katalogizoval celou osobní pozůstalost Jana Ev. Purkyně. Velmi vhodně vyvozoval ze starých letopisů a archivních záznamů minulost našeho města. Byl předním kulturním pracovníkem Libochovicka i Třebenicka. V novější části hřbitova nalezneme urnu s popelem Karla Vyskočila (1892 - 1957), dlouholetého ředitele národní školy v Libochovicích. Divadlo bylo vždy jeho velkou láskou a jako nadšený ochotník, režisér a dramaturg sloužil mu oddaně až do bezprostředního konce svého života.

Dále je zde uložena urna s popelem sbormistra Václava Štěchovského (1876 - 1950), který byl po 40 let obětavým a neúnavným dirigentem zdejšího pěveckého spolku Dvořák. Nejmonumentálnější je pomník bojovníků za svobodu, který byl postaven roku 1937 a ozdoben plaketou sochaře K. Babky. Před pomníkem byla umístěna nádherná urna s popelem obětí nacismu našeho města a okolí, popravených v době okupace. Sarkofág byl darem libochovických krajanů a byl jimi přivezen z Prahy. Dne 27. 8. 1946 za přítomnosti významných rodáků města konala se na Tyršově stadiónu v Libochovicích slavná tryzna, kde byly ostatky našich hrdinů převzaty a ve velkolepém průvodu městem na tomto místě uloženy.

V roce 1999 byl však sarkofág nějakým neznámým a bezectným člověkem, který se nezastavil ani před popelem popravených, ukraden a dosud nenavrácen. Škoda nevznikla veliká na majetku, ale na morálce a ideích je nevyčíslitelná..

Na starém hřbitově jsou pohřbeni mnozí významní občané města a okolí.

Poblíž vchodu do kostela je dnes již zapomenutý hrob otce zdejšího slavného rodáka Jana Ev. Purkyně, Josefa Purkyně, který zemřel na chorobu plic ve svých 40 letech, kdy bylo malému Janovi 6 roků.

Ze starších časů nalezneme zde hroby: Josefa Kruchiny ze Švanbergu z roku 1707, a barokně ornamentovaný kamenný kříž na ozdobném soklu s lebkou a hnáty, s českým nápisem z r. 1707, potom hrob Václava Olivy (1724), radního, jehož náhrobní deska je umístěna na stěně kostela, a primátora Václava Stuchlého (1772) a řady dalších radních a kantorů.

Na starém hřbitově odpočívá básník Rudolf Pokorný (1853 - 1887), byl rodákem z Heřmanova Městce a do Libochovic přišel na místo okresního tajemníka. Byl jím však pouze 47 dnů, během kterých si zákeřná choroba vybrala svoji daň. Byl manželem malířky Růženy Purkyňové, dcerou významného českého malíře Karla Purkyně, druhého syna Jana Ev. Purkyně.

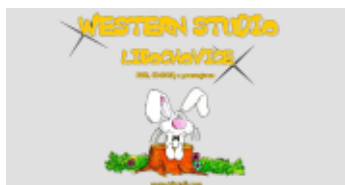

Historie města Libochovice a okolí ŘÍMSKO-KATOLICKÁ FARNOST

Málokdo ví, že na starém hřbitově nalezne i hrob rodin Koptových, Videových a Fricových, kde jsou pochováni spisovatel Josef Kopta a jeho syn textař a básník Pavel Kopta s manželkou (Josef Kopta byl původně pochován v Praze).

Vydala Tramská osada Bílý zajíc Libochovice jako doplněk k CD-ROMu Historie města Libochovice a okolí a k www.libochovice.net

Text vybral, upravil a dokumenty přepsal : J.Růzha

Materiály : archiv autora

Grafická a textová úprava : J.Růzha

Text v dokumentech má zachovaný historický slovosled i úpravu

Kontrola a korekce : L.Žáková

© 2014

NEPRODEJNÉ – pouze pro osadní potřeby